

Številka: 007-468/2015

Ljubljana, 11.5.2017

EVA: 2016-2550-0007

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

**ZADEVA: Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti – predlog za obravnavo - NOVO
GRADIVO ŠT. 3**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne pod točko ... sprejela

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti (2016-2550-0007) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejetje po rednem zakonodajnem postopku.

mag. Lilijana Kozlovič
GENERALNA SEKRETARKA

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- ministrstva,
- vladne službe.

Priloga:

- predlog zakona

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Irena Majcen, ministrica, Ministrstvo za okolje in prostor,
- Lidija Stebernak, državna sekretarka, Ministrstvo za okolje in prostor,
- Luka Ivanič, vodja Službe za sistem okolja in prostora, Ministrstvo za okolje in prostor
- mag. Sabina Jereb, sekretarka, Ministrstvo za okolje in prostor.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Irena Majcen, ministrica, Ministrstvo za okolje in prostor,
- Lidija Stebernak, državna sekretarka, Ministrstvo za okolje in prostor,
- Luka Ivanič, vodja Službe za sistem okolja in prostora, Ministrstvo za okolje in prostor
- mag. Sabina Jereb, sekretarka, Ministrstvo za okolje in prostor.

5. Kratek povzetek gradiva:

Zakon arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID) gradi na temelju obstoječega sistema pogojev in postopkov za pridobitev licenc in pooblastil in ga nadgrajuje, pri čemer je v primerjavi z veljavnim Zakonom o graditvi objektov že zaradi ločitve materije v poseben zakon vzpostavljena zasnova bolj jasnega koncepta, izčiščene vsebine, transparentnejših, jasnejših pogojev in opisa nalog posameznih reguliranih poklicev na področju prostora.

ZAID predvideva naslednje regulirane poklice in za vsakega od njih tudi podrobno opiše poklicne naloge (tudi v smislu rezerviranih nalog in dejavnosti), nazivi za posamezne regulirane poklice pa bi bili zaščiteni:

- pooblaščen arhitekt,
- pooblaščen inženir,
- pooblaščen krajinski arhitekt in
- pooblaščen prostorski načrtovalec.

Veljavni Zakon o graditvi objektov reguliranih poklicev ne ureja na način, da bi se za vsakega od njih jasno opredelile njihove poklicne naloge in rezervirane dejavnosti, temveč je zakon kot regulirane poklice mešal z opisom nalog in odgovornosti posameznih udeležencev pri graditvi objektov. Posledično je bilo nemogoče izluščiti in kot regulirane poklice predstaviti preko opisa njihovih nalog. Tako veljavni zakon ne operira z reguliranim poklicem pooblaščen arhitekt, pooblaščen krajinski arhitekt itd. in ne opiše njihovih nalog, temveč kot reguliran poklic opisuje odgovornega projektanta, odgovornega revidenta, odgovornega nadzornika, odgovornega vodjo del, odgovornega vodjo posameznih del in odgovornega prostorskega načrtovalca. Naloge, odgovornosti in meje pooblastil so zabrisane in netransparentne. Predlog novega zakona zato z jasnejšo opredelitvijo reguliranih poklicev ne samo zmanjšuje število reguliranih poklicev, temveč se s tem tudi približuje primerljivim evropskim ureditvam, s tem da jasneje opiše, določi in razmeji naloge posameznega reguliranega poklica.

Prav tako zakon ureja oblike opravljanja storitev, v katerih lahko pooblaščen arhitekt ali inženir opravlja naloge, ki spadajo v obseg njegove stroke.

Predlagana je regulacija dejavnosti, kar je tako posledica analize pravnih ureditev držav članic Evropske unije, ki je pokazala, da je Slovenija ena redkih držav brez tovrstne regulacije, kakor tudi izsledkov raziskave Zbornice za arhitekturo in prostor (območje Pomurja), ki kaže na to, da večina lastnikov podjetij oziroma gospodarskih subjektov, ki se ukvarjajo z dejavnostjo, ki sodi v opis nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev, sploh nima licenc ali nima aktivnih licenc, da na trgu vlada kaotično stanje, ki omogoča posojanje žigov in zlorabo licenc. Na podlagi opisanega in ob zavedanju, da je odgovorno ravnanje podjetij, spoštovanje etičnega kodeksa, strokovnih pravil in predpisov ter visok nivo kvalitete pooblaščenih arhitektov in inženirjev mogoče doseči le ob uzakonitvi pogojev za opravljanje dejavnosti, ne samo poklica kot takega, so predpisani posebni pogoji za opravljanje dejavnosti (registracija, zaposlitev strokovnjaka, zavarovanje odgovornosti in odsotnost stečajnega postopka). Za obstoječe gospodarske subjekte in njihovo prilagoditev novim zahtevah je predvideno ustrezno prilagoditveno obdobje. Predvidena je tudi možnost zaščite naziva za gospodarske subjekte, ki bodo izpolnjevali nekatere strožje pogoje, s katerimi bo omogočena neodvisnost gospodarskega subjekta (lastništvo, nepovezanost itd.).

Zakon pri vseh reguliranih poklicih kot ustrezno izobrazbo predvideva magistrski nivo izobrazbe, ustreznost vsebine izobrazbe bo določena v smislu skupne platforme oz. minimalnih vsebin s

pravilnikom zbornic.

Zakon med pooblaščenega inženirja po vzoru drugih evropskih držav uvršča tudi pooblaščenega inženirja s področja geodezije, s čimer poseže v ureditev po Zakonu o evidentiranju nepremičnin (Uradni list RS, št. 47/06, 65/07 – odl. US in 79/12 – odl. US), Zakonu o geodetski dejavnosti (Uradni list RS, št. 77/10) in Zakonu o državnem geodetskem referenčnem sistemu (Uradni list RS, št. 25/14) tako, da dosedanje tri regulirane poklice (odgovornega geodeta, geodeta in geodetskega strokovnjaka) združuje v en reguliran poklic.

Predlagana novost je način pridobivanja ustreznih poklicnih izkušenj in sicer je predvideno spremljanje kandidata za naziv s strani mentorja.

Pri organizaciji zbornic zakon večinoma ohranja veljavno ureditev in ne predvideva večjih sprememb, razen podaljšanja mandata skupščine in organov zbornice in nekaterih dopolnitev ter sprememb pri vodenju disciplinskih postopkov.

Zakon kot novost predpisuje obvezno stalno strokovno usposabljanje, po programu in pravilih, ki jih sprejmejo zbornice.

Prehodne določbe predvidevajo ohranitev dosedanjih pooblastil posameznikov, ki so ob uveljavitvi zakona opravljali določene naloge, v obsegu dosedanjih predpisov.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Predlog zakona nima finančnih posledic.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:				
Predlog zakona nima finančnih posledic.				

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	DA
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: DA - Združenju občin Slovenije ZOS: DA - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani v celoti.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
<p>Osnutek zakona je bil posredovan v javno razpravo že v mesecu novembru 2015. Javna razprava je bila zaradi obsežnosti gradiva na pobudo strokovne javnosti podaljšana in je tako trajala vse do konca februarja 2016. V zvezi s predlogom zakona je bil dne 24.3.2016 v dvorani Državnega sveta izveden posvet, na katerem so sodelovali številni predstavniki strokovne in druge javnosti, opravljenih je bilo tudi nekaj drugih predstavitev in posvetov v zvezi z zakonom med drugim v sodelovanju s Fakulteto za javno upravo. Na podlagi pripomb in usklajevanj je bil nato pripravljen nov predlog zakona, ki je bil posredovan v medresorsko usklajevanje, ki je potekalo med 5.10. in 5.11.2016, obenem pa tudi v ponovno, krajšo javno razpravo. Medresorsko usklajevanje dopoljenega gradiva se je ponovilo tudi 20.3.2017. Vsakokrat je bil predlog zakona objavljen na spletnih straneh Ministrstva za okolje in prostor ter na spletnih straneh e- uprave in se je z njim seznanila strokovna in druga javnost, ves čas priprave zakona so potekala tudi intenzivna usklajevanja, zlasti s pristojnimi strokovnimi in interesnimi združenji.</p> <p>Pri pripravi zakona so s svojimi pripombami in mnenji, v usklajevanjih ali v delovnih skupinah za pripravo zakona sodelovali: Inženirska zbornica Slovenije, Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno podjetniška zbornica Slovenije, skupina Odgovorno do prostora, tehnične fakultete Univerze v Ljubljani in v Mariboru in srednje šole, ki delujejo na področju graditve objektov, Zavod za gradbeništvo, Društvo arhitektov Ljubljana, Društvo krajskih arhitektov, FIABCI, Zveza geodetov, Društvo za razvoj prometa, Društvo tehnikov in inženirjev, Mreža za prostor, Združenje občin Slovenije, Skupnost občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije in različna podjetja kot so DRI, DRC, ELES, GEN Energija, HSE invest, Plinovodi, Telemach, Telekom, SODO, Protim Ržišnik Perc in številni drugi</p> <p>V mnenjih pripombodajalcev je bilo kot pozitivno prepoznano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da gre za krovni zakon, ločen od GZ, ki ureja celotno področje inženirske dejavnosti, - da jasneje kot veljavni zakon razmejuje delovanje akterjev v investicijskem procesu in da gre za jasnejšo regulacijo kot v veljavnem zakonu, - da uvaja mehanizme za zagotavljanje neodvisnosti arhitektov in inženirjev (svoboden poklic), vključno z neodvisnostjo od dobaviteljev in izvajalcev, - regulacija dejavnosti, ponovna vzpostavitev povezave gospodarski subjekt – posameznik (dvojne stampiljke), - pravilnost zastavljenih ciljev zakona, - stalno strokovno usposabljanje, - mentorstvo, - mednarodnopravna primerljivost zastavljenega sistema regulacije glede vlog, nalog, stanja, pravic in obveznosti pooblaščenih arhitektov in pooblaščenih inženirjev, - strokovni nadzor zbornic, - regulacija prostorskega načrtovalca, - večja resnost, odgovornost in pristojnosti na področju dejavnosti oziroma inženirskih storitev. <p>Pripombe, ki se nanašajo na potrebo po spremembi javno predstavljenega osnutka, so obsegale naslednje predloge in pripombe:</p>	

- prestroga regulacija in normiranost, preveliko administrativno reguliranje,
- zakon preveč izhaja iz potreb ceha oziroma članov zbornic,
- neustreznost naslova zakona – predlogi: Zakon o pooblaščenih inženirjih; Zakon o pooblaščenih inženirjih in prostorskih načrtovalcih; Zakon o inženirski in prostorsko načrtovalski dejavnosti; Zakon o projektiranju in prostorsko načrtovalski dejavnosti,
- favoriziranje arhitektov in diskriminacija drugih strok, neuravnoteženost strok,
- neprilagojenost opredeljenih nalog po strokah kompetencam pooblaščenih arhitektov in pooblaščenih inženirjev, kot izhajajo iz študijskih programov,
- nedosledna uporaba nazivov, ločiti tudi vse inženirje po strokah, ne vključenost prometnih inženirjev, neusklajena terminologija, nedorečeni pravni pojmi, ki zbornicam omogočajo preveliko diskrecijsko pravico,
- prestroga regulacija družb (sporno je lastništvo, poslovanje..), onemogočanje nadaljevanja poslovanja obstoječih družb, ker se v prehodnem obdobju ne bodo mogle prilagoditi novim pogojem, onemogočanje nadaljevanja poslovanja velikih birojev, mešanih in drugih družb s posebnim statusom ter javnih podjetij (DRI, elektrodistribucijska podjetja, komunalna podjetja...), posledica takšne regulacije bo tudi izguba referenc, protiustavnost, onemogočanje svobodne gospodarske pobude; arhitekti predlagajo ločeno regulacijo za arhitekturne družbe, ki naj bo strožja,
- neustreznost regulacije prostorskih načrtovalcev, nekateri se zavzemajo za samostojno licenco P in ločitev od projektiranja, drugi so proti; nekateri so samo za regulacijo izdelovanja izvedbenih aktov, drugi menijo, da mora regulacija pokrivati tudi strateške akte; nekateri se zavzemajo za to, da se pristop k pridobivanju licence omogoči različnim strokam, drugi se s tem ne strinjajo; nekateri se sprašujejo o smiselnosti regulacije prostorskega načrtovanja nasploh, vsi pa so enotni glede nujnosti uzakonitve interdisciplinarnosti pri izdelavi prostorskih aktov v ZUreP-2,
- obrnjena diskriminacija domačih družb in posameznikov, neskladnost z direktivo o storitvah na notranjem trgu,
- neskladnost z določbami predpisov o gospodarskih družbah, nepoznavanje poslovanja družb
- smiselnost ločenih zbornic,
- financiranje strokovnega nadzora zbornic, strokovni nadzor zbornic ne sme biti nadomestilo za revizijo projektne dokumentacije,
- uzakoniti bi bilo treba objavo disciplinskih ukrepov zbornic,
- poenostavitev izračunavanja članarine,
- uzakonitev zavarovanja odgovornosti (predlogi rešitev niso enotni: naj bo obvezno za družbe ali za družbe in posameznike ali samo za posameznike; enotno je stališče glede kolektivnega zavarovanja preko zbornice in nadzora nad izpolnjevanjem pogojev glede zavarovanja preko zbornic, glede uzakonitve vsebine zavarovanja – naj zavarovanje krije tudi strokovne napake in malomarnost ter glede nujnosti uzakonitve višine zneska zavarovanja odgovornosti),
- deregulacija samo na strani inženirskih poklicev, ne pa tudi drugih (prostorsko načrtovanje, arhitekti, krajinski arhitekti), prevelika deregulacija poklicev,
- nedodelane prehodne določbe (predvsem glede pridobljenih pravic natančneje po strokah in pri geodetih),
- stopnja zahtevane izobrazbe za pooblaščenega inženirja in geodete je previsoka (vključiti tudi visokošolske programe), pod drugi strani pripombe, da naj se za A, KA in prostorske načrtovalce zahteva druga bolonjska stopnja,
- ni jasne ločitve nalog družb in posameznikov,
- sodelovanje ministrstva pri izvajanju javnih pooblastil je smiselno samo, če je tako tudi pri drugih zbornicah; vloga ministrstva naj bo pasivna (vabljenje, opazovanje); na drugi strani pripombe, naj se obvezno članstvo v zbornicah ukine in naj ministrstvo prevzame izvajanje javnih pooblastil,
- geodetska pooblastila naj se urejajo z državnimi pooblastili (GURS), ne preko zbornice,
- preozek obseg pooblastil geodetov glede na veljavne zakone in pooblastila,
- nepotrebnost zaprisege in spreminjanja žigov (grb RS, drugačni nazivi ipd.),
- nepotrebnost in neustreznost regulacije oblik delovanja oz. oblike zaposlitve – črtati ali prilagoditi tako, da bo omogočeno delo javnih uslužbencev tudi v njihovem imenu in za lasten račun,

predvsem visokošolskim učiteljem...mnenje, da konflikta interesov pri javnih uslužbencih ni...problem družb v državni lasti, ker ne sodijo v državno upravo,

- pri ustreznosti študija manjkajo študiji, zaključeni po starih programih pred uvedbo bolonjskega sistema,
- prestrogi pogoji glede pridobivanja praktičnih izkušenj (zaposlitev, vpis v imenik, plačilo članarine, prestrogo regulirano mentorstvo...šteti bi morale tudi delovne izkušnje v javni upravi),
- prestrogi pogoji za opravljanje strokovnega izpita, uzakoni naj se priznavanje delov izpita, če so bili opravljeni v okviru drugih izpitov (ZUP ipd.),
- nedosledna izpeljava direktive o priznavanja poklicnih kvalifikacij,
- manjkajo določbe za priznavanje poklicnih kvalifikacij državljanom tretjih držav,
- manjka celovita ocena stanja, vključno s primerjalnim pregledom,
- kontradiktorne pripombe glede vloge arhitekta – na eni strani pripombe, naj se stroke uravnotežijo in uzakoni strogo inženirsko gledanje (skozi prizmo bistvenih zahtev), na drugi strani, da naj se izpostavi arhitektura, vnesejo deklaratorne določbe glede vloge arhitekture iz Direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij in francoskega zakona o arhitekturi,
- izdelati vse osnutke podzakonskih aktov,
- manjkajo tarife, vsaj za javno naročanje – nekateri so proti temu in namesto tarifiranja terjajo ustrezno regulacijo, ki bo odpravila nelojalno konkurenco, s tem pa omogočila čisto konkurenco, v kateri se cene oblikujejo po principu ponudbe in povpraševanja,
- pozivi k zakonski omejitvi aktivne dobe pooblaščenega arhitekta in pooblaščenega inženirja (dumping in praksa posojanja žigov na strani upokojujencev),
- dosledno zagotoviti pravno oz. sodno varstvo v vseh postopkih na zbornici,
- »izbrisani« gradbeni tehniki – oživljanje vprašanja izbrisa I. 97 in nov izbris (nadzorniki) kot posledica predlagane zakonodaje,
- preveč ločevanja strok, ločevanja nalog, premalo poudarka na sodelovanju in interdisciplinarnosti.

Večina pripomb, podanih v javni razpravi, je bila upoštevanih ali pa je bila, upoštevajoč kontradiktorna mnenja, sprejeta rešitev, ki predstavlja kompromisno rešitev. Iz razlogov, ki so deloma navedeni že v oceni stanja in opisu rešitev in iz spodaj dodatno opisanih razlogov, pa niso mogle biti upoštevane naslednje pripombe:

- naslov zakona ostaja, kakršen je bil predlagan v javni razpravi iz več razlogov: arhitektura je na nivoju EU reguliran poklic in mora biti zato v naslovu izpostavljena, obenem je to skladno z ureditvami v drugih evropskih državah, ki imajo v zakonih, ki urejajo to področje za arhitekto bodisi sprejet poseben zakon o arhitekturi bodisi imajo skupen zakon, ki že v naslovu izpostavi področje arhitekture, pri čemer v najsplošnejšem smislu pod arhitekti urejajo tudi krajinske arhitekto in pooblaščenih prostorske načrtovalce oziroma urbaniste,
- glede neprilagojenosti opisa nalog in kompetenc (platforme) obstoječim študijskim programom: večina študijskih programov (arhitektura, krajinska arhitektura, inženirji), bo ustrezala predlaganim platformam, v katerih bodo opredeljene kompetence za priznavanje dostopa do strokovnih izpitov; neprilagojeni bodo lahko le različni študijski programi s področja prostorskega načrtovanja, ker v preteklosti ni bila vzpostavljena platforma, preko katere bi se uzakonile pričakovane in potrebne kompetence za vodenje izdelave prostorskih aktov (v izvedbenem smislu); predlog zakona zaradi ohranitve pričakovanih pravic študentom na obstoječih študijskih programih za to regulirano področje (izvedbeni akti, licenca A in KA) v prehodnih določbah zato te pravice ohranja, po preteku prehodnega obdobja pa bodo potrebne prilagoditve študijskih programov, ki ne ustrezajo, če naj le – ti omogočijo pridobivanje pravic v smislu pridobitve naziva pooblaščenih prostorskih načrtovalcev; področje izdelave dosedanjih strateških aktov (po novem v ZUreP-2 poimenovanih »plani«, ni več regulirano, zato dosedanja licenca P ugasne, pridobljenih pravic ali pričakovanih pravic za to področje pa zato ni potrebno ohranjati,
- pripombe glede ne vključenosti prometnega inženirja med inženirje ali prostorske načrtovalce zaradi neustreznosti kompetenc, pridobljenih v študijskem programu za poklicne naloge, opisane pri inženirjih in prostorskih načrtovalcih, niso upoštevane, V ZUreP-2 pa je predvideno vključevanje prometnih inženirjev v interdisciplinarno skupino strokovnjakov (promet), ki je

<p>predpisana pri izdelavi prostorskih aktov,</p> <ul style="list-style-type: none"> - izdelava strateških aktov (planov) primerjalnopravno ni regulirana nikjer v EU, zato se ukinja, - v zvezi s pripombami o obrnjeni diskriminaciji slovenskih ponudnikov in posameznikov v primerjavi s tistimi, ki imajo sedež oziroma delujejo v EU: obrnjena diskriminacija je neizogibna, zaradi uskladitve s predpisi EU (direktive) in zaradi dejstva, da v različnih državah EU stopnja regulacije poklicev in dejavnosti bistveno nižja ali pa regulacije sploh ni; v skladu z načelom prostega pretoka storitev in po načelih priznavanja poklicnih kvalifikacij je upoštevajoč Evropsko pogodbo in Ustavo EU potrebno omogočiti dostop do slovenskega trga pod pogoji, ki veljajo v državi članici EU, iz katere ponudnik oziroma posamezni strokovnjak prihaja, - pripomba glede ločenih zbornic: zbornici ostajata ločeni, saj je odločitev o ločenih zbornicah temeljila na ZGO-1 in na neodtujljivi pravici, da se članstvo preko predstavniških teles zbornic samostojno odloči glede tega vprašanja, - očitki glede prevelike deregulacije: predlog zakona (razen deregulacije licence P) področij, ki jih pokriva veljavna zakonodaja, pravzaprav sploh ne regulira, temveč ga na novo regulira in sicer predvsem po principu združevanja pooblastil v manjše število licenc (nazivov), kar sledi tudi cilju 10. vladnega prioritetejnega strateškega projekta regulacije poklicev in dejavnosti, v delu, ki se nanaša na dejavnost, pa je regulacija strožja od veljavnih predpisov, saj se ponovno uzakonja regulacija družb pooblaščenih arhitektov in inženirjev, - pooblastila na področju geodetske dejavnosti in predlogi, naj se licence podeljujejo na GURS: zakon ohranja veljavni sistem podeljevanja pooblastil na IZS; upoštevanje predloga bi pomenilo velike finančne posledice zakona, zaradi katerih bi bila potrebna tudi reorganizacija GURS, česar v tem trenutku ni mogoče zagotoviti in tudi ni racionalno; za te naloge je bila ustanovljena IZS kot paradržavna organizacija, ki so ji bila s tem namenom podeljena tudi državna pooblastila, - predlogi, naj se uzakonijo tarife za opravljanja storitev, vsaj za javna naročila: pripombe zaradi neskladja z Direktivo o storitvah na notranjem trgu, ki prepoveduje tako obvezne kot tudi priporočene tarife, ni mogoče upoštevati, področje javnega naročanja pa ureja Zakon o javnem naročanju, zato ZAID ni primerno mesto za reguliranje tega vprašanja, - predlogi glede omejevanja veljavnosti licenc, vezano na starost posameznika (omejitev glede na starost): pripombe zaradi nesorazmernosti in s tem tveganja protiuustavnosti zakona ni mogoče upoštevati, - predlogi, naj se ponovno omogoči pridobivanje licence tkim. »izbrisanim gradbenim tehnikom«, ki so na podlagi zakonodaje pred ZGO-1 zaradi nevpisa v prehodnem obdobju v imenik IZS izgubili pravico do opravljanja storitev projektiranja: pripombe ni mogoče upoštevati, ker gre za pravico, ki je ugasnila že pred uveljavitvijo ZGO-1 – to je uzakonjala ureditev pred ZGO-1 in je bila tudi predmet ustavne presoje ter dopolnjena z ugotovitvami in usmeritvami Ustavnega sodišča, - pripombe, naj se omogoči pridobitev nazivov tudi na podlagi višješolske izobrazbe, ne izključno magistrske: po posvetih s pristojnimi poklicnimi zbornicami in fakultetami, je bilo ocenjeno, da za regulirane naloge, ki so predmet tega zakona ustreza le magistrski študij po bolonjskem programu in da za tako zahtevne naloge, kot so regulirane s tem zakonom, upoštevajoč obstoječe študijske programe in kompetence, pridobljene na podlagi teh programov, ne ustreza niti 1. bolonjska stopnja, zato pripombe ni možno upoštevati. 	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
Irena Majcen ministrica	

Prilogi:

- predlog sklepa Vlade Republike Slovenije
- predlog zakona

PRILOGA 1

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne pod točko ... sprejela

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti (2016-2550-0007) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejetje po rednem zakonodajnem postopku.

mag. Lilijana Kozlovič
GENERALNA SEKRETARKA

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- ministrstva,
- vladne službe.

Priloga:

- predlog zakona

**ZAKON
O ARHITEKTURNI IN INŽENIRSKI DEJAVNOSTI**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Pogoji za opravljanje dejavnosti in storitev ter opravljanje poklicev na področju prostorskega načrtovanja in graditve objektov so določeni v Zakonu o graditvi objektov (Uradni list RS, št. št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13 in 19/15, v nadaljnjem besedilu: ZGO-1) in v še veljavnem delu Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03 – popr., 58/03 – ZZK-1, 33/07 – ZPNačrt, 108/09 – ZGO-1C in 80/10 – ZUPUDPP – v nadaljnjem besedilu: ZUreP-1), ki ga je sicer nadomestil Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US in 14/15 – ZUUJFO – v nadaljnjem besedilu: ZPNačrt).

Že kmalu po sprejemu nove prostorske in gradbene zakonodaje je bil podan predlog Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije, da bi se za področje arhitekturne dejavnosti, ki ima tudi v širšem evropskem prostoru poseben položaj in vlogo, pripravil in sprejel poseben zakon, ki bi uredil posebnosti in strožjo ureditev samo za arhitekte. Ob razpravah, ki so v zvezi s tem potekale že v letih 2007 in 2008, ko je bil pripravljen in na vladi sprejet ter v postopek sprejemanja v Državni zbor Republike Slovenije posredovan Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti, je bilo ocenjeno, da se področje arhitekturne dejavnosti ne more urejati ločeno, saj bi to vodilo v razpad sistema regulacije poklicev in dejavnosti. Zato je bila sprejeta odločitev, da se bo vse regulirane poklice in dejavnosti na področju urejanja prostora in graditve objektov obravnavalo enotno, torej v skupnem zakonu, ki bo v delu, ki se nanaša na regulacijo poklicev in dejavnosti ter zbornično ureditev, nadomestil veljavni ZGO-1. V razpravah je bilo ugotovljeno, da so sistem odgovornosti in vloge udeležencev pri graditvi objektov pri prostorskem načrtovanju v Sloveniji, vzpostavljene z zakonodajo, bistveno drugačne kakor v nekaterih drugih evropskih državah (npr. Franciji, Nemčiji, Avstriji), zato so bile prav te tuje ureditve v razpravah pogosto prikazane kot vzorčni primer za sprejem novega zakona. Zato je bila sprejeta odločitev, da se pripravi nov, samostojen zakon, ki bo celovito uredil pogoje za opravljanje dejavnosti in storitev ter delovanje zbornic, ob upoštevanju nekaterih novih izhodišč, ki bodo v primerjavi z veljavnim sistemom pomenila dodano vrednost in prispevala k dvigu kakovosti grajenega okolja. Pri tem je bila opravljena obsežna analiza primerljivih evropskih ureditev, na katerih naj kvirno sloni novi zakon, zaradi primerljivosti s sistemi regulacije v drugih evropskih državah. Po sprejemu ZUreP-1 in ZGO-1 so se pri izvajanju obeh zakonov pokazale tudi nekatere nepotrebne administrativne ovire, zlasti pri izvajanju javnih pooblastil, ki jih je bilo treba proučiti in najti nekatere enostavnejše rešitve. Pri pripravi zakona je bila zato posebna pozornost posvečena tudi temu vprašanju in vprašanju poenostavljanja zapisa pogojev in postopkov izvajanja nalog, ki jih po veljavni zakonodaji zbornici izvajata kot javna pooblastila.

Dodatni razlog za prenovu veljavne zakonodaje in za sprejem novega zakona predstavljajo spremembe evropske krovne zakonodaje, ki se nanaša na priznavanje poklicnih kvalifikacij in pogoje za opravljanje storitev na notranjem trgu. S sprejemom Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L

št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 36; v nadaljnjem besedilu: direktiva o storitvah na notranjem trgu) je Republika Slovenija zavezana k njeni uveljavitvi in k poročanju Evropski komisiji o tem.

Pozivi evropske komisije in analizirane primerjalno pravne ureditve so pri pripravi predloga zakona sprožili ugotovitve in razpravo o tem, da je Slovenija država z največ reguliranimi poklici in da trenutno stanje narekuje delno deregulacijo teh poklicev, pri prostorskem načrtovalcu pa tudi novo opredelitev nalog prostorskega načrtovalca. S pozivi Evropske komisije k boljši regulaciji je povezano tudi delo vladne projektne pisarne, ki je bila ustanovljena z namenom poenotenja metodologije za potrjevanje, izvajanje, monitoring in razvoj glavnih vladnih projektov. Med pomembnimi vladnimi projekti je tudi 10. Vladni prioritetni strateški projekt prenove reguliranih poklicev in dejavnosti. Reguliran poklic je tisti, za katerega država vnaprej s predpisom določi pogoje, ki jih mora izpolnjevati vsak, ki želi ta poklic opravljati, ravno tako velja za definicijo regulirane dejavnosti. Za precejšnje število dejavnosti velja, da je treba pred začetkom opravljanja oziroma pred vstopom na trg izpolniti predpisane pogoje. Če država regulira veliko poklicev in dejavnosti, s tem otežuje dostop do trga dela svojim državljanom in državljanom ostalih članic EU ter omejuje prost pretok delovne sile in prost pretok storitev na notranjem trgu EU. Zakonska regulacija pa je sicer v nekaterih primerih nujna in potrebna zaradi varovanja javnega interesa (med drugim zaradi varovanja javne varnosti, javnega reda, socialne varnosti, varstva potrošnikov, varstva javnega zdravja, varstvo okolja, itd.). Slovenija se uvršča v sam vrh držav EU po številu reguliranih poklicev. S ciljem povečevanja konkurenčnosti slovenskega gospodarstva je zato ena od prioritet Vlade Republike Slovenije tudi prenova reguliranih poklicev in dejavnosti. Namen prenove reguliranih poklicev in dejavnosti ni le opuščanje regulacije in zmanjšanje števila reguliranih poklicev/dejavnosti oziroma sprostitev pogojev za njihovo opravljanje, ampak tudi ponovna ocena in ustreznejša regulacija. Aktivnost prenove reguliranih poklicev in dejavnosti zato prioritarno poteka na področju storitvenih dejavnosti. V okviru projekta trenutno potekajo aktivnosti prenove reguliranih poklicev in dejavnosti na naslednjih področjih: trgovina, pokopališko-pogrebna dejavnost, turizem, gradbeništvo, geodetska dejavnost, dimnikarska dejavnost, nepremičninsko posredovanje, detektivska dejavnost, šola vožnje, odvetništvo, veterina in sociala. Ključni cilji deregulacije so lažji vstop v panogo in večja fleksibilnost trga, večja mobilnost in fleksibilnost pri iskanju dela in zaposlovanja, večja konkurenčnost med izvajalci na posameznih področjih, odprava administrativnih ovir (poenostavitev ali odprava posameznih postopkov), večja gospodarska dejavnost, večja konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Zato predlagani zakon pomeni neposredno realizacijo 10. vladnega projekta, in sicer na področju gradbeništva, v delu, ki se nanaša na regulacijo arhitekturne in inženirske dejavnosti ter reguliranih poklicev na tem področju.

V letu 2015 je pod okriljem Službe vlade za zakonodajo delovna skupina, ki je bila ustanovljena v ta namen, vladi predstavila Poročilo delovne skupine za pripravo analize zborničnega sistema v Republiki Sloveniji in predloge ukrepov za preglednejše in učinkovitejše delovanje zbornic. V poročilu je delovna skupina analizirala obstoječe sisteme zborničnih ureditev in v zaključku poročila ugotovila, da je ureditev zborničnega sistema razpršena v številnih zakonih in da za posamične zbornice glede na različna področja, na katerih delujejo, veljajo številne specifikke. Izpostavljeno je bilo, da poročilo navedeno pravno in dejansko stanje upošteva in v skladu s Programom ukrepov Vlade Republike Slovenije za preprečevanje, odkrivanje in pregon korupcije ponuja predloge možnih rešitev oziroma smernic, ki jih bodo ministrstva kot pristojni državni organi za posamezna področja lahko upoštevala pri spreminjanju področne zakonodaje in da bo pri tem seveda treba upoštevati tudi specifičnosti posamičnih zbornic, tako da avtomatično vpeljevanje vseh predlaganih rešitev pri vsaki izmed zbornic ni mogoče. Delovna skupina je v poročilo vključila nekaj pomembnih priporočil in ukrepov, ki naj bi se upoštevala pri pripravi zakonodaje, ki se nanaša na področje zborničnih sistemov in sicer:

- obvezna poglobljena analiza v fazi priprave zakonodaje, ki bo pokazala, ali bo izvajanje podeljenih pooblastil res bolj učinkovito od izvajanja le-teh v okviru državne uprave, kar je zakonski pogoj za podelitev javnega pooblastila (glej tudi zgoraj),
- najmanj enkrat letno izvedba nadzora nad nosilcem javnega pooblastila s strani pristojnega ministrstva, kar vključuje tudi preverjanje, ali zbornica še vedno izpolnjuje pogoje za podelitev javnega pooblastila (glej tudi zgoraj). Termin, obseg in način nadzora naj bosta opredeljena v letnem načrtu dela nadzornega ministrstva, iz poročila o opravljenem nadzoru pa mora izhajati tudi, ali zbornica še izpolnjuje pogoje za izvajanje javnih pooblastil,
- jasna določitev pogojev za odvzem javnih pooblastil ter ureditev vprašanja, kdo opravlja te naloge po odvzemu javnega pooblastila,
- določitev jasne pooblastilne norme v zakonu, da ministrstvo (oziroma lahko tudi inšpektorat) opravlja nadzor nad zakonitostjo (in strokovnostjo) izvajanja javnih pooblastil. Te norme naj vsebujejo tudi pooblastila in ukrepe nadzornega organa. Predmetna ureditev naj ne bi bila zgolj predmet urejanja v pogodbi med pristojnim ministrstvom in zbornico,
- ureditev disciplinske odgovornosti, možnih sankcij, pristojnega organa ter pravnega varstva strank v zakonu,
- predpisati globe za ravnanja zbornic v nasprotju z zakonom,
- preučiti možnost večje vključitve pristojnih ministrstev v postopke ugotavljanja kršitev članov zbornic,
- v zakonih opredeliti, da se izvajanje strokovnega nadzora nad člani zbornic šteje kot javno pooblastilo, saj gre v tem primeru za nalogo, katere ustrezno izvajanje je v širokem javnem interesu, saj tovrstna opredelitev okrepi tudi vlogo države (nadzor),
- jasno določiti revizijsko pristojnost računskega sodišča za nosilce javnih pooblastil, če so uporabniki javnih sredstev. Medtem ko je jasno, da je slednje pristojno za revidiranje vseh oseb javnega prava, v Zakonu o računskem sodišču ni izrecne določbe o tem, da je slednje pristojno revidirati tudi nosilce javnih pooblastil,
- uvedba obveznega revidiranja računovodskih izkazov zbornic,
- uvesti obvezno letno poročanje zbornic pristojnim ministrstvom o izvajanju njihovih javnopravnih nalog glede na vnaprej določeno vsebino poročila.

Tudi zvezi s transparentnostjo delovanja zbornic je delovna skupina sprejela nekatere zaključke in priporočila, da bi se lahko transparentnost delovanja organov zbornic, ki odločajo o kršitvah njihovih članov, okrepila z naslednjimi mehanizmi in sicer:

1. osebi, ki meni, da je bila z ravnanjem člana zbornice prizadeta, omogočiti, da lahko predlaga uvedbo predpisanega postopka zoper člana zbornice. Subjekt v zbornici, ki je pristojen za uvedbo postopka, v primeru, ko ne uvede postopka, o tem obvesti prijavitelja kršitve in natančno obrazloži takšno odločitev,
2. v primerih uvedbe postopka o kršitvi bi morala biti opravljena ustna obravnava, ki bi morala biti praviloma javna. V primeru odločanja na podlagi javnega pooblastila javnost ustne obravnave določa že Zakon o splošnem upravnem postopku. Slednji določa tudi izjeme, ki bi jih bilo treba striktno upoštevati. Vse navedeno naj bi načeloma veljalo tudi za disciplinske postopke, za katere se ne uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku, ampak ustrezna področna zakonodaja in interni akti zbornic,
3. na ustno obravnavo se povabi prijavitelja kršitve, ki se ga mora obvezno zaslišati, če tako sam želi,
4. na spletnih straneh zbornice se objavijo podatki o vodenju javnih obravnav. Podatki bi se lahko objavljali na primerljiv način, kot to storijo sodišča v kazenskih in civilnih zadevah (navedba kršitelja, kratka opredelitev zadeve, datum in čas obravnave),
5. o pritožbah oziroma prijavah zoper člane zbornic se obvesti tudi ministrstvo, pristojno za nadzor zbornice,

6. o ustnih obravnavah iz 2. točke se obvesti ministrstvo, pristojno za nadzor zbornice,
7. odločitev zborničnih organov se obvezno posreduje tudi prijavitelju kršitve,
8. objava izrečenega ukrepa, disciplinske sankcije oziroma odvzema dovoljenja ali licence se objavi na spletni strani zbornice. Na podlagi preučitve vseh relevantnih predpisov in aktov, ki se nanašajo na izrekanje sankcij zaradi kršitev obveznosti članov zbornic, je zaslediti, da se kot eden izmed možnih ukrepov izreka tudi javni opomin, ki se objavi na ustrezen način. Kolikor je javen izrek navedene sankcije, potem ni razloga, da se javno ne bi objavile tudi sankcije ali ukrepi, ki so strožji. V teh primerih so se namreč morale zgoditi še hujše kršitve, za kar obstaja še večji interes javnosti, da za njih izve,
9. v javno objavljenih poročilih zbornice navesti podatke o številu in vrsti prijavljenih kršitev pri delovanju zbornice in njenih članov, o številu uvedenih postopkov ter odločitvah v teh postopkih, vključno s podatki o izrečenih sankcijah in podatki, v koliko primerih je uvedba ali vodenje postopkov zastarala. Na podlagi ugotovitev iz omenjenih postopkov zbornice pripravijo priporočila v smislu dobrih praks za odpravo dejavnikov tveganj takšnih dejanj, ki naj jim sledijo in po njih ravnajo člani zbornic,
10. objaviti podatke o senatih razsodišč in vzpostavitev statistik glede tega, kolikokrat je kdo odločal v senatu. Isto naj velja za (zborničnega) tožilca, če jih je več. Uvesti transparentno sestavljanje senatov, vse s ciljem preprečitve monopoliziranja disciplinskih postopkov s strani posameznih članov razsodišč.

S pripravo predloga Zakona arhitekturni in inženirski dejavnosti je sovpadla tudi priprava Arhitekturne politike Republike Slovenije, ki v tesnem sodelovanju s strokovno javnostjo nastaja pod okriljem Ministrstva za kulturo. V tem dokumentu, ki je v procesu razprave in sprejemanja, je izpostavljeno, da je prvi pogoj za udejanjanje ustvarjalne in povezovalne vloge arhitekture in s tem povezane kakovostne gradnje institucionalna ureditev poklica arhitekt v ustreznem zakonu, ki bo opredelil javni interes v arhitekturi in pogoje arhitekturne dejavnosti. Poklic skupaj z drugimi inženirskimi poklici večinoma opredeljuje ZGO-1 v poglavjih o odgovornih projektantih, strokovnih izpitih, zbornicah in priznavanju poklicnih kvalifikacij. Po ocenah strokovne javnosti, ki so povzete v dokumentu, je ureditev zapletena, zastarela in ni usklajena z evropsko in mednarodno regulacijo. Poklicni nazivi se podvajajo in mešajo z vlogami v procesu projektiranja in gradnje, veriga odgovornosti je predolga. Naročniku nista zagotovljeni zanesljiva strokovna storitev ter možnost uveljavitve odgovornosti in jamstev za opravljeno storitev. Arhitekturno ustvarjanje je intelektualna dejavnost, za katero je značilno delovanje v javnem interesu, a hkrati tudi varovanje interesov naročnikov in bodočih uporabnikov. Gre za enega od poklicev, za katere se v državah z razvito arhitekturno kulturo uporablja izraz »svobodni, oz. samostojni poklici«. Splošne značilnosti in zahteve opravljanja dejavnosti svobodnih poklicev so:

- opravljanje dejavnosti, ki posega v javni interes,
- zaupanje potrošnika v usposobljenost in strokovnost izvajalca storitve iz področja reguliranih dejavnosti,
- samostojno izvajanje storitve in osebna odgovornost za izvedbo,
- strokovna in ekonomska neodvisnost pri izvajanju nalog,
- asimetrija obvladovanja informacij med naročnikom in izvajalcem storitev,
- neprofitno usmerjena dejavnost.

Ker je treba naročnikom in uporabnikom storitev zagotoviti verodostojno in transparentno informacijo o ponudbi storitev oziroma partnerja, ki je sposoben usklajevati poseben interes posameznika z javnim interesom, so na področju arhitekturne dejavnosti uveljavljeni naslednji mehanizmi za zaščito javnega interesa in varstva potrošnikov:

- opredelitev znanj in kompetenc, ki temeljijo na akreditaciji izobraževalnih programov v skladu z Direktivo o priznavanju poklicnih kvalifikacij (46. člen),
- regulacija poklica, ki temelji na pridobljenih strokovnih kompetencah in lahko vsebuje dodatne regulacijske ukrepe, kot so obvezna strokovna praksa, strokovni izpit, obvezno članstvo v

zbornici, zavezanost moralnemu kodeksu in disciplinska odgovornost ter obvezno dodatno strokovno izobraževanje,

- opravljanje storitev pooblaščenih strokovnjakov v skladu s pridobljenimi kompetencami in njihove vloge v procesu načrtovanja in gradnje,
- regulacija dejavnosti oziroma poslovnih subjektov, ki strankam zagotavlja uspešno izpolnitev naročenih storitev na določeni strokovni ravni in odgovornost izvajalca z jamstvi za kakovost opravljene storitve.

Za doseganje boljših rezultatov v procesih urejanja prostora in gradnje ter višje kakovosti grajenega okolja je treba vzpostaviti sistem, ki bo izločal neusposobljene izvajalce brez ustreznih kompetenc, terjal večjo odgovornost stroke ter ji hkrati zagotovil veljavo, širše pristojnosti in zastopanost v javnem sektorju.

Etično strokovno ravnanje, neodvisnost in izogibanje konfliktu interesov so načela, h katerim ni treba zavezati le posameznih arhitektov, ampak tudi poslovne subjekte, tako da jim prek strokovnega pooblastila naložimo formalnopravno odgovornost za njihovo strokovno ravnanje.

Glede drugih področij in rešitev, ki jih je doslej vseboval ZGO-1, ki se ne tičejo vprašanj, izpostavljenih v zgoraj opisanih dokumentih in se pri izvajanju v praksi niso izkazale za sporne ali pomanjkljive, je bilo v razpravah in pripravah na sprejemanje predmetnega zakona ocenjeno, naj jih novi zakon ohrani nespremenjene oziroma naj jih le nadgradi in izboljša.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj zakona je izločiti iz veljavnega ZGO-1 in ZUreP-1 vse tiste določbe, ki se nanašajo na pogoje za opravljanje dejavnosti in reguliranih poklicev na področju arhitekturne in inženirske dejavnosti ter določbe, ki se nanašajo na delovanje pristojnih poklicnih zbornic, to je Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije in Inženirsko zbornico Slovenije. S tem se ZGO-1 in ZUreP-1 razbremenjujeta vseh vsebin, ki urejajo dejavnost na področju prostorskega načrtovanja in graditve objektov.

Naslednji cilj zakona je na novo določiti pogoje za opravljanje reguliranih poklicev na področju prostorskega načrtovanja in graditve objektov, ki so danes opredeljeni kor regulirani poklici odgovornega prostorskega načrtovalca (licenca A, KA in P), odgovornega projektanta, odgovornega revidenta, odgovornega nadzornika in odgovornega vodjo del ter treh poklicev na področju geodetske dejavnosti (odgovorni geodet, geodet in geodetski strokovnjak). Namen zakona je dvig pogojev za opravljanje storitev v zvezi s projektiranjem, pri prostorskem načrtovanju pa je cilj zakona delna deregulacija pogojev za opravljanje storitev (opustitev regulacije za izdelavo strateških načrtov – planov) in hkrati upoštevati tudi pravno ureditev večine evropskih držav.

Cilj zakona je tudi uvedba mehanizmov in inštrumentov, s katerimi bi se zagotovila večja kakovost izvajanja storitev na področju prostorskega načrtovanja in graditve, s katerimi bi nadomestile dosedanjo ureditev oblik opravljanja storitev.

2.2 Načela

Temeljna načela zakona so:

- načelo preglednosti, jasnosti in določnosti predpisanih pogojev za opravljanje poklicev na področju prostorskega načrtovanja in graditve objektov,
- načelo odgovornosti pooblaščenih arhitektov in inženirjev,
- načelo samostojnosti in neodvisnosti opravljanja storitev,
- načelo reprezentativnosti zbornic,

- načelo nediskriminacije,
- načelo ekonomičnosti in zmanjšanja administrativnih ovir pri izvajanju javnih pooblastil,
- načelo varstva javnega interesa,
- načelo varstva potrošnikov.

3.3. Poglavitne rešitve

Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti gradi na temelju obstoječega sistema pogojev in postopkov za pridobitev licenc in pooblastil in ga nadgrajuje, pri čemer je v primerjavi z veljavnim Zakonom o graditvi objektov že zaradi ločitve materije v poseben zakon vzpostavljena zasnova bolj jasnega koncepta, izčiščene vsebine, transparentnejših, jasnejših pogojev in opisa nalog posameznih reguliranih poklicev na področju prostora.

Izhodišče in okvire za prenovo tega področja zakoličuje zlasti Direktiva 2013/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o spremembi Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg (uredba IMI) (UL L št. 354 z dne 28. 12. 2013, str. 132,

- 10. prioritetni vladni strateški projekt, to je prenova reguliranih poklicev in dejavnosti,
- usmeritve vlade oziroma zaključki in priporočila delovne skupine pod vodstvom Službe Vlade za zakonodajo v zvez z ureditvijo zbornic in

ZAID predvideva naslednje regulirane poklice in za vsakega od njih tudi podrobno opiše poklicne naloge (tudi v smislu rezerviranih nalog in dejavnosti), nazivi za posamezne regulirane poklice pa bi bili zaščiteni:

- pooblaščen arhitekt,
- pooblaščen inženir,
- pooblaščen krajinski arhitekt in
- pooblaščen prostorski načrtovalec

Veljavni Zakon o graditvi objektov reguliranih poklicev ne ureja na način, da bi se za vsakega od njih jasno opredelile njihove poklicne naloge in rezervirane dejavnosti, temveč je zakon kot regulirane poklice mešal z opisom nalog in odgovornosti posameznih udeležencev pri graditvi objektov. Posledično je bilo nemogoče izluščiti in kot regulirane poklice predstaviti preko opisa njihovih nalog. Tako veljavni zakon ne operira z reguliranim poklicem pooblaščen arhitekt, pooblaščen krajinski arhitekt itd. in ne opiše njihovih nalog, temveč kot reguliran poklic opisuje odgovornega projektanta, odgovornega revidenta, odgovornega nadzornika, odgovornega vodjo del, odgovornega vodjo posameznih del in odgovornega prostorskega načrtovalca. Naloge, odgovornosti in meje pooblastil so zabrisane in netransparentne. Predlog novega zakona zato z jasnejšo opredelitvijo reguliranih poklicev ne samo zmanjšuje število reguliranih poklicev, temveč se s tem tudi približuje primerljivim evropskim ureditvam, s tem da jasneje opiše, določi in razmeji naloge posameznega reguliranega poklica.

Prav tako zakon ureja oblike opravljanja storitev, v katerih lahko pooblaščen arhitekt ali inženir opravlja naloge, ki spadajo v obseg njegove stroke.

Predlagana je regulacija dejavnosti, kar je tako posledica analize pravnih ureditev držav članic Evropske unije, ki je pokazala, da je Slovenija ena redkih držav brez tovrstne regulacije, kakor tudi izsledkov raziskave Zbornice za arhitekturo in prostor (območje Pomurja), ki kaže na to, da večina lastnikov podjetij oziroma družb, ki se ukvarjajo z dejavnostjo, ki sodi v opis nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev, sploh nima licenc ali nima aktivnih licenc, da na trgu vlada

kaotično stanje, ki omogoča posojanje žigov in zlorabo licenc. Na podlagi opisanega in ob zavedanju, da je odgovorno ravnanje podjetij, spoštovanje etičnega kodeksa, strokovnih pravil in predpisov ter visok nivo kvalitete pooblaščenih arhitektov in inženirjev mogoče doseči le ob uzakonitvi pogojev za opravljanje dejavnosti, ne samo poklica kot takega, so predpisani posebni pogoji za opravljanje dejavnosti (registracija, zaposlitev strokovnjaka, zavarovanje odgovornosti in odsotnost stečajnega postopka). Za obstoječe gospodarske subjekte in njihovo prilagoditev novim zahtevam je predvideno ustrezno prilagoditveno obdobje. Predvidena je tudi možnost zaščite naziva za gospodarske subjekte, ki bodo izpolnjevali nekatere strožje pogoje, s katerimi bo omogočena neodvisnost (lastništvo, nepovezanost itd.).

Zakon pri vseh reguliranih poklicih kot ustrezno izobrazbo predvideva magistrski nivo izobrazbe, ustrezna vsebina izobrazbe bo določena v smislu skupne platforme oz. minimalnih vsebin s pravilnikom zbornic.

Zakon med pooblaščenimi inženirji po vzoru drugih evropskih držav uvršča tudi pooblaščenega inženirja s področja geodezije, s čimer poseže v ureditev Zakona o geodetski dejavnosti (Uradni list RS, št. 77/10), Zakona o evidentiranju nepremičnin (Uradni list RS, št. 47/06, 65/07 – odl. US in 79/12 – odl. US) in Zakona o državnem geodetskem referenčnem sistemu (Uradni list RS, št. 25/14), ki sedaj določajo tri regulirane poklice (odgovorni geodet, geodet, geodetski strokovnjak) in jih »združuje« v en reguliran poklic – pooblaščen inženir geodezije.

Zakon o evidentiranju nepremičnin (Uradni list RS, št. 47/06, 65/07 – odl. US in 79/12 – odl. US) določa, kaj so »geodetske storitve« in katere geodetske storitve lahko opravlja samo geodet (7. odst. 6. člena ZEN) - npr. ureditev meje, parcelacija, izravnava meje, označitev meje, komasacija... Naloge »geodeta« po ZEN se z ukinitvijo poklica geodet po ZAID prenesejo na pooblaščenega inženirja geodezije. ZAID predpisuje, na kakšen način morajo pooblaščen inženirji geodezije opravljati poklicne naloge – dejansko opravljati in biti osebno prisotni. Ker za večino geodetskih postopkov velja, da so sestavljeni iz več posameznih faz (npr. geodetska izmera, vabljenje strank, mejna obravnava, izdelava elaborata) in lahko potekajo daljše časovno obdobje, da se izdelajo ustrezni elaborati, se večinoma izdelujejo v projektni skupini, večji ali manjši terenski ekipi. Zato lahko določena opravila po navodilih in nadzorom opravi tudi druga oseba z ustreznimi kompetencami. Vsi dosedanja geodeti z geodetsko izkaznico imajo ustrezne kompetence, da lahko opravijo posamezna opravila. To so izvajali tudi že danes, elaborat pa je vedno potrdil odgovorni geodet. Nestrokovno izvajanje geodetskih storitev namreč lahko močno poseže v pravice lastnikov nepremičnin (oškodovanje in obremenitev), zato je tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije v odločbi št. U-I-230/00-40 z dne 17.04.2003 že presodilo, da so sredstva za doseganje tega cilja primerna in potrebna. Posamezna dejanja v postopkih izdelave elaborata morajo opraviti osebe s kompetencami in izkazanim pooblastilom pooblaščenega geodeta, da jim je s tem omogočen dostop do zemljišč lastnikov parcel in skupnih delov stavbe, ki je nujen npr. za izvajanje geodetske izmere. Prav tako se lahko že s posameznimi dejanji predvsem v postopkih izdelave elaboratov po ZEN-u npr. ureditev meje, označitev meje,... v primeru, da posamezna dejanja izvaja oseba z neustreznimi znanji in kompetencami pride do posegov v pravice lastnikov parcel in povzroči sosedske spore. Ustrezne strokovne kompetence imajo tudi sedanji geodetski strokovnjaki za izvajanje geodetske izmere. Zakon o državnem geodetskem referenčnem sistemu je določil reguliran poklic »geodetski strokovnjak«, ki izvaja geodetsko izmero, in mu omogočil, da dostopa do zemljišč lastnikov parcel in skupnih delov stavbe. ZAID med poklicnimi nalogami pooblaščenega inženirja geodezije določa tudi izvajanje geodetske izmere, in ukinja veljavnost 1. odstavka 17. člena Zakona o državnem geodetskem referenčnem sistemu, kar pomeni, da se odgovornost za organizacijo in strokovno pravilnost

izvedbe geodetske izmere prenaša na pooblaščenega inženirja geodezije, ta pa mora imeti možnost, da različna strokovno tehnična opravila v okviru teh postopkov opravi tudi druga oseba z ustreznimi kompetencami.

Predlagana novost je način pridobivanja ustreznih poklicnih izkušenj in sicer je predvideno spremljanje kandidata za naziv s strani mentorja.

Pri organizaciji pristojnih zbornic zakon večinoma ohranja veljavno ureditev in ne predvideva večjih sprememb, razen podaljšanja mandata skupščine in organov zbornice in nekaterih dopolnitev ter sprememb pri vodenju disciplinskih postopkov.

Zakon kot novost predpisuje obvezno stalno strokovno usposabljanje, po programu in pravilih, ki jih sprejmejo pristojne poklicne zbornice.

Prehodne določbe predvidevajo ohranitev dosedanjih pooblastil posameznikov, ki so ob uveljavitvi zakona opravljali določene naloge, v obsegu dosedanjih predpisov.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu in nima finančnih posledic za državni proračun.

Predlog zakona nima finančnih posledic na druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

I. AVSTRIJA

PROSTORSKO NAČRTOVANJE

- Dežela Štajerska: Steiermärkisches Raumordnungsgesetz 2010 – StROG (LGBI. Nr. 49/2010)
- Dunaj: Bauordnung für Wien LGBI Nr. 11/1930 – 27/2016
- Koroška: Kärntner Raumordnungsgesetz - K-ROG, LGBI Nr 24/2016

Prostorsko načrtovanje je urejeno na deželni ravni, pri čemer noben deželni zakon prostorskega načrtovanja ali izdelave prostorskih aktov te dejavnosti ne določa kot regulirano dejavnost. Z izdelavo prostorskih aktov se lahko v Avstriji ukvarja kdor koli.

Edini organ na področju urejanja prostora, ki ga deželni zakon večinoma regulira, je svet za prostorsko načrtovanje. V navedenih treh deželnih zakonih takšni sveti niso pristojni za izdelavo prostorskih aktov, pač pa so zgolj svetovalci deželne vlade v zadevah urejanja prostora. Tako je tak organ na Dunaju sestavljen iz treh arhitektov, enega gradbenika, strokovnjaka za področje prostorskega načrtovanja, strokovnjaka za varovanje kulturne dediščine, strokovnjaka za geodezijo, strokovnjaka za ekologijo ali zdravstveno varstvo, strokovnjaka za promet, strokovnjaka za sociologijo, strokovnjaka za krajinsko arhitekturo, strokovnjaka za urejanje mest.

Svet za prostorsko načrtovanje v deželi Štajerski ima enake naloge, sestava pa je bolj politična kot strokovna. Svet ima 24 članov, v njem so predstavniki strank, zbornice za kmetijstvo, predstavniki štajerske zveze občin in avstrijskih deželnih zvez, župan glavnega mesta Graz, predstavnik visokih šol, predstavnik cerkve itn.

PROJEKTIRANJE IN DRUGE STORITVE PRI GRADITVI OBJEKTOV

Za razliko od prostorskega načrtovanja so projektiranje in druge storitve pri graditvi urejene z več zveznimi predpisi:

- Das Ziviltechnikergesetz 1993, Fassung vom 10.09.2016
- Gewerbeordnung (BGBl.) 1994, Fassung vom 10.09.2016 s podzakonskima aktoma:
- Baumeister-Verordnung - Zugangsvoraussetzungen, 2003, Fassung vom 10.09.2016
- Gesamte Rechtsvorschrift für Ingenieurbüro-Verordnung - Zugangsvoraussetzungen, 2003, Fassung vom 10.09.2016

Projektiranje je v Avstriji torej reguliran poklic, ki pa ni urejen enotno ali samo z enim predpisom, pač pa z dvema zakonoma in dvema podzakonskima aktoma. Rezultat takšne ureditve so trije popolnoma različni sistemi urejanja storitev projektiranja in drugih storitev pri graditvi, ki se medsebojno ne izključujejo: enake storitve lahko opravljajo posamezniki, ki so pooblastila pridobili na podlagi treh različnih predpisov. Za projektiranje na področju graditve objektov so v Avstriji pooblašteni:

1. **Arhitekt in svetovalni inženir** (s skupnim imenom »civilni tehnik« **Ziviltechniker**) po zveznem zakonu o civilnih tehnikih (Ziviltechnikergesetz). Gre za posameznike, ki te storitve opravljajo kot svobodni poklic in se ne ukvarjajo z drugimi dejavnostmi.
2. **Gradbeni mojster (Baumeister)** je reguliran poklic, določen v Obrtnem zakonu (Gewerbeordnung). Njegova dejavnost obsega arhitekturno projektiranje, gradbeno projektiranje in projektno vodenje. Za razliko od »civilnega tehnika« se gradbeni mojstri ukvarjajo tako s projektiranjem, nadzorom in z izvedbo del. Pogoji za pridobitev sta diploma arhitekta, inženirja, zidarja, tehničnega risarja itn. ter opravljena praksa. Pogoje določa Uredba o gradbenih mojstrih (Baumeister-Verordnung). Poleg načrtovanja in nadzora se lahko gradbeni mojstri ukvarjajo tudi z izvedbo del (gradbeništvo). So člani gospodarske zbornice.
3. **Tehnični biroji – inženirski biroji (skupno ime: »svetovalni inženirji«)** vključuje strokovnjake za vsa tehnična področja. Gre za reguliran poklic po obrtnem zakonu (Gewerbeordnung). Svetovalni inženir se ne ukvarja z izvedbo, temveč le z načrtovanjem in nadzorom projektov. Podlaga za njegovo delovanje je v Uredbi o tehničnih birojih – inženirskih birojih (Technische Büros / Ingenieurbüros –Zugangsvoraussetzungen - Verordnung, 2003). Svetovalni inženirji so lahko arhitekti, notranji arhitekti, inženirji in diplomanti drugih univerz, visokih ali strokovnih šol ustrezne smeri. So člani gospodarske zbornice. V Avstriji je približno 3.400 tehničnih birojev/inženirskih birojev.

Natančnejši oris regulacije po Zakonu o civilnih tehnikih:

Civilni tehniki so fizične osebe, ki jih zakon deli na arhitekto in inženirske svetovalce in ki na podlagi podeljenega pooblastila ministra za gospodarstvo in delo, samostojno opravljajo

dejavnost na področju naravoslovja in inženirske znanosti.

Pooblastila civilnim tehnikom se podeli glede na ustrezna področja končanih študijev in študijskih programov višjih šol. Arhitekti in inženirski svetovalci imajo na podlagi pooblastila pravico izvajati storitve načrtovanja, preizkušanja, nadzora, svetovanja, koordinacije, izvajanje meritev, izdelavo strokovnih mnenj k zastopstvu upravnih organov in javnemu pravu korporacij, k organizacijskemu in komercialnemu razvoju projektov ter prevzemu naročil skupnih načrtov.

Pravico izdelovati projekte za večje zgradbe, gledališča, razstavne zgradbe, muzeje, cerkve,... in druge stavbe, ki so pomembne z umetniškega, kulturnega ali socialnega vidika, imajo samo arhitekti.

Pogoj za pridobitev pooblastila arhitekta oziroma svetovalnega inženirja so:

1. ustrezna študijska smer,
2. praktične izkušnje – obvezna triletna praksa leta bodisi kot redna zaposlitev, samozaposlitev ali v javni upravi,
3. izpit za civilnega tehnika.

Družbe:

Na podlagi zakona o civilnih tehnikih lahko civilni tehniki po pooblastilu ministra za gospodarstvo ustanovijo in registrirajo družbe z omejeno odgovornostjo in delniške družbe z namenom opravljanja civilno-tehničnih poklicev. Civilno-tehnične družbe morajo imeti sedež v Republiki Avstriji. Ime družbe mora vsebovati dodatek »civilno-tehnična družba«, pri čemer je treba upoštevati tudi splošne določbe o imenovanju družb. Družbeniki civilno-tehnične družbe so lahko samo fizične osebe, ki so ustrezno poklicno usposobljene za opravljanje te službe.

Zaščita poklicnega naziva:

Naziv arhitekt, civilni inženir, svetovalni inženir, lahko uporabljajo le posamezniki in civilno-tehnične družbe.

II. ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

Reguliranje poklicev na področju prostorskega načrtovanja in graditve objektov je v ZRN urejeno na deželni ravni z deželnimi zakoni, npr.:

- Berlinski zakon o arhitekturni in inženirski zbornici: Berliner Architekten- und Baukammergesetz (ABKG) vom 6. Juli 2006
- Hamburški zakon o arhitektih: Hamburgisches Architektengesetz (HmbArchTG) in der Fassung vom 11. April 2006 (HmbGVBl. S. 157), zuletzt geändert am 15. Dezember 2015 (HmbGVBl. S. 366)
- Zakon o bavarski arhitekturni in inženirski zbornici: Gesetz über die Bayerische Architektenkammer und die Bayerische Ingenieurekammer-Bau (Baukammergesetz – BauKaG) Vom 9. Mai 2007 (GVBl. S. 308) zuletzt geändert am 24. 7. 2015 (GVBl. S. 296)

PROSTORSKO NAČRTOVANJE

Izvajanje storitev prostorskega načrtovanja urejajo deželni zakoni o arhitektih in arhitekturnih in inženirskih zbornicah (gl. zgoraj navedene tri primere). Ti zakoni kot regulirano dejavnost urejajo le izdelavo občinskih (izvedbenih) prostorskih aktov, vključno z ravno predpisovanjem namenske rabe (Flächennutzungsplan). V ZRN ni licenc za izdelavo regionalnih, deželnih in državnih prostorskih aktov in tudi ne regulacije strateških aktov občine.

Prostorski načrtovalci so lahko posamezniki, ki imajo pridobljeno strokovno izobrazbo arhitekta, krajinskega arhitekta, gradbenika, geodeta, geografa, urbanista ipd., ki ima v študijskem

programu dovolj predmetov s področja prostorskega načrtovanja (sprejeta je posebna platforma z navedbo teh kompetenc) in ki imajo predpisano prakso na tem področju.

Posameznik postane prostorski načrtovalec z vpisom v imenik prostorskih načrtovalcev pri zbornici.

PROJEKTIRANJE IN DRUGE STORITVE PRI GRADNJI

V ZRN sta arhitekturno oziroma inženirsko projektiranje regulirani dejavnosti, ki sta urejeni v deželnih zakonih o arhitektih, zakonih o gradbenih inženirjih oziroma o arhitekturnih in inženirskih zbornicah. Za razliko od slovenske ureditve nemške zvezne dežele s predpisi urejajo tudi storitve notranjih opremljevalcev.

Predstavitev ureditve pooblastil za projektiranje po bavarski zakonodaji:

Gradbeno dokumentacijo za postavitev in spremembo stavb, za kateri je treba imeti dovoljenje, mora podpisati za gradbene predloge pooblaščen projektant. Pooblaščenec za gradbene predloge je:

- kdor ima na podlagi bavarskega zakona o arhitektih pravico do uporabe naziva "arhitekt" ali
- kdor je vpisan v seznam inženirjev, pooblaščenih za gradbene predloge Bavarske inženirske zbornice za gradbeništvo.

Naziv arhitekt lahko pridobi tisti, ki je vpisan v seznam arhitektov pri zbornici za arhitekturo. Pogoji za vpis so, da gre za arhitekta smeri visoke gradnje, da ima skupno najmanj tri leta delovnih izkušenj v stroki.

V seznam inženirjev, pooblaščenih za izdelavo gradbenih podlag se lahko vpiše, kdor lahko v skladu z zakonom o gradbenih inženirjih uporablja strokovni naziv »inženir« in je vsaj tri leta opravljal praktična dela v tej stroki ali državljan države EU ali EEA, ki lahko v skladu z navedenim zakonom uporablja ta naziv.

Za gradbene predloge za stanovanjske stavbe z največ tremi stanovanji in druge manjše objekte so lahko pooblaščen tudi pripadniki strok arhitekture, visoke gradnje ali gradbeništva, ki lahko po Zakonu o varovanju strokovnega naziva »Inženir in inženirka« uporabljajo strokovni naziv inženir ali inženirka, ter državno priznani tehniki stroke gradbene tehnike in mojstri gradbeništva in tesarstva .

Zaščita naziva

Navedeni nemški deželni zakoni večinoma urejajo tudi družbe, ki lahko v svojem imenu (firmi) uporabljajo nazive »arhitekturni« ipd. (gl. npr. 10. člen Hamburškega zakona o arhitektih) Tako so lahko poimenovane le tiste gospodarske družbe, ki so vpisane v register družb pri zbornici. V register se vpišejo gospodarske in civilne družbe, ki:

- imajo zavarovano odgovornost za škodo,
- ki so v večinski lasti članov zbornice za arhitekturo ali v inženirski zbornici,
- ki jo vodijo člani zbornice
- in kjer tretje osebe ne morejo uveljavljati svojih interesov.

K prošnji za vpis mora družba priložiti tudi uradno overjeno pogodbo ali statut (ki določa področja delovanja družbe in usposobljenost njenih kadrov kot pogoj za delovanje družbe). Vpisna komisija potrdi vpis družbe v seznam družb potem, ko preko registrskega sodišča preveri izpolnjevanje vseh v zakonu navedenih pogojev. Morebitne spremembe vpisa mora družba nemudoma sporočiti zbornici.

Zbornice

Arhitekturne in inženirske zbornice so organizirane po zveznih deželah. Tako je npr. hamburška arhitekturna zbornica oseba javnega prava, katere člani so arhitekti, arhitekti za notranjo

opremo, krajinski arhitekti in urbanisti.

III. FRANCIJA

PROSTORSKO NAČRTOVANJE

Prostorsko načrtovanje v Franciji ni licencirana storitev – z izdelavo prostorskih aktov se lahko ukvarja vsakdo.

INŽENIRSKO PROJEKTIRANJE

Inženirske storitve pri gradnji niso licencirane – izjema so le geodeti, ki morajo biti registrirani. Naziv inženirja ni zaščiten.

ARHITEKTURNO PROJEKTIRANJE

Zakon o arhitekturi (La loi sur l'architecture no. 77-2 1977)

Arhitekturne storitve pri gradnji so regulirane: arhitekt mora izdelati projekt za vsako gradnjo, za katero se zahteva gradbeno dovoljenje (izjema so manjši objekti). Arhitekt je posameznik, ki je vpisan v regionalni seznam arhitektov. Vpis se opravi pri regionalnem arhitekturnem svetu.

Načini opravljanja poklica

V skladu z določbami zakona o arhitekturi lahko arhitekt opravlja svoj poklic na enega ali več naslednjih načinov

- samostojno v obliki svobodnega poklica,
- kot družbenik arhitekturnega podjetja,
- kot zaposleni delavec pri arhitektu ali v arhitekturnem podjetju,
- kot državni uradnik,
- kot zaposleni delavec pri raziskovalno-razvojni organizaciji, ki dela v imenu in za račun države ali lokalnih skupnosti na področju urejanja prostora in urbanizma,
- kot zaposleni delavec ali družbenik fizične ali pravne osebe, ki gradi izključno za svojo rabo in se ne ukvarja z razvojnimi projekti, financiranjem, gradnjo, obnovo, prodajo stavb ali njihovim dajanjem v najem ali nakupom ali prodajo zemljišč ali gradbenih elementov in materialov,
- kot zaposleni delavec kmetijske družbe kolektivnega interesa za ruralni habitat.

Arhitekturne družbe

Čeprav večina arhitektov opravlja svoje delo kot svobodni poklic, pa se čedalje bolj uveljavlja delo v arhitekturnih družbah. Te družbe velja morajo biti vpisane v seznam arhitekturnih družb pri arhitekturnem svetu. Družba se vpiše v seznam, če:

- opravlja le dejavnosti arhitekture in urejanja prostora,
- arhitekti morajo biti večinski lastniki osnovnega kapitala družbe,
- fizične in pravne osebe, ki niso arhitekti, ne smejo imeti več kakor 25% glasovalnih pravic.

Zaščita naziva

Naziva arhitekt in arhitekturno podjetje sta zaščiteni

Obveznost zavarovanja

Vsak arhitekt in vsaka arhitekturna družba mora imeti sklenjeno zavarovanje za odgovornost. Potrdilo o zavarovanju se vedno priloži k pogodbi, sklenjeni med izvajalcem del in arhitektom ali njegovim delodajalcem.

Vsako arhitekturno podjetje je solidarno odgovorno za dejanja, ki so jih arhitekti opravili v njegovem imenu in za njegov račun.

IV. LIHTENŠTAJN

Reguliranje poklicev na področju prostorskega načrtovanja in graditve objektov je v Kneževini Lihtenštajn urejeno z zakoni, npr.:

- Zakonu o arhitektih in drugih usposobljenih strokovnjakih na področju gradnje (Gesetz über die Architekten und andere qualifizierte Berufe im Bereich des Bauwesens (Bauwesen-Berufe-Gesetz; BWBG), Nr. 188, ausgegeben am 24. Juli 2008),
- Uredbi o arhitektih in drugih usposobljenih strokovnjakih na področju gradnje (Verordnung vom 9. April 2002 über die Architekten und andere qualifizierte Berufe im Bereich des Bauwesens (Bauwesen-Berufe-Verordnung; BWBV),
- Zakonu o graditvi objektov (Baugesetz (BauG) vom 11. Dezember 2008),
- Bauverordnung (BauV) vom 22. September 2009.

V kneževini Lihtenštajn je odgovorni projekt oseba, ki je skladno z Zakonom o arhitektih in drugih usposobljenih strokovnjakih na področju gradnje, pooblaščen za opravljanje dejavnosti kot arhitekt. Za manjše gradbene posege ali gradbene dejavnosti za lastne potrebe je lahko imenovan odgovorni projektant oseba, ki ni arhitekt, pod pogojem, da je ga je odobril gradbeni organ, ob upoštevanju javnih in zasebnih interesov in po posvetovanju s Komisijo inženirjev in arhitektov.

Zakon o arhitektih in drugih usposobljenih strokovnjakih na področju gradnje

Zakon ureja pogoje za opravljanje poklica arhitekta in drugih usposobljenih strokovnjakov na področju gradbeništva. Uporablja se predvsem za izvrševanje predpisov s področja gradbeništva in arhitekture, zlasti v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja ljudi ter spodbuja načrtovanje in gradnjo z vidika ekonomije, potrebe po varstvu okolja in oblikovanja naselij. Drugi usposobljeni strokovnjaki na področju gradbeništva so poklici v gradbeništvu, ki jih vlada po posvetovanju z organizacijami in poslovnimi združenji določi z uredbo (Uredba o arhitektih in drugih usposobljenih strokovnjakih na področju gradnje).

Zaščita naziva

Naziv »arhitekt« ali drugi strokovni naslov usposobljenih strokovnjakov na področju gradnje lahko uporabljajo samo, če imajo ustrezno dovoljenje za opravljanje poklica. Povezavo besede z nazivom podjetja »arhitekt« ali s katerim drugim strokovnim naslovom usposobljenih strokovnjakov na področju gradnje, kot so "arhitekturne pisarne" je dovoljeno uporabljati samo tistim, ki imajo ustrezno dovoljenje za opravljanje poklica.

Dovoljenje za opravljanje poklica izda Urad za gospodarstvo, v sestavi Ministrstva za notranje zadeve, pravosodja in gospodarstva. Urad za gospodarstvo je pristojen za odobritev in preklic dovoljenja, priznavanje tujih poklicnih kvalifikacij, vzdrževanje registra, pregled nad podjetji ter disciplinskimi postopki.

Arhitekti in drugi usposobljeni strokovnjaki na področju gradnje morajo imeti opravljeno diplomu ter dokazane delovne izkušnje (najmanj dve leti neprekinjeno za polni delovni čas po zaključku diplome in v zadnjih desetih letih pred opravljanjem poklica ter zagotovljene delovne izkušnje s področja opravljanja poklica).

Uredba o arhitektih in drugih usposobljenih strokovnjakih na področju gradnje

Uredba določa dejavnosti arhitekta in drugih usposobljenih strokovnjakov na področju gradbeništva, pogoje in postopek za izdajo dovoljenj, pobiranje pristojbin, upravljanje registra in sporočanje podatkov drugim organom kneževine.

Uredba določa dejavnost arhitekta in 19 drugih usposobljenih strokovnjakov na področju

gradnje (med drugim: krajinski arhitekt, inženir gradbeništva, inženir s področja strojništva, inženir s področja električnega inženirstva, inženir administrativnih in organizacijskih ved, inženir za okolje, inženir za varovanje okolja, inženir za strokovnjak za osvetlitev, strokovnjak za varovanje okolja,...).

Spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti. Zakon spoštuje načelo »vse na enem mestu«.

Področje dejavnosti arhitekta vključuje zlasti svetovanje in načrtovanje objektov in naprav v stavbah; projektiranje, načrtovanje stroškov in vodenje organizacije gradnje; pripravo zasnove, načrtov in ponudbeno dokumentacijo, organizacijo gradbenih procesov (spremljanje, nadzor in vodenje gradnje, nadzor v zvezi z skladnostjo z zakonskimi predpisi in zahtevami, pripravo ponudbe); pripravo strokovnih poročil; strateško načrtovanje, pripravo študije izvedljivosti in izbire procesov, načrtovanje in upravljanje (delovanje, ohranjanje objektov in naprav v stavbah);

naloge svetovanja za stranko in naloge oblikovanja okolice; urbanistično načrtovanje; Zakon ne predvideva ustanovitve novih, reorganizacijo ali ukinitve obstoječih organov. energijsko svetovanje in načrtovanje osvetlitve. in materialna sredstva.

Področje dejavnosti krajinskega arhitekta vključuje zlasti svetovanje in načrtovanje objektov in naprav v stavbah; projektiranje, načrtovanje stroškov in vodenje organizacije gradnje ter oblikovanje krajine in urbanega prostora glede na zelene in rekreacijske površine; pripravo zasnove, načrtov in ponudbeno dokumentacijo; naloge, zlasti za področje krajinskega načrtovanja,

in pri oblikovanju stranki, to je javne uprave ali pravosodnih organov, in vplivov na okolje; pripravo strokovnih poročil.

Zakon zmanjšuje zahteve po obsegu dokumentacije, ki jo mora predložiti stranka.

Področje dejavnosti inženirja vključuje zlasti svetovanje, načrtovanje in izračun na področjih gradbeništva, inženirstva, inženirskih stroškov in vodenje organizacije gradnje; geodezijo; pripravo zasnove, načrtov in

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki. Na področje organizacije dejavnosti v prostoru in rabi prostora zakon vpliva z regulacijo poklica »pooblaščen prostorski načrtovalec«, ki ima med poklicnimi nalogami pripravo prostorskih aktov, s katerimi se definirajo dejavnosti in raba v prostoru. S tem posredno vpliva tudi na prostorsko identiteto, saj se z regulacijo poklica »pooblaščen prostorski načrtovalec« za

Področje dejavnosti prostorskega načrtovalec vključuje zlasti svetovanje in načrtovanje in na področju državnega in lokalnega načrtovanja, pripravo zasnove, načrtov in ponudbeno dokumentacijo, organizacijo gradbenih procesov za inženirski vidiki. Na področje organizacije dejavnosti v prostoru in rabi prostora zakon vpliva z regulacijo poklica »pooblaščen prostorski načrtovalec«, ki ima med poklicnimi nalogami pripravo prostorskih aktov, s katerimi se definirajo dejavnosti in raba v prostoru. S tem posredno vpliva tudi na prostorsko identiteto, saj se z regulacijo poklica »pooblaščen prostorski načrtovalec« za

Področje dejavnosti prostorskega načrtovalec vključuje zlasti svetovanje in načrtovanje in na področju državnega in lokalnega načrtovanja, pripravo zasnove, načrtov in ponudbeno dokumentacijo, organizacijo gradbenih procesov za inženirski vidiki. Na področje organizacije dejavnosti v prostoru in rabi prostora zakon vpliva z regulacijo poklica »pooblaščen prostorski načrtovalec«, ki ima med poklicnimi nalogami pripravo prostorskih aktov, s katerimi se definirajo dejavnosti in raba v prostoru. S tem posredno vpliva tudi na prostorsko identiteto, saj se z regulacijo poklica »pooblaščen prostorski načrtovalec« za

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

IV. PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Pravice družb ki se ukvarjajo s arhitekturnimi in inženirskimi storitvami so vezane strožje pogoje kot to predvideva veljavni zakon.

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu in št. 376, dne 27. februarja 2006, s katero se zagotavlja dostop do prostora za podjetja, ki se štiti potrošnike in dviguje kvaliteta opravljanja storitev.

Predlog zakona se v zgoraj opisanih rešitvah celovito usklajuje navedenimi predpisi EU, ki se s predvideno regulacijo na področju družb bo lahko imel zakon vpliv na mala in srednja podjetja, saj bo dostop do dejavnosti omogočen samo podjetjem ki bodo izpolnjevala relativno strožje zakonske pogoje. Dostop do opravljanja dejavnosti za gospodarske subjekte, ki ob uveljavitvi zakona ne bodo izpolnjevali predpisanih pogojev, bo imel za posledico potrebo po uskladitvi s temi zahtevami, kar bo v določenem odstotku podjetij pomenilo tudi finančno

6.3 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.3 Presoja učinkovitega in skladnega gospodarstva so utemeljene z javnim interesom. Arhitekturno in inženirsko ustvarjanje je intelektualna dejavnost, za katero je značilno delovanje javnega interesa in hkrati tudi varovanje interesov naročnikov in uporabnikov. Javni

interes te dejavnosti se razkriva kot ustvarjanje in skrb za kulturo bivanjske krajine, hkrati pa javni interes zadeva tudi odgovornost za varnost gradnje in uporabnikov stavb.

Arhitekturna in inženirska dejavnost velja že stoletja za enega od reguliranih poklicev, za katere se v državah z razvito arhitekturno in inženirsko kulturo uporablja izraz »svobodni, oz. samostojni poklici«. Splošne značilnosti in zahteve opravljanja dejavnosti svobodnih poklicev so:

- opravljanje dejavnosti, ki posega v javni interes z vidika urejene krajine in varnosti bivanja, zaupanje potrošnika v usposobljenost izvajalca storitev na področju arhitekturnih in gradbenih dejavnosti
 - samostojno izvajanje storitev in jasno določena osebna odgovornost za izvedbo,
 - strokovna in ekonomska neodvisnost nosilcev dejavnosti pri izvajanju nalog,
 - asimetrija obvladovanja informacij med naročnikom in izvajalcem storitev
- neprofitna usmerjena dejavnost, ki je prvenstveno namenjena zadovoljevanju javnih potreb.

Evropsko sodišče je leta 1999 razsodilo, da so svobodni poklici izrazito intelektualni, da je zanje potrebna visoka raven kvalifikacije (usposobljenosti) in da so praviloma jasno in strogo regulirani. Za doseganje ciljev strokovnega dela je potrebna neodvisnost strokovnjaka, zato je pri izvajanju dejavnosti ključna osebna odgovornost. Storitve svobodnih poklicev imajo velik vpliv na družbo, zato jim je privzgojena visoka stopnja skrbi in odgovornosti za javni interes. Njihove veščine, kot sta ustvarjalnost in prilagodljivost, so po navadi težko merljive in primerljive, toda njihov prispevek k oblikovanju na znanju temelječe družbe je v EU nesporen in posebej opredeljen.

Regulacija poklica predpostavlja določanje pogojev za pridobitev strokovnega naziva oziroma pooblastila (npr. pooblaščen arhitekt, pooblaščen inženir, pooblaščen krajinski arhitekt, pooblaščen prostorski načrtovalec). Regulacija poklica pomeni določeno certificiranje za opravljanje določenih nalog znotraj različnih aktivnosti (npr. v procesu projektiranja in gradnje), nadzor delovanja in periodično potrjevanje kvalifikacije.

Regulacija dejavnosti pomeni opredelitev pogojev za poslovne subjekte, ki opravljajo določeno dejavnost (npr. prevladujoči vpliv pooblaščenih strokovnjakov prek predpisanega minimalnega deleža lastništva poslovnih subjektov, zavarovanje poklicne odgovornosti, določitev minimalne zaposlenosti ustreznih pooblaščenih strokovnjakov ipd.). Regulacija dejavnosti zagotavlja obligacijsko in strokovno odgovornost ter jamstva, ki jo prinaša certifikat o pooblaščenem poslovnem subjektu. Regulacija dejavnosti in sistem certificiranja zahtevajo neodvisnost in personalizacijo (certifikat kot osebna akreditacija).

Regulacija je ključna za obstoj in avtonomen razvoj arhitekturne stroke. Uveljavljena je v 13 državah članicah EU, od katerih je v devetih zahtevana popolna neodvisnost arhitektov. Določitev lastniškega deleža (»shareholding requirement«) je za Evropsko komisijo sprejemljiv regulacijski ukrep. Evropsko sodišče je v judikatu v zadevi C-531/06 (lastništvo lekarn) v točki 59 presodilo, da je lahko določitev lastniškega deleža utemeljen in sorazmeren regulacijski ukrep za zagotovitev zaščite potrošnika in javnega interesa. Druge možne alternativne rešitve, kot so zavarovanja poklicne odgovornosti, so dokazano manj učinkovite. Če je pooblaščen strokovna oseba v poslovnem subjektu le v vlogi zaposlenega ali podizvajalca, država nima ustreznega vzvoda, da bi zagotovila ustrezno strokovnost, odgovornost in zastopanje javnih in ne prevladujočih zasebnih interesov. Pogosto se zaposleni težje uprejo dobičkonosnim vzgibom delodajalca ali pa interesom zasebnega naročnika, ki je nasproten javnemu interesu. V takšni podrejeni vlogi zaposleni brez certifikata ali lastniške odgovornosti ne bodo mogli ravnati strokovno neodvisno in v skladu z etiko stroke.

Regulacija poklica oz. dejavnosti pomeni tudi odgovornost do potrošnika in njegovo zaščito. Ko naročnik vstopa v pogodbeni odnos s ponudnikom strokovne storitve, pričakuje od poslovnega subjekta poleg izpolnitve pogodbenih obveznosti tudi skladnost s predpisi, ustrezno strokovnost, kakovost in odgovornost, vključno z jamstvi za morebitno škodo zaradi nestrokovnega ravnanja. V današnjem sistemu je odgovornost razpršena, naročnik pogosto sploh ne pride v stik s strokovnjakom, tveganja pa so zanj v tem primeru nesorazmerno visoko. Če želimo, da bo naročnik znižal tveganja, mora sodelovati s certificiranim strokovnjakom na osebni ravni. Naročniku v sedanjem sistemu arhitekturnih in gradbenih storitev nista zagotovljeni zanesljiva strokovna storitev ter učinkovita možnost uveljavitve odgovornosti in jamstev za opravljeno storitev.

(Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o ocenjevanju nacionalnih predpisov o dostopu do poklicev, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52013DC0676>.)

Regulacija poklica omogoča torej tako upoštevanje zasebnega kot javnega interesa pri izvajanju nalog. Prav tako s certificiranimi nosilci arhitekturnih in gradbenih storitev povečujemo odgovornost do bodočih uporabnikov, ki niso nujno vedno naročniki. Podoba javnega prostora pogosto oblikujejo izvajalci z neustreznimi kompetencami za opravljanje reguliranega poklica in zato tudi ne morejo zagotoviti kakovostnih storitev in tudi ne morejo izpolnjevati drugih kriterijev nadzorovane dejavnosti. Ker ni neustrezne regulacije in transparentne tržne konkurence med usposobljenimi in neusposobljenimi izvajalci, v Sloveniji dosegamo nižjo raven storitev. Širše posledice poznamo in je nanje strokovna javnost že večkrat opozorila. To so nezadovoljivi rezultati urejanja prostora in gradnje, nizka kakovost grajenega okolja, neracionalno vodene investicije ter nezadovoljstvo potrošnikov in uporabnikov zaradi neizpolnjenih pričakovanj. Zato je v razvitih gospodarstvih EU z visoko dodano vrednostjo to področje trga storitev reguliran, poklici so certificirani in odgovornost pa je osebna (strokovna, lastniška, aktuarska...).

Naročnikom in uporabnikom storitev je potrebno zagotoviti verodostojno in transparentno informacijo o ponudbi storitev oziroma partnerja, ki je sposoben usklajevati zasebne interese posameznika z javnim interesom. Regulacija dejavnosti arhitekturne in inženirske dejavnosti pomeni zakonsko predvidene mehanizme za zaščito javnega interesa in varstva potrošnikov. To omogoča doseganje boljših rezultatov v procesih urejanja prostora in gradnje ter višjo kakovost grajenega okolja. Poklicna regulacija in certificiran sistem bo izločal neusposobljene izvajalce brez ustreznih kompetenc, zagotavljal večjo odgovornost stroke, ki s tem dobiva večjo veljavo, širše pristojnosti in bolj kakovostno delovanje tudi v javnem sektorju. Etično strokovno ravnanje, neodvisnost in izogibanje konfliktu interesov so načela, ki zadevajo tako posamezne arhitekta in inženirje kot tudi poslovne subjekte.

Regulacija in sistem certificiranja poklicne dejavnosti arhitektov in inženirjev prekomerno ne omejuje svobodne poslovne pobude in poslovne avtonomije zasebnih družb na tem področju. Dejansko jim takšna sistemska rešitev zgolj nalaga, da prek strokovnih pooblastil prevzamejo formalnopravno odgovornost za njihovo strokovno ravnanje. To jim omogoča lažji vstop na trg in izboljšuje njihove konkurenčne sposobnosti. Sistemska rešitev regulacije in certificiranja poklicne dejavnosti je torej spodbuda in ne ovira svobodne tržne dejavnosti. Regulacija je načeloma temelj vsakega trga, tako z vidika zaščite lastninskih pravic, določanja pogojev organiziranja in upravljanja, kot tudi same zaščite konkurence. Sistem regulacije in certificiranja v ničemer ne omejuje zasebne pobude in podjetniških pristopov, saj ne prepoveduje konkurence temveč jo zgolj regulira in ščiti pred nelojalno konkurenco neregistriranih poklicev in dejavnosti.

6.6 Druga pomembna okoliščina zvezi z zagotavljanjem kakovostnega predloga zakona arhitektov in inženirjev, saj bodo dejavnost lahko opravljali v urejenem okolju, strokovno in odgovorno, kar je v interesu celotne države. Okoliščina zvezi z pravnimi in strokovnimi predlogi zakona arhitektov. Prav tako takšna oblika ureditve poslovnih in delovnih razmerij omejuje prekarnost na trgu arhitekturnih in inženirskih storitev.

6.7 Priprava predloga zakona je bila pripravljena v skladu s predlogi zakonodajalcev, ki so bili predloženi v javno razpravo. Predlog zakona je bil posredovan in javno razpravo je pred meseci novembra 2015. Javna razprava je bila zaradi pomanjkljivosti, ki jih je predložil strokovni svet, odložena in je tako trajala vse do konca februarja 2016. V zvezi s predlogom zakona je bil dne 24.3.2016 v dvorani Državnega sveta izveden domaćega okolja in razvojnih možnosti, ki jih ponuja. Sistem regulacije in certifikacija pravnih in strokovnih dejavnosti in zaščito poklica s tem pa tudi razvojnih in drugih javnosti, opravljenih je bilo tudi nekaj drugih predstavitev in posvetov v zvezi z zakonom med ostalimi sodelovalnimi institucijami in fakulteto za javno upravo. Na podlagi pripomb in usklajevanj je bil nato pripravljen nov predlog zakona, ki je bil posredovan v medresorsko usklajevanje, ki je potekalo med 5.10. in 5.11.2016, obenem pa tudi v ponovno, krajšo javno razpravo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje je se je ponovilo tudi 20.3.2017. Vsa okoliščina je bil predlog zakona objavljen na spletnih straneh Ministrstva za okolje in prostor ter na spletnih straneh zakonodajalcev in javnosti, ves čas priprave zakona so potekala tudi intenzivna usklajevanja, zlasti s pristojnimi strokovnimi in interesnimi združenji.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja Pri pripravi zakona so s svojimi pripombami in mnenji, v usklajevanjih ali v delovnih skupinah za pripravo zakona sodelovali: Inženirska zbornica Slovenije, Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno podjetniška zbornica Slovenije, skupina Odgovorno do prostora, tehnične fakultete Univerze v Ljubljani in v Mariboru in srednje šole, ki delujejo na področju graditve objektov, Zavod za gradbeništvo, Društvo arhitektov Ljubljana, Društvo krajskih arhitektov, FIABCI, Zveza geodetov, Društvo za razvoj prometa, Društvo inženirjev in strokovnjakov, Zveza za razvoj občin Slovenije, Skupnost občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije in različna podjetja kot so DRI, DRC, ELES, GEN Energija, Pivovarna Skopje, Telekom, SODO, Protim Ržišnik Perc in številni drugi.

6.6 Presoja posledic za druga področja Predlog zakona nima posledic za druga področja. Presoja posledic za druga področja je bila opravljena v okviru pregleda predloga zakona, pri čemer so bili upoštevani vsi relevantni vidiki. Presoja posledic za druga področja je bila opravljena v okviru pregleda predloga zakona, pri čemer so bili upoštevani vsi relevantni vidiki.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa Pri izvajanju sprejetega predpisa bodo pristojni organi in strokovni organi zagotavljali potrebne pogoje za izvajanje predpisa.

V mnenjih pripombodajalcev je bilo kot pozitivno prepoznano:
a) - Predstavitev sprejetega zakona, da gre za krovni zakon, ločen od GZ, ki ureja celotno področje inženirske dejavnosti, Zakon bo po sprejetju na regijskih srečanjih po Sloveniji predstavljen občinam, upravnim enotam, strokovni javnosti ter drugi zainteresirani javnosti, da gre za jasnejšo regulacijo kot v veljavem zakonu,

da uvaaja mehanizme za zagotavljanje neodvisnosti arhitektov in inženirjev (svoboden poklic) vključno z neodvisnostjo od dobaviteljev in izvajalcev, Na zakon bodo predstavniki ministrstva podajali izjave, obrazložitve in predstavitev, dodane predstavitev in obrazložitve bodo objavljene na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor.

- regulacija družb, ponovna vzpostavitev povezave družba – posameznik (dvojni štampnik)

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:
- pravilnost zastavljenih ciljev zakona,

stano strokovno usposabljanje, MOP bo spremljalo izvajanje zakona preko odzivov udeležencev tega zakona (pooblaščenih arhitektov in inženirjev), občine, upravne enote, organi v sestavi ministrstva, obe strokovni zbornici ZAPS in Zbora strokovnih inženirjev in strokovnjakov) sistema regulacije in strokovnega nadzora, analiza, pojasnila in priporočila glede izvajanja zakona, ter usmeritve, stanja, pravice in obveznosti pooblaščenih arhitektov in pooblaščenih inženirjev,

strokovni nadzor zbornic, Za izvajanje zakona in spremljanje njegovega izvajanja bodo pristojni Ministrstvo za okolje in prostor, Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije, Inženirska zbornica Slovenije, ter druga strokovna in interesna združenja, večja resnost, odgovornost in pristojnosti na področju dejavnosti oziroma inženirskih storitev.

Doseganje ciljev se bo ugotavljalo iz letnega poročila obeh strokovnih zbornic (Zbornica za arhitekture in inženirje, Zbornica za arhitekture in inženirje) in letnega poročila o izvajanju zakona. Doseganje ciljev se bo spremljalo redno letno spremlja za obdobje 5 let.

- preostrega regulacija in normiranost, preveliko administrativno reguliranje, Poročilo se bo pripravilo na 5 letnem spremljanju izvajanja zakona, Na podlagi poročila se bodo določili nadaljnji ukrepi.

neustreznost naslova zakona – predlogi: Zakon o pooblaščenih inženirjih; Zakon o pooblaščenih inženirjih in prostorskih načrtovalcih; Zakon o inženirski in prostorsko načrtovalski dejavnosti; Zakon o projektiranju in prostorsko načrtovalski dejavnosti, favoriziranje arhitektov in diskriminacija drugih strok, neuravnoteženost strok,

- neprilagojenost opredeljenih nalog po strokah kompetencam pooblaščenih arhitektov in pooblaščenih inženirjev, kot izhajajo iz študijskih programov,
- nedosledna uporaba nazivov, ločiti tudi vse inženirje po strokah, ne vključenost prometnih inženirjev, neusklajena terminologija, nedorečeni pravni pojmi, ki zbornicam omogočajo preveliko diskrecijsko pravico,
- prestroga regulacija družb (sporno je lastništvo, poslovanje..), onemogočanje nadaljevanja poslovanja obstoječih družb, ker se v prehodnem obdobju ne bodo mogle prilagoditi novim pogojem, onemogočanje nadaljevanja poslovanja velikih birojev, mešanih in drugih družb s posebnim statusom ter javnih podjetij (DRI, elektrodistribucijska podjetja, komunalna podjetja...), posledica takšne regulacije bo tudi izguba referenc, protiustavnost, onemogočanje svobodne gospodarske pobude; arhitekti predlagajo ločeno regulacijo za arhitekturne družbe, ki naj bo strožja,
- neustreznost regulacije prostorskih načrtovalcev, nekateri se zavzemajo za samostojno licenco P in ločitev od projektiranja, drugi so proti; nekateri so samo za regulacijo izdelovanja izvedbenih aktov, drugi menijo, da mora regulacija pokrivati tudi strateške akte; nekateri se zavzemajo za to, da se pristop k pridobivanju licence omogoči različnim strokam, drugi se s tem ne strinjajo; nekateri se sprašujejo o smiselnosti regulacije prostorskega načrtovanja nasploh, vsi pa so enotni glede nujnosti uzakonitve interdisciplinarnosti pri izdelavi prostorskih aktov v ZUreP-2,
- obrnjena diskriminacija domačih družb in posameznikov, neskladnost z direktivo o storitvah na notranjem trgu,
- neskladnost z določbami predpisov o gospodarskih družbah, nepoznavanje poslovanja družb
- smiselnost ločenih zbornic,
- financiranje strokovnega nadzora zbornic, strokovni nadzor zbornic ne sme biti nadomestilo za revizijo projektne dokumentacije,
- uzakoniti bi bilo treba objavo disciplinskih ukrepov zbornic,
- poenostavitev izračunavanja članarine,
- uzakonitev zavarovanja odgovornosti (predlogi rešitev niso enotni: naj bo obvezno za družbe ali za družbe in posameznike ali samo za posameznike; enotno je stališče glede kolektivnega zavarovanja preko zbornice in nadzora nad izpolnjevanjem pogojev glede zavarovanja preko zbornic, glede uzakonitve vsebine zavarovanja – naj zavarovanje krije tudi strokovne napake in malomarnost ter glede nujnosti uzakonitve višine zneska zavarovanja odgovornosti),
- deregulacija samo na strani inženirskih poklicev, ne pa tudi drugih (prostorsko načrtovanje, arhitekti, krajinski arhitekti), prevelika deregulacija poklicev,
- nedodelane prehodne določbe (predvsem glede pridobljenih pravic natančneje po strokah in pri geodetih),
- stopnja zahtevane izobrazbe za pooblaščenega inženirja in geodeta je previsoka (vključiti tudi visokošolske programe), pod drugi strani pripombe, da naj se za A, KA in prostorske načrtovalce zahteva druga bolonjska stopnja,
- ni jasne ločitve nalog družb in posameznikov,
- sodelovanje ministrstva pri izvajanju javnih pooblastil je smiselno samo, če je tako tudi pri drugih zbornicah; vloga ministrstva naj bo pasivna (vabljenje, opazovanje); na drugi strani pripombe, naj se obvezno članstvo v zbornicah ukine in naj ministrstvo prevzame izvajanje javnih pooblastil,
- geodetska pooblastila naj se urejajo z državnimi pooblastili (GURS), ne preko zbornice,
- preozek obseg pooblastil geodetov glede na veljavne zakone in pooblastila,
- nepotrebnost zaprisege in spreminjanja žigov (grb RS, drugačni nazivi ipd.),
- nepotrebnost in neustreznost regulacije oblik delovanja oz. oblike zaposlitve – črtati ali prilagoditi tako, da bo omogočeno delo javnih uslužbencev tudi v njihovem imenu in za

- lasten račun, predvsem visokošolskim učiteljem...mnenje, da konflikta interesov pri javnih uslužbencih ni...problem družb v državni lasti, ker ne sodijo v državno upravo,
- pri ustreznosti študija manjkajo študiji, zaključeni po starih programih pred uvedbo bolonjskega sistema,
 - prestrogi pogoji glede pridobivanja praktičnih izkušenj (zaposlitev, vpis v imenik, plačilo članarine, prestrogo regulirano mentorstvo....šteti bi morale tudi delovne izkušnje v javni upravi),
 - prestrogi pogoji za opravljanje strokovnega izpita, uzakoni naj se priznavanje delov izpita, če so bili opravljeni v okviru drugih izpitov (ZUP ipd.),
 - nedosledna izpeljava direktive o priznavanja poklicnih kvalifikacij,
 - manjkajo določbe za priznavanje poklicnih kvalifikacij državljanom tretjih držav,
 - manjka celovita ocena stanja, vključno s primerjalnim pregledom,
 - kontradiktorne pripombe glede vloge arhitekta – na eni strani pripombe, naj se stroke uravnotežijo in uzakoni strogo inženirsko gledanje (skozi prizmo bistvenih zahtev), na drugi strani, da naj se izpostavi arhitektura, vnesejo deklaratorne določbe glede vloge arhitekture iz Direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij in francoskega zakona o arhitekturi,
 - izdelati vse osnutke podzakonskih aktov,
 - manjkajo tarife, vsaj za javno naročanje – nekateri so proti temu in namesto tarifiranja terjajo ustrezno regulacijo, ki bo odpravila nelojalno konkurenco, s tem pa omogočila čisto konkurenco, v kateri se cene oblikujejo po principu ponudbe in povpraševanja,
 - pozivi k zakonski omejitvi aktivne dobe pooblaščenega arhitekta in pooblaščenega inženirja (dumping in praksa posojanja žigov na strani upokojenecv),
 - dosledno zagotoviti pravno oz. sodno varstvo v vseh postopkih na zbornici,
 - »izbrisani« gradbeni tehniki – oživljanje vprašanja izbrisa l. 97 in nov izbris (nadzorniki) kot posledica predlagane zakonodaje,
 - preveč ločevanja strok, ločevanja nalog, premalo poudarka na sodelovanju in interdisciplinarnosti.

Večina pripomb, podanih v javni razpravi, je bila upoštevanih ali pa je bila, upoštevajoč kontradiktorna mnenja, sprejeta rešitev, ki predstavlja kompromisno rešitev. Iz razlogov, ki so deloma navedeni že v oceni stanja in opisu rešitev in iz spodaj dodatno opisanih razlogov, pa niso mogle biti upoštevane naslednje pripombe:

- glede neprilagojenosti opisa nalog in kompetenc (platforme) obstoječim študijskim programom: večina študijskih programov (arhitektura, krajinska arhitektura, inženirji), bo ustrezala predlaganim platformam, v katerih bodo opredeljene kompetence za priznavanje dostopa do strokovnih izpitov; neprilagojeni bodo lahko le različni študijski programi s področja prostorskega načrtovanja, ker v preteklosti ni bila vzpostavljena platforma, preko katere bi se uzakonile pričakovane in potrebne kompetence za vodenje izdelave prostorskih aktov (v izvedbenem smislu); predlog zakona zaradi ohranitve pričakovanih pravic študentom na obstoječih študijskih programih za to regulirano področje (izvedbeni akti, licenca A in KA) v prehodnih določbah zato te pravice ohranja, po preteku prehodnega obdobja pa bodo potrebne prilagoditve študijskih programov, ki ne ustrezajo, če naj le – ti omogočijo pridobivanje pravic v smislu pridobitve naziva pooblaščen prostorski načrtovalec; področje izdelave dosedanjih strateških aktov (po novem v ZUreP-2 poimenovanih »plani«, ni več regulirano, zato dosedanja licenca P ugasne, pridobljenih pravic ali pričakovanih pravic za to področje pa zato ni potrebno ohranjati,
- izdelava strateških aktov (planov) primerjalnopravno ni regulirana nikjer v EU, zato se ukinja,
- v zvezi s pripombami o obrnjeni diskriminaciji slovenskih ponudnikov in posameznikov v primerjavi s tistimi, ki imajo sedež oziroma delujejo v EU: obrnjena diskriminacija je

neizogibna, zaradi uskladitve s predpisi EU (direktive) in zaradi dejstva, da v različnih državah EU stopnja regulacije poklicev in dejavnosti bistveno nižja ali pa regulacije sploh ni; v skladu z načelom prostega pretoka storitev in po načelih priznavanja poklicnih kvalifikacij je upoštevajoč Evropsko pogodbo in Ustavo EU potrebno omogočiti dostop do slovenskega trga pod pogoji, ki veljajo v državi članici EU, iz katere ponudnik oziroma posamezni strokovnjak prihaja,

- pripomba glede ločenih zbornic: zbornici ostajata ločeni, saj je odločitev o ločenih zbornicah temeljila na ZGO-1 in na neodtujljivi pravici, da se članstvo preko predstavniških teles zbornic samostojno odloči glede tega vprašanja,
- očitki glede prevelike deregulacije: predlog zakona (razen deregulacije licence P) področij, ki jih pokriva veljavna zakonodaja, pravzaprav sploh ne regulira, temveč ga na novo regulira in sicer predvsem po principu združevanja pooblastil v manjše število licenc (nazivov), kar sledi tudi cilju 10. vladnega prioritetnega strateškega projekta regulacije poklicev in dejavnosti, v delu, ki se nanaša na dejavnost, pa je regulacija strožja od veljavnih predpisov, saj se ponovno uzakonja regulacija družb pooblaščenih arhitektov in inženirjev,
- pooblastila na področju geodetske dejavnosti in predlogi, naj se licence podeljujejo na GURS: zakon ohranja veljavni sistem podeljevanja pooblastil na IZS; upoštevanje predloga bi pomenilo velike finančne posledice zakona, zaradi katerih bi bila potrebna tudi reorganizacija GURS, česar v tem trenutku ni mogoče zagotoviti in tudi ni racionalno; za te naloge je bila ustanovljena IZS kot paradržavna organizacija, ki so ji bila s tem namenom podeljena tudi državna pooblastila,
- predlogi, naj se uzakonijo tarife za opravljanja storitev, vsaj za javna naročila: pripombe zaradi neskladja z Direktivo o storitvah na notranjem trgu, ki prepoveduje tako obvezne kot tudi priporočene tarife, ni mogoče upoštevati, področje javnega naročanja pa ureja Zakon o javnem naročanju, zato ZAID ni primerno mesto za reguliranje tega vprašanja,
- predlogi glede omejevanja veljavnosti licenc, vezano na starost posameznika (omejitev glede na starost): pripombe zaradi nesorazmernosti in s tem tveganja protiuustavnosti zakona ni mogoče upoštevati,
- predlogi, naj se ponovno omogoči pridobivanje licence tkim. »izbranim gradbenim tehnikom«, ki so na podlagi zakonodaje pred ZGO-1 zaradi nevpisa v prehodnem obdobju v imenik IZS izgubili pravico do opravljanja storitev projektiranja: pripombe ni mogoče upoštevati, ker gre za pravico, ki je ugasnila že pred uveljavitvijo ZGO-1 – to je uzakonjala ureditev pred ZGO-1 in je bila tudi predmet ustavne presoje ter dopolnjena z ugotovitvami in usmeritvami Ustavnega sodišča,
- pripombe, naj se omogoči pridobitev nazivov tudi na podlagi višješolske izobrazbe, ne izključno magistrske: po posvetih s pristojnimi poklicnimi zbornicami in fakultetami, je bilo ocenjeno, da za regulirane naloge, ki so predmet tega zakona ustreza le magistrski študij po bolonjskem programu in da za tako zahtevne naloge, kot so regulirane s tem zakonom, upoštevajoč obstoječe študijske programe in kompetence, pridobljene na podlagi teh programov, ne ustreza niti 1. bolonjska stopnja, zato pripombe ni možno upoštevati.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Irena Majcen, ministrica, Ministrstvo za okolje in prostor
- Lidija Stebernak, državna sekretarka, Ministrstvo za okolje in prostor
- Luka Ivanič, vodja Službe za sistem okolja in prostora, Ministrstvo za okolje in prostor
- mag. Sabina Jereb, sekretarka, Ministrstvo za okolje in prostor.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O ARHITEKTURNI IN INŽENIRSKI DEJAVNOSTI

Prvo poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (področje uporabe)

Ta zakon določa pogoje za pridobitev poklicnih nazivov pooblaščen arhitekt ali pooblaščen arhitektka (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen arhitekt), pooblaščen inženir ali pooblaščen inženirka (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen inženir), pooblaščen krajinski arhitekt ali pooblaščen krajinska arhitektka (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen krajinski arhitekt) in pooblaščen prostorski načrtovalec ali pooblaščen prostorska načrtovalka (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen prostorski načrtovalec) (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen arhitekti in inženirji), pogoje za opravljanje arhitekturne in inženirske dejavnosti ter organizacijo, naloge, cilje in delovno področje Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZAPS) in Inženirske zbornice Slovenije (v nadaljnjem besedilu: IZS).

2. člen (prenos direktive)

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L, št. 376 z dne 27. 12. 2006, stran 36).

Drugo poglavje: ZAŠČITA POKLICNIH NAZIVOV, POKLICNE NALOGE IN NAČIN
OPRAVLJANJA POKLICNIH NALOG POOBLAŠČENIH ARHITEKTOV IN INŽENIRJEV

3. člen (zaščita poklicnega naziva)

(1) Poklicni naziv »pooblaščen arhitekt«, »pooblaščen krajinski arhitekt« in »pooblaščen prostorski načrtovalec« v katerikoli besedni zvezi lahko uporablja le oseba, ki ima ta poklicni naziv vpisan v imenik pri ZAPS, poklicni naziv »pooblaščen inženir« pa le oseba, ki ima ta poklicni naziv vpisan v imenik pri IZS.

(2) Za poklicne nazive iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo okrajšave in sicer za poklicni naziv:

- pooblaščen arhitekt: PA,
- pooblaščen inženir: PI,
- pooblaščen krajinski arhitekt: PKA,
- pooblaščen prostorski načrtovalec: PPN.

4. člen (poklicne naloge pooblaščenih arhitektov in inženirjev)

(1) Poklicne naloge pooblaščenega arhitekta so arhitekturno projektiranje objektov, zlasti stavb in odprtega prostora, vodenje izdelave občinskih podrobnih prostorskih načrtov, kakor tudi sodelovanje pri izdelavi drugih prostorskih izvedbenih aktov v delu, ki se nanaša na urbanizem in strokovno področje arhitekture.

(2) Poklicne naloge pooblaščenega inženirja so gradbeno - tehnično projektiranje objektov, sodelovanje pri izdelavi prostorskih aktov v delu, ki se nanaša na njegovo strokovno področje ter izvajanje gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del, pri čemer se:

– poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja gradbeništva nanašajo na strokovno področje gradbene stroke, zlasti na izdelavo načrtov gradbenih, geotehničnih, voziščnih ipd. konstrukcij stavb in drugih objektov ter drugih posegov v prostor in njihovo izvedbo, izdelavo gradbenih načrtov gradbeno inženirskih objektov, izdelavo statičnih in potresnih analiz študij potresne ogroženosti objektov in geološko geomehanskih analiz temeljnih tal ter preskušanje gradbenega materiala;

– poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja elektrotehnike nanašajo na strokovno področje elektrotehniške stroke, zlasti na sisteme, postroje, opremo, naprave in inštalacije proizvodnje, prenosa, distribucije, transformacije in akumuliranja električne energije, uporabe električne energije, zaščite pred delovanjem strele in drugih prenapetosti, zaščite pred negativnimi učinki delovanja električne energije, razsvetljave, upravljanja, regulacije, avtomatizacije, meritev, krmiljenja, signalizacije in nadzorov, proti eksplozijskega, požarnega in tehničnega varovanja, medijskih tehnologij, telekomunikacij in informacijskih tehnologij;

– poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja strojništva nanašajo na strokovno področje strojne stroke, zlasti na področje energetike in instalacij v stavbah in gradbeno inženirskih objektih, tehnološke opreme in postrojenja, hidro-, termo- in nuklearno-energetskih postrojenj ter prenosnih in distribucijskih cevovodov;

– poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja tehnologije nanašajo na strokovno področje tehnoloških strok, zlasti na področje kemije in kemijske tehnologije, živilske, farmacevtske, lesarske in tekstilne tehnologije, metalurgije, sanitarnega inženirstva, zootehnike, biotehnologije, tehnologije tehniških proizvodov ter na področje gozdarstva in varnosti in zdravja pri delu;

– poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja požarne varnosti nanašajo na načrtovanje ukrepov požarne varnosti in

– poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja geotehnologije in rudarstva nanašajo na strokovno področje geotehnologije in rudarstva zlasti na področje geotehničnih konstrukcij, geotehnologije ter izkopov in podgradnje za podzemne objekte.

(3) Poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja geodezije se nanašajo na strokovno področje izvajanja geodetske dejavnosti, ki zajema izvajanje geodetskih nalog v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, geodetsko izmero in naloge v skladu s predpisi o državnem geodetskem referenčnem sistemu, geodetske meritve povezane s projektiranjem, gradnjo in uporabo objektov, zakoličbo objektov, izdelavo geodetskih načrtov, kontrolnih opazovanj in izdelavo deformacijskih analiz, transformacije podatkov med različnimi državnimi koordinatnimi sistemi in kartiranje, obdelavo, analizo in interpretacijo prostorskih podatkov.

(4) Poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja prometnega inženirstva se nanašajo na strokovno področje prometa, zlasti na dimenzioniranje horizontalnih elementov prometnih površin, načrtovanje in izdelovanje tehnoloških načrtov v prometu, izdelavo prometnih študij in prometnih modelov ter mobilnostnih načrtov, načrtovanje prometne signalizacije, prometnih omrežij, ki temeljijo na prometnih modelih in prometnih napovedih, prometnih zapor, omrežja JPP in konceptualnih zasnov prestopnih točk (postajališč), zasnov območij za pešce in umirjenega prometa, načrtovanje in izvajanje ukrepov za povečanje prometne varnosti, načrtovanje prometne infrastrukture, načrtovanje, razvoj in implementacijo transportnih tehnologij in inteligentnih transportnih sistemov.

(5) Poklicne naloge pooblaščenega krajinskega arhitekta so krajinsko arhitekturno projektiranje objektov, krajin in odprtega prostora ter sodelovanje pri izdelavi prostorskih izvedbenih aktov, v delu, ki se nanaša na strokovno področje krajinske arhitekture.

(6) Poklicne naloge pooblaščenega prostorskega načrtovalca so vodenje izdelave prostorskih izvedbenih aktov.

(6) Med poklicne naloge pooblaščenega arhitekta, pooblaščenega inženirja in pooblaščenega krajinskega arhitekta spadajo tudi nadzor nad gradnjo, izdelava izvedenskih mnenj, elaboratov in študij s strokovnega področja, za katerega so pooblaščeni, kot tudi svetovanje in zastopanje naročnika ter vodenje investicije.

5. člen **(način opravljanja poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev)**

(1) Pooblaščeni arhitekti in inženirji poklicne naloge po tem zakonu opravljajo neodvisno.

(2) Pooblaščeni arhitekti in inženirji morajo poklicne naloge po tem zakonu dejansko opravljati in biti osebno prisotni pri vseh poklicnih nalogah, ki jih izvajajo. Posamezna tehnično strokovna opravila v okviru poklicnih nalog lahko po navodilih in pod nadzorom pooblaščenih arhitektov in inženirjev opravi tudi druga oseba z ustreznimi kompetencami.

(3) Pooblaščeni arhitekti in inženirji lahko svoje poklicne naloge opravljajo stalno in trajno na enega ali več naslednjih načinov, ob upoštevanju zakonodaje, s katero se urejajo razmerja, na podlagi katerih lahko fizične osebe opravljajo delo oziroma samostojno dejavnost:

- individualno, kot svobodni poklic,
- na podlagi delovnega razmerja v gospodarski družbi, pri samostojnem podjetniku posamezniku in drugi pravni in fizični osebi, ki je vpisana v Poslovni register Slovenije in opravlja pridobitno dejavnost in gre za pogodbe, ki so v zvezi s to dejavnostjo (v nadaljnjem besedilu: gospodarski subjekt), ki izpolnjuje pogoje iz četrtega dela tega zakona ali drugega pravnega razmerja o opravljanju dela za družbo, ki izpolnjuje pogoje iz četrtega dela tega zakona, če je pooblaščen arhitekt ali inženir družbenik,
- na podlagi delovnega razmerja kot javni uslužbenci, v imenu in za račun organa, v katerem so zaposleni, razen pooblaščenih inženirjev s področja geodezije,
- na podlagi delovnega razmerja pri fizični osebi ali pravni osebi zasebnega prava, ki gradi objekte izključno za lastno uporabo in katere dejavnost ni gradnja za trg ali posredovanje pri prodaji nepremičnin, v njenem imenu in za njen račun ali
- na podlagi delovnega razmerja v organizaciji, ki jo na podlagi zakona ustanovi država ali občina, v njenem imenu in za njen račun, razen pooblaščenih inženirjev s področja geodezije.

(4) Način opravljanja poklicnih nalog pooblaščenega arhitekta in inženirja iz prejšnjega odstavka se vpiše v imenik zbornice, vključno s spremembami.

6. člen **(stalno poklicno usposabljanje)**

Pooblaščeni arhitekti in inženirji se morajo na svojem strokovnem področju stalno poklicno usposablјati v skladu s splošnim aktom o stalnem strokovnem usposabljanju, ki ga izdala in nadzor nad njim izvajata ZAPS in IZS (v nadaljnjem besedilu: zbornici). Opustitev dolžnosti stalnega strokovnega usposabljanja je disciplinska kršitev, za katero se v disciplinskem pravilniku zbornic predvidi izrek disciplinske sankcije.

Tretje poglavje: POGOJI ZA VPIS POKLICNEGA NAZIVA IN NJEGOV IZBRIS IZ IMENIKA PRI ZBORNICI

7. člen **(pravica do uporabe poklicnega naziva)**

(1) Pravico do vpisa v imenik zbornice in s tem uporabe poklicnega naziva v skladu s 3. členom tega zakona ima posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. ima pridobljeno ustrezno izobrazbo v skladu z 8. členom tega zakona,
2. ima pridobljene praktične izkušnje v skladu z 9. členom tega zakona,
3. ima opravljen strokovni izpit v skladu z 10. členom tega zakona,
4. ima zagotovljeno zavarovanje za odgovornost za škodo v skladu s 15. členom tega zakona,
5. mu s pravnomočno sodno odločbo ni izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklicnih nalog ali disciplinski ukrep odvzema pravice do poklicnega naziva, razen če je veljavnost ukrepa že potekla,
6. izpolnjuje pogoje glede opravljanja poklicnih nalog v eni izmed oblik iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona.

(2) Pravico do vpisa v imenik zbornice in s tem uporabe poklicnega naziva ima državljan in rezident Republike Slovenije ali državljan države članice Evropske unije ali držav pogodbenic Evropskega gospodarskega prostora in njegovi družinski člani ali državljan Švicarske konfederacije ali osebe, ki so na podlagi drugih meddržavnih sporazumov enakovredni državljanom Republike Slovenije, če izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka tega člena.

(3) Pravico do vpisa v imenik zbornice in s tem uporabe poklicnega naziva ima tudi posameznik, ki ni pridobil poklicne kvalifikacije v Republiki Sloveniji, pod pogoji, ki so določeni v petem poglavju tega zakona.

(4) Pravico do vpisa v imenik zbornice in s tem uporabe poklicnega naziva ima tudi posameznik, ki ne izpolnjuje pogojev iz drugega in tretjega odstavka tega člena, pod pogojem materialne vzajemnosti.

(5) Zbornici na zahtevo pooblaščenega arhitekta in inženirja izdeta žig. Žig je dolžan pooblaščen arhitekt in inženir vrniti v roku osmih dni po pravnomočnosti odločbe o izbrisu.

8. člen **(ustreznost izobrazbe)**

(1) Ustrezna izobrazba po tem zakonu je:

– za pridobitev poklicnega naziva pooblaščen arhitekt: najmanj izobrazba, pridobljena po študijskih programih najmanj ravni druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje s področja arhitekture,

– za pridobitev poklicnega naziva pooblaščen inženir: najmanj izobrazba, pridobljena po študijskih programih najmanj ravni druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje s področja inženirskih znanosti, zlasti s področja gradbeništva, strojništva, elektrotehnične stroke, tehnoloških strok, rudarstva, geologije, geotehnologije in geodezije in prometnega inženirstva,

– za pridobitev poklicnega naziva pooblaščen krajinski arhitekt: najmanj izobrazba, pridobljena po študijskih programih najmanj ravni druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje krajinske arhitekture,

– za pridobitev poklicnega naziva pooblaščen prostorski načrtovalec: najmanj izobrazba, pridobljena po študijskih programih najmanj ravni druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje, ki zagotavlja znanja s področja vodenja in izdelave prostorskih izvedbenih aktov.

(2) Kot ustrezna izobrazba za poklicnih naziv se prizna pridobljena izobrazba, ki ustreza zahtevanim kompetencam in znanjem, kot jih določita zbornici, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostorske in gradbene zadeve (v nadaljnjem besedilu: minister).

9. člen

(praktične izkušnje)

- (1) Pooblaščen arhitekt in inženir mora pridobiti praktične izkušnje v trajanju najmanj dveh let, in sicer po pridobitvi izobrazbe iz prejšnjega člena.
- (2) Praktične izkušnje se pridobivajo pod mentorstvom pooblaščenega arhitekta ali pooblaščenega inženirja. Praktične izkušnje so ustrezne, če kandidatu za poklicni naziv zagotovijo ustrezna znanja, ki so potrebna za izvajanje nalog pooblaščenega arhitekta in inženirja.
- (3) Mentor mora imeti poklicni naziv po tem zakonu in najmanj pet let delovnih izkušenj po pridobitvi poklicnega naziva na področju oziroma v poklicnem nazivu in stroki, za katerega posameznik pridobiva praktične izkušnje. Mentor spremlja, usmerja in nadzira delo kandidata za poklicni naziv in kandidata vsestransko usposablja za samostojno opravljanje poklicnih nalog v okviru poklicnega naziva, za katerega posameznik kandidira, in za pristop k strokovnemu izpitu za pridobitev poklicnega naziva.
- (4) V okviru pridobivanja praktičnih izkušenj po določbah tega člena kandidat za poklicni naziv v času pridobivanja praktičnih izkušenj ne sme samostojno in v svojem imenu opravljati poklica pooblaščenega arhitekta ali inženirja.
- (5) Pridobitev zahtevanih praktičnih izkušenj se ob pristopu k strokovnemu izpitu dokazuje s pisno potrditvijo mentorja, da je kandidat za poklicni naziv pridobil zahtevane praktične izkušnje v skladu z določbami tega člena in opisom vrste pridobljenih izkušenj.
- (6) Kandidat za poklicni naziv mora pri pridobivanju praktičnih izkušenj spoštovati določbe poklicnega kodeksa pooblaščenih arhitektov in inženirjev (v nadaljnjem besedilu: kodeks).

10. člen (strokovni izpit)

- (1) Strokovni izpiti za pridobitev poklicnega naziva pooblaščen arhitekt, pooblaščen krajinski arhitekt in pooblaščen prostorski načrtovalec se opravljajo pri ZAPS, strokovni izpiti za pridobitev poklicnega naziva pooblaščen inženir pa pri IZS. Zbornica mora zagotavljati opravljanje vseh vrst strokovnih izpitov najmanj dvakrat na leto.
- (2) K strokovnemu izpitu lahko pristopi kandidat za poklicni naziv, ki ima poleg predpisane izobrazbe iz 8. člena tega zakona, pridobljene tudi praktične izkušnje v skladu z 9. členom tega zakona, in jih je pridobil v zadnjih 15 letih pred pristopom k strokovnemu izpitu.
- (3) Kandidatu se prizna ustrezni del strokovnega izpita, ki je vsebinsko enak opravljenemu strokovnemu izpitu za imenovanje v naziv ali drugemu strokovnemu izpitu.
- (4) O priznanju dela strokovnega izpita iz prejšnjega odstavka odloči zbornica z odločbo.
- (5) Kandidat za poklicni naziv opravlja strokovni izpit pred izpitno komisijo. Opravljanje strokovnih izpitov ni javno.
- (6) Strokovni izpit se opravlja ustno, na podlagi predloženih referenčnih del, ki jih podpišeta kandidat in mentor, pisno pa samo v primeru, kadar kandidat ne more predložiti referenčnih del.
- (7) Zbornica o opravljenem strokovnem izpitu izda potrdilo.
- (8) Zbornici v splošnem aktu, ki ga izdeta s soglasjem ministra, določita obseg izpitnih vsebin za pridobitev poklicnega naziva, podrobnejše pogoje, način in postopek opravljanja strokovnega izpita ter višino stroškov za strokovne izpite.

11. člen (imenik zbornice)

- (1) Zbornici vodita imenik članov.
- (2) Pred vpisom poklicnega naziva v imenik mora zbornica preveriti izpolnjevanje pogojev iz 7. člena tega zakona.

(3) O vpisu poklicnega naziva v imenik zbornica izda potrdilo, v primeru zavrnitve vpisa pa odločbo, o pritožbi zoper katero odloča ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(4) Zbornica v imeniku vodi naslednje osebne podatke o vpisanih članih:

1. ime in priimek,
2. državo, kraj in datum rojstva,
3. državljanstvo,
4. stalno in začasno prebivališče,
5. strokovni in znanstveni naziv,
6. podatke o sklenjenem zavarovanju odgovornosti za škodo,
7. podatke o načinu opravljanja poklicnih nalog,
8. identifikacijsko številko,
9. podatke o opravljenem strokovnem izpitu,
10. poklicni naziv, datum pridobitve in prenehanja veljavnosti poklicnega naziva,
11. podatke o izbrisu poklicnega naziva, razlogih za izbris poklicnega naziva, mirovanju poklicnega naziva in disciplinskih ukrepih,
12. podatke o začetku in trajanju pridobivanja praktičnih izkušenj in o mentorjih kandidatov za poklicni naziv,
13. podatke o priznavanju poklicnih kvalifikacij,
14. podatke o stalnem strokovnem usposabljanju,
15. elektronski naslov, telefonsko številko, zaposlitev in
16. referenčna dela pooblaščenega arhitekta in inženirja s podatki o nazivu nalog ali del, času izvajanja nalog ali del, pogodbeni vrednosti opravljene naloge, investicijski vrednosti objekta, velikosti objekta, vrsti objekta glede na zahtevnost in druge značilnosti izvedene naloge ali dela, ki so pomembna za potrditev reference.

(5) Člani morajo zbornici sporočiti spremembo podatkov, ki se vpisujejo v imenik in sicer najpozneje v 15 dneh po nastanku spremembe.

(6) Podatek iz 16. točke četrtega odstavka tega člena se v imenik vpisuje le na podlagi izrecne zahteve člana, na podlagi ustreznih dokazil o pridobitvi reference.

(7) Zbornici postopek vpisa in izbrisa iz imenika uredita s splošnim aktom, ki ga sprejmeta v soglasju z ministrom.

12. člen **(javnost podatkov)**

(1) Javni so podatki o:

- imenu in priimku pooblaščenega arhitekta in inženirja,
- poklicnem nazivu,
- identifikacijski številki,
- načinu opravljanja poklicnih nalog,
- strokovnem in znanstvenem naslovu,
- datumu pridobitve poklicnega naziva,
- morebitnem izbrisu poklicnega naziva ali mirovanju poklicnega naziva.

(2) Javni so tudi podatki o izrečenem pravnomočnem disciplinskem ukrepu začasnega ali trajnega odvzema poklicnega naziva, in sicer se podatki objavijo na spletnih straneh zbornice za čas trajanja začasnega odvzema poklicnega naziva ali največ za eno leto po pravnomočnosti disciplinskega ukrepa. V tem primeru se objavijo tudi podatki o osebnem imenu, poklicnem nazivu in sedežu dejavnosti, identifikacijski številki, pravni podlagi, vrsti kršitve, kratki dejanski podlagi, razlogi za odvzem poklicnega naziva in podatki o gospodarskem subjektu, v katerem je pooblaščen arhitekt in inženir je zaposlen.

(3) Dostop do vseh podatkov iz imenika imajo Finančna uprava Republike Slovenije, inšpektorji, tožilstvo, pooblaščen osebe pristojnega upravnega organa za gradbene zadeve, ministrstvo, sodišče in vsi državni organi, ki podatke potrebujejo za izvrševanje njihovih z zakonom določenih nalog.

13. člen **(izbris, odvzem in mirovanje poklicnega naziva)**

(1) Posameznik se izbriše iz imenika, če:

- umre,
- sam pisno zahteva izbris,
- mu je s pravnomočno sodno odločbo izrečen varnostni ukrep začasne ali trajne prepovedi opravljanja poklicnih nalog,
- se ugotovi, da ne izpolnjuje več s tem zakonom predpisanih pogojev za pridobitev in izvajanje poklicnega naziva ali
- mu je bil izrečen disciplinski ukrep odvzema pravice do poklicnega naziva.

(2) Tuji pooblaščen arhitekt in inženir se izbriše iz imenika tudi, če v svoji matični državi nima več pravice opravljati poklicnih nalog pooblaščenega arhitekta in inženirja.

(3) Izbris iz razloga po tretji alineji prvega odstavka tega člena se opravi na podlagi pravnomočne sodne odločbe, s katero je izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja storitev. Izbris iz razloga po peti alineji prvega odstavka tega člena pa na podlagi pravnomočne odločitve o izbrisu iz imenika zbornice v disciplinskem postopku. Izbris iz razloga po drugem odstavku tega člena se opravi na podlagi obvestila pristojnega organa matične države pooblaščenega arhitekta ali inženirja.

(4) O izbrisu iz imenika zbornica izda odločbo, o pritožbi zoper katero odloča ministrstvo.

(5) Pooblaščen arhitekt in inženir lahko kadarkoli po pridobitvi poklicnega naziva zbornico zaprosi za mirovanje poklicnega naziva, o čemer mora zbornico pisno obvestiti najpozneje v petnajstih dneh po nastopu razlogov za mirovanje. Mirovanje poklicnega naziva nastopi z dnem prejema pisnega zaprosila za mirovanje poklicnega naziva in ga zbornica nemudoma vpiše v imenik in o tem izda odločbo. Pooblaščenemu arhitektu in inženirju, ki ne izpolnjuje pogojev glede oblik opravljanja poklicnih nalog iz 5. člena tega zakona ali niti po prvem opominu ne poravna članarine za tekoče leto, se izda odločba o mirovanju poklicnega naziva.

(6) Med mirovanjem poklicnega naziva pooblaščen arhitekt in inženir posameznik nima pravice opravljati ali ponujati poklicnih nalog pooblaščenega arhitekta in inženirja.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko pooblaščen arhitekt in inženir udeleži projektnega natečaja.

(8) Pooblaščen arhitekt in inženir, ki mu poklicni naziv miruje, mora 14 dni pred začetkom ponovnega izvajanja poklicnega naziva obvestiti zbornico.

(9) Če pooblaščen arhitekt in inženir pisno izjavi, da ne želi več opravljati poklicnih nalog po tem zakonu, odpoved postane veljavna z dnem, ko zbornica o tem izda odločbo.

(10) Pooblaščen arhitekt in inženir, ki je bil izbrisan iz imenika, lahko zahteva ponovni vpis v imenik, če je razlog za izbris prenehal veljati. Pri ponovnem vpisu se dokazovanje pogojev za vpis, ki so že vpisani imenik, ne izvaja ponovno.

(11) Med mirovanjem poklicnega naziva pooblaščen arhitekt in inženir ni dolžan posredovati podatkov o načinu opravljanja poklicnih nalog in imeti urejenega zavarovanja za odgovornost za škodo v skladu s 15. členom tega zakona.

Četrto poglavje: POGOJI ZA OPRAVLJANJE ARHITEKTURNE IN INŽENIRSKÉ DEJAVNOSTI

14. člen **(opravljanje arhitekturne in inženirske dejavnosti)**

(1) Dejavnost na področju poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev so storitve, ki sodijo v opis poklicnih nalog pooblaščenega arhitekta in inženirja skladno s 5. členom tega zakona.

(2) Dejavnost na področju poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev lahko opravlja gospodarski subjekt, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

– ima v Poslovni register Slovenije vpisano vsaj eno od dejavnosti iz SKD M 71 Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje,

– da ima za polni delovni čas ali za krajši delovni čas iz naslova socialnih pravic zaposlenega vsaj enega pooblaščenega arhitekta ali pooblaščenega inženirja; ali če ima eden ali več pooblaščenih arhitektov ali inženirjev ali poslovni subjekt v lasti pooblaščenih arhitektov in inženirjev v lasti skupaj najmanj polovico deležev v družbi in je eden od pooblaščenih arhitektov ali inženirjev hkrati poslovodni organ; ali če je fizična oseba, ki samostojno opravlja arhitekturno ali inženirsko dejavnost za polni delovni čas ali za krajši delovni čas iz naslova socialnih pravic sama pooblaščen arhitekt ali pooblaščen inženir,

– imeti mora zagotovljeno zavarovanje pred odgovornostjo za škodo v skladu s 15. členom tega zakona in

– ni v stečajnem postopku.

15. člen

(zavarovanje odgovornosti za škodo)

(1) Zavarovanje pred odgovornostjo za škodo, ki bi utegnila nastati investitorju ali tretji osebi v zvezi z opravljanjem arhitekturne in inženirske dejavnosti je lahko sklenjeno kot splošno zavarovanje, ki se letno obnavlja, ali kot zavarovanje posameznega posla, ki spada v okvir dejavnosti gospodarskega subjekta.

(2) Z zavarovanjem mora biti krita odgovornost zaradi malomarnega ravnanja, ki ima za posledico nastanek škode ali stvarne napake, med katero se poleg neposredne materialne škode (poškodovanje in uničenje) štejejo tudi stroški, ki so neposredno potrebni za odpravo oziroma preprečitev nastanka škode, brez nastanka neposredne škode.

(3) Med škodo, ki mora biti predmet zavarovalnega kritja, se šteje tudi škoda v obliki znižanja vrednosti posla ali gradnje in druga škoda, ki je posledica jamčevalnega zahtevka investitorja ali tretje osebe.

(4) Zavarovanje odgovornosti mora vključevati kritje škode za ravnanja, izvedena v času veljavnosti zavarovalne police ali za ravnanja, za katera je škodni zahtevak, sprožen v času veljavnosti zavarovalne police.

(5) Višina zavarovalne vsote za vse zavarovalne primere v posameznem letu ali za posamezen posel, če je sklenjeno zavarovanje za posamezni posel, ne sme biti nižja od 50.000 eurov in v enkratnem letnem agregatu.

(6) Zavarovalna polica mora poimensko vsebovati imena pooblaščenih arhitektov in inženirjev, ki jih zavarovanje krije ali pa vsebovati splošno klavzulo, da zavarovanje odgovornosti krije vse pooblaščene arhitekta in inženirje v gospodarskem subjektu.

(7) Zavarovanje se lahko sklene tudi v obliki kolektivnega zavarovanja preko zbornice.

16. člen

(zaščita naziva)

(1) Gospodarski subjekt, ki izpolnjuje pogoje iz 14. člena tega zakona, lahko uporablja naziv v katerikoli izvedbi naslednjih besednih zvez:

– arhitekturni biro,

– krajinsko arhitekturni biro,

– geodetski biro ali

– inženirski biro.

(2) Naziv arhitekturni biro lahko uporablja gospodarski subjekt, če poleg pogojev iz 14. člena tega zakona izpolnjuje še naslednje pogoje:

– najmanj polovico deležev v družbi imajo družbeniki, ki imajo pridobljen naziv pooblaščen arhitekt,

– vsaj en družbenik, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnje alineje, je v tej družbi zaposlen za polni delovni čas ali za krajši delovni čas iz naslova socialnih pravic in

– je nepovezana družba v skladu s 527. členom Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15 in 15/17) (v nadaljnjem besedilu: nepovezana družba).

(3) Naziv krajinsko arhitekturni biro lahko uporablja gospodarski subjekt, če poleg pogojev iz 14. člena tega zakona izpolnjuje še naslednje pogoje:

– najmanj polovico deležev v družbi imajo družbeniki, ki imajo pridobljen naziv pooblaščen krajinski arhitekt,

– vsaj en družbenik, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnje alineje, je v tej družbi zaposlen za polni delovni čas ali za krajši delovni čas iz naslova socialnih pravic in

– je nepovezana družba.

(4) Naziv inženirski biro lahko uporablja gospodarski subjekt, če poleg pogojev iz 14. člena tega zakona izpolnjuje še naslednje pogoje:

– najmanj polovico deležev v družbi imajo družbeniki, ki imajo pridobljen naziv pooblaščen inženir,

– vsaj en družbenik, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnje alineje, je v tej družbi zaposlen za polni delovni čas ali za krajši delovni čas iz naslova socialnih pravic in

– je nepovezana družba.

(5) Naziv geodetski biro lahko uporablja gospodarski subjekt, če poleg pogojev iz 14. člena tega zakona izpolnjuje še naslednje pogoje:

– najmanj polovico deležev v družbi imajo družbeniki, ki imajo pridobljen naziv pooblaščen inženir geodetske stroke,

– vsaj en družbenik, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnje alineje, je v tej družbi zaposlen za polni delovni čas ali za krajši delovni čas iz naslova socialnih pravic in

– je nepovezana družba.

(6) Gospodarski subjekt, ki ima pravico do uporabe zaščitenega naziva po tem členu, lahko opravlja le storitve s področja poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev.

(7) Uporaba zaščitenega naziva po tem členu ne preprečuje uporabe firme.

(8) Zaščiteni naziv se ne more uporabljati kot pogoj ali merilo v postopkih javnega naročanja.

(9) Zaščiten naziv iz prvega odstavka tega člena lahko uporablja tudi posameznik, ki samostojno opravlja arhitekturno ali inženirsko dejavnost in je sam pooblaščen arhitekt ali pooblaščen inženir.

17. člen

(kodeks dobrih poslovnih običajev v arhitekturni in inženirski dejavnosti in skrbnost ravnanja)

(1) Gospodarski subjekti morajo pri opravljanju arhitekturne in inženirske dejavnosti ravnati v skladu z dobrimi poslovnimi običaji.

(2) Dobri poslovni običaji v arhitekturni in inženirski dejavnosti so določeni s kodeksom dobrih poslovnih običajev, ki ga sprejme zbornica (v nadaljnjem besedilu: kodeks dobrih poslovnih običajev).

(3) S kodeksom dobrih poslovnih običajev se urejajo temeljna načela in pravila ravnanja pri opravljanju arhitekturne in inženirske dejavnosti. Kodeks velja ne glede na pravnoorganizacijsko obliko in ne glede na obseg opravljanja arhitekturne in inženirske dejavnosti.

(4) Gospodarski subjekt, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti po tem zakonu, mora opravljati arhitekturno in inženirsko dejavnost strokovno, ne glede na poslovne interese, ki bi lahko negativno vplivali na strokovnost opravljanja storitev.

18. člen (načelo neodvisnosti)

Gospodarski subjekt, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti skladno s tem zakonom, je neodvisen, če sam ni investitor, če dela izvaja izključno na strani investitorja oziroma ni kapitalsko ali interesno povezan z dobavitelji (materiala, opreme in tehnologij) in izvajalci del, ki nastopajo v posameznem investicijskem procesu.

Peto poglavje: POGOJI ZA OPRAVLJANJE STORITEV IN DEJAVNOSTI ZA TUJE
PONUDNIKE IN PRIZNAVANJE POKLICNIH KVALIFIKACIJ

19. člen (pogoji za ponudnike storitev s sedežem zunaj Republike Slovenije)

(1) Tuji ponudniki s sedežem v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije ali s sedežem v državi, s katero je sklenjen mednarodni sporazum in njihove hčerinske družbe (v nadaljnjem besedilu: države pogodbenice) in ponudniki, ki jih v Republiki Sloveniji ustanovi tuji ponudnik s sedežem v državi pogodbenici, ki želijo v Republiki Sloveniji opravljati dejavnost, ki spada v opis poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev, lahko opravljajo to dejavnost ne glede na zahteve iz četrtega poglavja tega zakona, če izpolnjujejo pogoje za zakonito opravljanje dejavnosti v državi sedeža.

(2) Tuji ponudniki, ki nimajo sedeža v državah pogodbenicah (v nadaljnjem besedilu: tretje države), lahko dejavnost, ki spada v opis nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev, opravljajo pod pogoji iz prejšnjega odstavka, če je izpolnjen pogoj materialne vzajemnosti. Ta je izpolnjen, če ponudniki, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji, v državi sedeža tujega ponudnika, ki ima sedež v tretji državi, lahko opravljajo storitve in dejavnosti pod enakimi ali podobnimi pogoji, pod katerimi te storitve ponujajo v Republiki Sloveniji tuji ponudniki in izpolnjevanje katerih za ponudnika s sedežem v Republiki Sloveniji ni bistveno težje, kakor je v pravnem redu Republike Slovenije predpisano za tuje ponudnike. Če je sedež ponudnika v več tretjih državah, se pri ugotavljanju vzajemnosti upošteva pravni red tiste države, ki je najstrožji.

(3) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov morajo imeti tuji ponudniki zagotovljeno zavarovanje odgovornosti za škodo v skladu z določbami 15. člena tega zakona in imeti zagotovljeno sodelovanje najmanj enega pooblaščenega arhitekta in inženirja, ki ima poklicni naziv po tem zakonu.

20. člen (pristojnost za priznavanje poklicnih kvalifikacij)

(1) Naloge pristojnega organa v skladu s predpisom, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij, izvajata zbornici.

(2) Zbornici imata kot pristojna organa v zvezi z izvajanjem nalog iz prejšnjega odstavka vse pravice in obveznosti, ki jih določa predpis, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij. Če s tem zakonom ni določeno drugače, se za izvajanje teh nalog uporabljajo določbe predpisa, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij.

(3) Naloge iz prvega odstavka tega člena zbornici izvajata kot javno pooblastilo.

(4) O pritožbah zoper odločitve zbornic v zvezi s priznavanjem poklicnih kvalifikacij odloča ministrstvo.

21. člen **(trajno opravljanje reguliranega poklica)**

- (1) Posamezniki, ki so pridobili poklicno kvalifikacijo v drugi državi pogodbenici in želijo v Republiki Sloveniji trajno opravljati regulirani poklic po tem zakonu, morajo pri zbornici pridobiti odločbo o priznanju poklicne kvalifikacije.
- (2) Poleg pogojev iz predpisa, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij, je pogoj za izdajo odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije zagotovljeno zavarovanje odgovornosti za škodo, v skladu z določbami tega zakona, in da mu s pravnomočno sodno odločbo ni izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja storitev, razen če je veljavnost ukrepa že potekla.
- (3) Če zbornica v postopku priznavanja poklicne kvalifikacije v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij, odloči, da je potreben dopolnilni ukrep in posameznik izbere ukrep preizkusa poklicne usposobljenosti, zbornica določi manjkajoče vsebine, ki jih mora kandidat opraviti na strokovnem izpitu. Za izvedbo strokovnega izpita se uporabljajo določbe predpisa, ki ureja strokovne izpite. Če pa posameznik izbere ukrep prilagoditvenega obdobja, mora zbornici predložiti ime mentorja in mentorjevo podpisano izjavo, da bo med prilagoditvenim obdobjem pod njegovim mentorstvom. Mentor mora izpolnjevati pogoje za opravljanje reguliranega poklica, za katerega se kandidat usposablja, določene s tem zakonom, to pa je tudi pogoj za izdajo odločbe o določitvi ukrepa prilagoditvenega obdobja po predpisu, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij.
- (4) Zbornica posameznika vpiše v imenik najpozneje v osmih dneh od dokončnosti odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije. Posameznik ima pravico opravljati regulirani poklic z dnem dokončnosti odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije.
- (5) Z vpisom v imenik postane posameznik član zbornice, z vsemi pravicami in obveznostmi člana.
- (6) Za vpis in izbris iz imenika posameznika se smiselno uporabljajo določbe 13. člena tega zakona, če v tem členu ni določeno drugače.

22. člen **(začasno ali občasno opravljanje reguliranih poklicev)**

- (1) Posamezniki, ki so poklicno kvalifikacijo pridobili v drugi državi pogodbenici in želijo v Republiki Sloveniji začasno ali občasno opravljati regulirani poklic po tem zakonu, morajo pri zbornici vložiti pisno prijavo, v skladu s predpisom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij. Prijavo je treba vložiti tudi vsakokrat, ko se bistveno spremenijo okoliščine za opravljanje poklicnih nalog.
- (2) Pri prijavi za opravljanje storitev reguliranega poklica pooblaščen inženir, pooblaščen krajinski arhitekt in pooblaščen prostorski načrtovalec se pred prvim opravljanjem poklicnih nalog preveri poklicno kvalifikacijo ponudnika po postopku, kot je določen v prejšnjem členu. Pri prijavi za opravljanje storitev reguliranega poklica pooblaščen arhitekt, za katerega velja avtomatično priznavanje v skladu s 23. členom tega zakona, se poklicna kvalifikacija ponudnika pred prvim opravljanjem poklicnih nalog preveri samo v primeru, če zbornica na podlagi pisne prijave ugotovi, da niso podani pogoji za avtomatično priznavanje.
- (3) V postopkih v zvezi z začasnim ali občasnim opravljanjem reguliranih poklicev iz prejšnjega odstavka se ne uporabljajo določbe predpisa, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij, o pravni domnevi, da posameznik zaradi molka organa lahko opravlja regulirani poklic v Republiki Sloveniji.
- (4) Na podlagi prijave se posameznik začasno vpiše v imenik in s tem postane začasni član zbornice. Za začasni vpis v imenik in začasno članstvo v zbornici ta posamezniku ne sme zaračunati stroškov za vpis, za vodenje imenika ali članarine.

(5) Posameznik, ki poklicne naloge v Republiki Sloveniji opravlja več kot eno leto, svojo prijavo podaljša enkrat v koledarskem letu pri zbornici in v njej navede morebitno spremembo podatkov. Če zbornica ob prijavi ali podaljšanju prijave na podlagi kriterijev iz predpisa, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij, ugotovi, da ima posameznikovo opravljanje reguliranega poklica naravo trajnega opravljanja reguliranega poklica, lahko zahteva trajen vpis v imenik, včlanitev kandidata v zbornico in plačilo vseh obveznosti do zbornice, ki se zahtevajo pri trajnem opravljanju reguliranega poklica, v skladu z določbami prejšnjega člena, vključno s stroški vpisa in plačilom članarine.

(6) Posameznik, ki se v imenik vpisuje začasno, mora ravnati po predpisih in drugih splošnih aktih, ki veljajo v Republiki Sloveniji. Posamezniki, ki se vpisujejo v imenik začasno, morajo ravnati tudi v skladu z kodeksom.

(7) Za vpis in izbris iz imenika se smiselno uporabljajo določbe 13. člena tega zakona, če v tem členu ni določeno drugače.

23. člen

(priznavanje poklicne kvalifikacije pooblaščenim arhitektom)

(1) Za priznavanje poklicne kvalifikacije pooblaščenih arhitektov se uporabljajo pravila za avtomatično priznavanje poklicne kvalifikacije. Če pogoji za avtomatično priznavanje kvalifikacije niso izpolnjeni, se za priznavanje njegove kvalifikacije uporablja splošni sistem priznavanja dokazil usposobljenosti, v skladu s predpisi, ki urejajo postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij.

(2) Pravila za avtomatično priznavanje poklicnih kvalifikacij iz prejšnjega odstavka določi minister s pravilnikom.

24. člen

(priznavanje poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v tretjih državah)

(1) Posamezniki, ki so pridobili poklicno kvalifikacijo v tretji državi, lahko opravljajo regulirani poklic po tem zakonu pod pogojem materialne vzajemnosti, če so njihove pridobljene kvalifikacije primerljive tistim, ki se zahtevajo za državljane Republike Slovenije. Materialna vzajemnost obstaja, če državljan Republike Slovenije v tretji državi lahko opravlja regulirani poklic pod enakimi ali podobnimi pogoji, pod katerimi ga lahko opravljajo v Republiki Sloveniji državljani tretje države in izpolnjevanje katerih za državljana Republike Slovenije ni bistveno težje, kakor je v pravnem redu Republike Slovenije predpisano za državljane tretje države.

(2) Vzajemnost in enakovrednost kvalifikacij iz prejšnjega odstavka za regulirane poklice, za opravljanje katerih je pogoj vpis v imenik, ugotavlja zbornica v postopku ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za ta vpis.

(3) Posamezniki iz prvega odstavka tega člena se na podlagi odločbe o priznanju poklicnih kvalifikacij vpišejo v imenik in s tem vpisom postanejo člani zbornice z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki so s tem zakonom določene za člane zbornice.

(4) Za vpis in za vodenje imenika lahko zbornica zaračuna stroške v višini, ki je določena za državljane Republike Slovenije.

Šesto poglavje: ORGANIZACIJA IN DELOVNO PODROČJE ZBORNIC

25. člen

(ustanovitev in cilji ustanovitve zbornic)

(1) V Republiki Sloveniji se zaradi zagotavljanja strokovnosti in varovanja javnega interesa na področju urejanja prostora in graditve objektov ter varstva tretjih oseb ustanovita dve poklicni zbornici, ZAPS in IZS.

(2) Zbornici izvajata cilje ustanovitve iz prejšnjega odstavka kot poklicno zastopstvo stanovskih interesov, vsaka za svoje področje spremljata in obravnavata problematiko dela pooblaščenih arhitektov in inženirjev, določata strokovna načela na področju prostorskega načrtovanja in graditve objektov, spodbujata in zastopata poklicne, socialne in gospodarske interese pooblaščenih arhitektov in inženirjev in jim svetujeta, skrbita za skladen razvoj stroke in varstvo stanovskega ugleda, sprejemata kodeks, nadzorujeta izpolnjevanje njihovih poklicnih dolžnosti in opravljata druge z zakonom in statutom določene naloge.

26. člen **(pravni položaj in odgovornost)**

(1) Zbornici sta neprofitni pravni osebi javnega prava.

(2) Zbornici odgovarjata za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem. Člani zbornic za obveznosti zbornice, katere člani so, ne odgovarjajo.

(3) Zbornici sta zastopnici javnega interesa v skladu s cilji ustanovitve, določenimi v 25. členu tega zakona.

27. člen **(pristojnosti zbornic)**

(1) Zbornici sta v okviru svojih pristojnosti, vsaka za svoje področje, pooblašteni:

1. da izvajata strokovne izpite,
2. da dodeljujeta in odvzemata poklicne nazive po tem zakonu,
3. da vodita imenik pooblaščenih arhitektov in inženirjev,
4. da izvajata pregon disciplinskih kršitev njunih članov,
5. da spodbujata poklicno usposabljanje njunih članov, ga organizirata in izvajata,
6. da izvajata nadzor nad stalnim poklicnim usposabljanjem svojih članov,
7. da sprejmeta kodeks in disciplinski pravilnik,
8. da izdelata poročila ali strokovna mnenja, dajeta pobude in sodelujeta z državnimi organi in organi lokalnih skupnosti in zastopata stroko v razmerju do državnih organov,
9. da krepiata odnose z drugimi domačimi in tujimi poklicnimi organizacijami,
10. da nadzorujeta stanovsko primernost ravnanja svojih članov,
11. da s ciljem reševanja sporov med svojimi člani in gospodarskimi subjekti ter tretjimi osebami lahko izvajata postopke mediacij in arbitraž,
12. da izvajata nadzor nad spoštovanjem njunih aktov,
13. da izvajata strokovni nadzor nad svojimi člani,
14. da za investitorje lahko pripravita in organizirata javne natečaje,
15. da nastopata kot posvetovalni organ državnih organov, državne uprave in univerz,
16. da urejata kolektivno zavarovanje za odgovornost pred škodo,
17. da vodita postopke za priznavanje poklicnih kvalifikacij po tem zakonu,
18. opravljanje drugih nalog v skladu z drugim zakonom in
19. da na področju arhitekturnih in inženirskih storitev spremljata postopke javnega naročanja in opozarjata na pomanjkljivosti.

(2) Naloge iz 1., 2., 3., in 17. točke zbornici izvajata kot javno pooblastilo.

(3) Zbornici lahko za potrebe izvajanja javnih pooblastil, strokovnega nadzora in vodenje disciplinskih postopkov brezplačno pridobivata o svojih članih v teh postopkih podatke iz zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

1. Ministrstva za notranje zadeve – podatke iz centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, stalno inčasno prebivališče);

2. centrov za socialno delo – podatke o obdobju upravičenosti in o datumu izplačila porodniškega nadomestila, nadomestila za nego in varstvo otroka ter posvojiteljskega nadomestila;
3. Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke o uživalcih pravic pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (o vrsti in datumu upravičenosti do posamezne pravice) in podatke o posameznikih, ki so prijavljeni v sistem socialnih zavarovanj;
4. Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje - podatke o posameznikih, prijavljenih v evidenco brezposelnih oseb;
5. Finančne uprave Republike Slovenije – v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, podatke o upravičencih do dohodkov v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, in podatke o obveznih prispevkih za socialno varnost, ki se nanaša na te dohodke;
6. Geodetske uprave Republike Slovenije – podatke zemljiškega katastra stavb in registra nepremičnin ter podatke iz zbirke listin pri geodetski upravi, podatke o lastnikih parcel in drugih osebah, ki sodelujejo v postopkih izvedbe geodetskih storitev, podatke o njihovem stalnem prebivališču pa pri sodišču oziroma drugih organih, pristojnih za vodenje teh podatkov. Pristojni poklicni zbornici imata pri pridobivanju podatkov o lastnikih parcel ter o drugih osebah in njihovem stalnem prebivališču enake pravice kakor geodetska uprava;
7. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve - podatke o lastniških deležih v pravnih osebah;
8. Visokošolski zavodi v Republiki Sloveniji - podatki o diplomah (osebno ime, datum in kraj rojstva, datum diplomiranja; strokovni naslov, predmetnik opravljenih izpitov s kreditnimi točkami);
9. Prostorski informacijski sistem - podatke o posameznih spisih, vlogah v spisih in odločitvah organov v posameznih postopkih.

28. člen (člani)

Pooblaščenih arhitektov, pooblaščenih krajinskih arhitektov in pooblaščenih prostorskih načrtovalcev se združujejo v ZAPS, pooblaščenih inženirjev pa v IZS in postanejo člani zbornic z vpisom poklicnega naziva v imenik pooblaščenih arhitektov in inženirjev.

29. člen (dolžnosti članov)

- (1) Člani so zavezani k spoštovanju poklicnih dolžnosti, ki jim jih nalagajo zakon in pravila stroke. Poleg tega so zavezani k ravnanju v skladu s sklepi organov zbornice, plačevanju predpisanih dajatev in drugih prispevkov zbornici ter podpiranju zbornic pri izvajanju njihovih nalog.
- (2) Pooblaščenih arhitektov in inženirjev morajo vestno opravljati svoj poklic in so odgovorni za kršitve dolžnosti pri njegovem opravljanju.
- (3) Kandidati za poklicni naziv morajo vestno opravljati delo v okviru pridobivanja praktičnih izkušenj in so pri tem odgovorni za kršitve dolžnosti.
- (4) Pooblaščenih arhitektov in inženirjev in kandidati za poklicni naziv storijo disciplinsko kršitev, kadar s svojim ravnanjem škodujejo stanovskemu ugledu ali dostojanstvu poklica, kršijo poklicne ali stanovske dolžnosti ali pri opravljanju svojih poklicnih nalog storijo strokovno napako.

30. člen (organi zbornice)

- (1) Organi zbornice so skupščina zbornice, upravni odbor zbornice, predsednik zbornice in disciplinski organi.
- (2) Podrobno sestavo organov iz prejšnjega odstavka, temeljne določbe o volitvah, mandate organov, pravila delovanja organov in njihove naloge opredeli statut.
- (3) Vsi člani organov zbornic svojo funkcijo opravljajo nepoklicno.
- (4) Mandat organov zbornice je enak mandatu skupščine zbornice.

31. člen **(skupščina zbornice)**

- (1) Skupščina zbornice je najvišji organ zbornice.
- (2) Skupščino zbornice izvolijo člani zbornice za štiri leta.
- (3) Pristojnosti skupščine so:
 - sprejem statuta zbornice in drugih splošnih aktov zbornice, če ta zakon ali statut ne določa drugače,
 - sprejem kodeksa,
 - sprejem disciplinskega pravilnika,
 - sprejem programa dela, finančnega načrta in določitev višine letne članarine,
 - sprejemanje letnega poročila in zaključnega računa zbornice,
 - volitve in razrešitev disciplinskih organov,
 - sprejem drugih odločitev, če tako določa statut ter
 - nadzor delovanja predsednika in upravnega odbora zbornice.

32. člen **(upravni odbor)**

- (1) Upravni odbor je izvršilni organ zbornice in ima zlasti naslednje pristojnosti:
 - vodi delo in poslovanje zbornice,
 - skrbi za izvrševanje programa dela in finančnega načrta, letnega poročila in zaključnega računa, splošnih aktov in sklepov skupščine zbornice,
 - skrbi za zagotavljanje izvajanja javnih pooblastil,
 - izda akt o notranji organizaciji zbornice ter o sistemizaciji delovnih mest,
 - skupščini zbornice predlaga v sprejem statut, kodeks, disciplinski pravilnik, druge splošne akte, program dela, finančni načrt in druge odločitve,
 - nadzoruje delovanje disciplinskih organov in služb zbornice,
 - odloča o sklenitvi pravnih poslov nad zneskom, opredeljenim s statutom,
 - opravlja druge naloge, določene s statutom.
- (2) Člane upravnega odbora imenuje in razrešuje skupščina zbornice. Število članov upravnega odbora določa statut.

33. člen **(predsednik zbornice)**

- (1) Predsednik zbornice predstavlja in zastopa zbornico. Za predsednika zbornice lahko kandidira vsak član zbornice, ki ima pridobljen poklicni naziv po tem zakonu in zoper njega ni bil izrečen disciplinski ukrep.
- (2) Predsednik zbornice je član upravnega odbora po funkciji in predseduje upravnemu odboru, ga predstavlja, sklicuje in vodi njegove seje.
- (3) Predsednik lahko samostojno odloča o sklenitvi pravnih poslov, katerih vrednost ne presega zneska, določenega s statutom.
- (4) Predsednik odloča o sklenitvi delovnih razmerij in o pravicah in obveznostih iz delovnega razmerja.

34. člen
(disciplinski organi)

V disciplinskih zadevah zoper člane zbornice odloča disciplinsko sodišče. Pred disciplinskim sodiščem zastopa obtožbo disciplinski tožilec.

35. člen
(skupno koordinacijsko telo)

(1) Skupno koordinacijsko telo je posvetovalno telo zbornice, pristojno za reševanje zadev, ki se posredno ali neposredno nanašajo na naloge obeh zbornic. Opravlja tudi druge zadeve, ki so povezane z delovanjem drugih poklicnih zbornic.

(2) Število članov skupnega koordinacijskega telesa, njegove naloge in pristojnosti ter način imenovanja in razreševanja njegovih članov in vodenja se določi s statutoma obeh poklicnih zbornic.

36. člen
(vsebina statuta)

Zbornici vsaka zase sprejmeta statut, s katerim se podrobneje uredijo naloge, organizacija in delovanje zbornice in druga vprašanja, pomembna za delovanje zbornice.

37. člen
(sprejem statuta)

(1) Statut in njegove spremembe oziroma dopolnitve sprejema skupščina zbornice z dvotretjinsko večino glasov vseh članov skupščine.

(2) Statut ter njegove spremembe in dopolnitve se objavljajo v Uradnem listu Republike Slovenije.

(3) Statut oziroma njegove spremembe in dopolnitve se lahko objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije samo skupaj s soglasjem ministra k statutu oziroma njegovim spremembam in dopolnitvam.

38. člen
(način financiranja delovanja poklicne zbornice)

(1) Delovanje zbornic se financira iz:

1. članarin,
2. vpisnin in plačil, ki jih zbornica zaračunava za vpisovanje posameznikov ter za vodenje in vzdrževanje imenika,
3. stroškov, ki jih zbornica zaračunava kandidatom za opravljanje strokovnega izpita zaradi priprave in izvedbe takšnih izpitov,
4. upravnih taks, ki jih zbornica zaračunava za vodenje postopkov priznavanja poklicnih kvalifikacij,
5. stroškov vodenja disciplinskih postopkov,
6. denarnih kazni za disciplinske prekrške,
7. nadomestil, ki jih zbornica zaračunava za izvajanje stalnega poklicnega usposabljanja,
8. plačil za storitve, ki jih nudi zbornica zunaj javnih pooblastil,
9. nadomestil za izvajanje postopkov reševanja sporov med svojimi člani in gospodarskimi subjekti ter tretjimi osebami (mediacija, arbitražna),
10. drugih virov.

- (2) Članarino določi skupščina zbornice za vsako leto posebej na podlagi letnega programa dela, ki ga mora sprejeti pred začetkom koledarskega leta, za katero se določa.
- (3) Način plačevanja vpisnin in drugih virov financiranja iz prvega odstavka tega člena, razen upravnih taks, se uredi s statutom zbornice, če s tem zakonom ni določeno drugače.
- (4) Zbornica samostojno odmerja in pobira članarino ter druge vire financiranja iz prvega odstavka tega člena (v nadaljnjem besedilu: viri financiranja).

39. člen **(določanje višine članarine)**

- (1) Osnova za določitev članarine članov, vpisanih v imenik, je povprečna letna bruto plača v Republiki Sloveniji v preteklem letu.
- (2) Letni članski prispevek se določi največ do višine 3% povprečne letne bruto plače.
- (3) Določitev članarine in znižane članarine poklicni zbornici podrobneje opredelita v internih aktih.
- (4) Skupščina zbornice letno določa višino članarine za člane in znižane članarine za člane s statusom mirovanja pooblastila.

40. člen **(določanje višine drugih virov financiranja)**

- (1) Višina virov financiranja iz 2., 3. in 7. točke prvega odstavka 38. člena tega zakona se določa na podlagi materialnih in drugih stroškov, ki jih ima zbornica v zvezi z opravljanjem teh nalog, v zvezi z izvajanjem strokovnega nadzora nad člani, strokovnim delovanjem matičnih sekcij in komisij ter v zvezi z informiranjem in izobraževanjem članov zbornice.
- (2) Storitve iz 8., 9. in 10. točke prvega odstavka 38. člena tega zakona zbornica izvaja in zaračunava po tržnih načelih.
- (3) Za vire iz 10. točke prvega odstavka 38. člena tega zakona se štejejo tudi donacije, dotacije in drugi prispevki, ki jih v skladu s predpisi, ki urejajo finančno poslovanje, nakažejo zbornici pravne in fizične osebe, ter sredstva, ki jih zbornica pridobi zunaj okvira javnih pooblastil, vendar v okviru del in nalog predvidenih v statutu zbornice.

41. člen **(obveznost namenske uporabe sredstev, dobljenih iz članarin in drugih virov financiranja)**

Iz virov financiranja iz prvega odstavka 38. člena tega zakona se lahko financirajo samo tiste naloge, s katerimi se dosegajo cilji ustanovitve poklicnih zbornic.

42. člen **(nadzor nad porabo sredstev, dobljenih iz članarin in drugih virov financiranja)**

Nadzor nad namensko uporabo sredstev iz prvega odstavka 38. člena tega zakona izvaja skupščina zbornice, lahko pa tudi samostojna revizijska družba, če to zahteva katerikoli organ zbornice ali katerikoli njena matična sekcija ali po naročilu ministrstva.

43. člen **(disciplinska odgovornost)**

- (1) Pooblaščen arhitekt in inženir ali kandidat za poklicni naziv ne more biti disciplinsko sankcioniran za ravnanje, če to ravnanje v kodeksu ni bilo že prej določeno kot disciplinska kršitev in če ni bila zanj določena tudi disciplinska sankcija.

(2) Isto dejanje ali opustitev dolžnega ravnanja, ki je predmet pregona pred sodiščem ali upravnim organom, ne izključuje obravnave tudi v disciplinskem postopku.

(3) Pooblaščen arhitekt in inženir ali kandidat za poklicni naziv se ne sme več preganjati zaradi disciplinske kršitve, če zoper njega v enem letu, šteto od dneva, ko je disciplinski tožilec izvedel za disciplinsko kršitev, ni bil uveden disciplinski postopek. Če je od storitve disciplinske kršitve preteklo že pet let, se odločba ne sme več izdati ali izvršiti.

44. člen (kodeks)

Zbornici vsaka zase sprejmeta kodeks, v katerem podrobneje opredelita dejanja, ki predstavljajo disciplinske kršitve in disciplinske sankcije zanje.

45. člen (disciplinske sankcije)

(1) Disciplinske sankcije so:

1. pisni opomin,
2. obveznost dodatnega strokovnega usposabljanja,
3. odvzem pravice do mentorstva,
4. odvzem pravice do opravljanja praktičnih izkušenj za podelitev poklicnega naziva,
5. odvzem aktivne in pasivne volilne pravice za zbornične volitve do petih let,
6. denarna kazen do višine 10.000 evrov,
7. začasni odvzem poklicnega naziva ali
8. trajni odvzem poklicnega naziva, brez možnosti ponovne pridobitve.

(2) Poleg pisnega opomina, denarne kazni in začasnega ali trajnega odvzema poklicnega naziva se lahko izrečejo še druge disciplinske sankcije iz prejšnjega odstavka tega člena.

(3) Pri določitvi disciplinske sankcije v posameznem primeru je treba upoštevati težo disciplinske kršitve in njene posledice ter stopnjo krivde in dosedanje vedenje pooblaščenega arhitekta in inženirja. Poleg tega je treba presoditi, do kolikšne mere je predvidena višina sankcije nujna, da se pooblaščenega arhitekta in inženirja odvrne od nadaljnjih disciplinskih kršitev (načelo sorazmernosti). Upoštevajo se tudi olajševalne in oteževalne okoliščine. Zbornici lahko izrečeta tudi pogojno sankcijo.

46. člen (disciplinski postopek)

(1) Disciplinski postopek se začne na pisno zahtevo disciplinskega tožilca na podlagi prijave zbornici, ugotovitev zbornice pri opravljanju strokovnega nadzora nad delom pooblaščenih arhitektov in inženirjev ali zahteve ministra.

(2) Disciplinski tožilec preuči dokumentacijo iz prvega odstavka tega člena in izvede predhodni postopek, v katerem pridobi dodatne dokaze in preuči utemeljenost prijave. Če ugotovi, da je utemeljena, poda zahtevo za uvedbo disciplinskega postopka. Za potrebe učinkovitega vodenja disciplinskega postopka lahko disciplinski tožilec zasliši priče in izvedence, po uradni dolžnosti razišče vse okoliščine in dokazna sredstva, ki so potrebna za dokončno razjasnitev zadeve, in obdolžencu omogoči, da se izjasni o vseh obtožnih točkah.

(3) Naročniki arhitekturnih in inženirskih storitev ter gradenj so dolžni sodelovati s poklicnima zbornicama na njun poziv in jima za potrebe izvedbe disciplinskega postopka brez odlašanja posredovati zaproseno dokumentacijo ter pojasnila.

(4) Zahtevo o uvedbi disciplinskega postopka se pošlje obdolženi osebi in disciplinskemu sodišču. Zoper zahtevo o uvedbi disciplinskega postopka ni dovoljena pritožba.

- (5) Stranka v disciplinskem postopku je disciplinski tožilec in domnevni kršitelj. Prijavitelji disciplinske kršitve v disciplinskem postopku nimajo statusa stranke v postopku.
- (6) V disciplinskem postopku ima domnevni kršitelj pravico biti zaslišan in lahko predlaga izvedbo dokazov. Domnevni kršitelj se lahko brani sam ali pa ob pomoči pooblaščenega arhitekta in inženirja oziroma zagovornika. Pomoč pooblaščenca ne izključuje tega, da izjave daje v lastnem imenu.
- (7) Disciplinsko sodišče odloči po opravljeni ustni obravnavi. Kraj in čas poteka ustne obravnave določi predsednik senata disciplinskega sodišča. Vabilo na ustno obravnavo se domnevnemu kršitelju in njegovemu pooblaščenca vroči najmanj petnajst dni pred ustno obravnavo.
- (8) Disciplinska obravnava je javna, vsa posvetovanja in glasovanja v okviru obravnave pa so tajna. Domnevni kršitelj lahko zagotovi na obravnavi navzočnost do treh članov zbornice, ki uživajo njegovo zaupanje.
- (9) Disciplinsko sodišče se mora pri svoji odločitvi opirati izključno na navedbe z ustne obravnave in izvedenih dokazih na obravnavi. Odločitev mora temeljiti na prosti presoji članov disciplinskega sodišča in na podlagi vestnega preizkusa vseh izvedenih dokazov.
- (10) Z disciplinsko odločbo se domnevnega kršitelja bodisi oprosti disciplinske kršitve, ki mu je očitana, bodisi razglasi za krivo storitve takšne kršitve. V primeru krivdoreka mora odločba vsebovati izrek disciplinske sankcije in višino stroškov postopka, ki jih v primeru krivdoreka nosi kršitelj.
- (11) O ustni obravnavi, posvetovanju in glasovanju se vodi zapisnik. Zapisnik ustne obravnave podpišejo predsednik disciplinskega sodišča, domnevni kršitelj ali njegov pooblaščenec, zapisnikar in disciplinski tožilec. Zapisnik o posvetovanju in glasovanju podpišejo vsi člani senata sodišča.
- (12) Pisni odpravki odločitve, ki jih podpiše predsednik disciplinskega sodišča, se pošljejo domnevnemu kršitelju, pooblaščenca in prijavitelju. Pisni odpravek odločbe mora vsebovati pravni pouk v skladu z določbami zakona, ki ureja splošni upravni postopek.
- (13) Disciplinski organi, sodišča, državni organi in organi lokalnih skupnosti so zavezani k medsebojni pomoči v okviru svojih zakonsko opredeljenih področij delovanja. Podatke, ki jih potrebuje zbornica v posamični zadevi, so brez privolitve posameznika, na katerega se podatki nanašajo, dolžni posredovati brezplačno v roku 15 dni od dneva, ko prejmejo pisno zahtevo zbornice.
- (14) Pravnomočne in izvršljive odločbe zbornice predstavljajo izvršilni naslov v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo.
- (15) Če se član zbornice med vodenjem disciplinskega postopka ali predhodnega disciplinskega postopka izbriše iz imenika na lastno zahtevo, se disciplinski postopek ne ustavi.
- (16) Zoper odločbo disciplinskega sodišča je dovoljen upravni spor.

47. člen (disciplinski pravilnik)

- (1) Delovanje disciplinskih organov in disciplinski postopek podrobneje uredita zbornici z disciplinskim pravilnikom.
- (2) Disciplinski pravilnik sprejme skupščina zbornice z večino glasov vseh članov skupščine.

48. člen (strokovno nadzorstvo zbornic)

- (1) Zbornici izvajata redni, izredni in obnovitveni nadzor nad delom pooblaščenih arhitektov in inženirjev, ki so člani zbornice.
- (2) Redni nadzor zbornici opravljata na podlagi letnega programa, ki ga sprejmeta ob sprejemu načrta dela in finančnega načrta za naslednje leto. Zbornici sta dolžni vsako leto opraviti nadzor

po letnem programu nadzora, glede na zbrane prihodke za ta namen, vendar letno nad najmanj enim odstotkom svojih članov.

(3) Izredni nadzor se izvaja na predlog zbornice ali ministrstva v primeru suma kršitev.

(4) Obnovitveni nadzor se izvaja eno leto po opravljenem rednem ali izrednem nadzoru, pri katerem so bile ugotovljene nepravilnosti.

(5) Preglede v okviru strokovnega nadzora opravlja komisija, ki jo imenuje zbornica.

(6) O opravljenem strokovnem nadzoru mora biti najkasneje v 30 dneh po pregledu sestavljen ugotovitveni zapisnik, ki se pošlje pooblaščenemu arhitektu in inženirju in njegovemu delodajalcu in zbornici. V primeru ugotovljenih kršitev, ki predstavljajo disciplinsko kršitev, zbornica zapisnik posreduje disciplinskemu tožilcu. V primeru manjših strokovnih pomanjkljivosti ali napak, ki ne predstavljajo disciplinskih kršitev, se lahko pooblaščenemu arhitektu in inženirju izda priporočilo ali obvezno navodilo ali zahteva dodatno strokovno usposabljanje.

(7) Za potrebe izvajanja strokovnega nadzora zbornice so državni organi in osebe zasebnega prava zavezani k omogočanju dostopa zbornic do gradiva, potrebnega za preiskavo morebitnih strokovnih kršitev pooblaščenih arhitektov in inženirjev.

(8) Izvajanje strokovnega nadzora zbornic se financira iz prihodkov iz naslova članarine.

49. člen

(nadzor pristojnega ministrstva nad izvajanjem javnih pooblastil)

(1) Nadzor nad izvajanjem nalog, ki jih zbornici opravljata kot javno pooblastilo po določbah tega zakona, opravlja ministrstvo. Zbornici morata za izvajanje javnih pooblastil izpolnjevati kadrovske, prostorske in druge pogoje, ki jih s pravilnikom predpiše minister.

(2) Posamezne naloge nadzorstva in preverjanje izpolnjevanja pogojev iz prejšnjega odstavka izvaja komisija, ki jo imenuje minister.

(3) Komisija ima pravico udeleževati se sej organov zbornice, na njih razpravljati ter predlagati obravnavanje določenih zadev.

(4) Če komisija pri opravljanju nadzorstva ugotovi hujše kršitve pri poslovanju pristojnih organov zbornice oziroma če ugotovi, da določeni sklep oziroma akt ali predpis, ki je v zvezi z opravljanjem javnih pooblastil zbornice, ni v skladu z zakonom ali z na njegovi podlagi izdanim predpisom, lahko s sklepom zadrži izvrševanje takšnega akta, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje, hkrati pa tudi predlaga pristojnemu organu zbornice, da o njem ponovno odloči na prvi naslednji seji.

(6) Če pristojni organ zbornice vztraja pri svoji odločitvi, o sporu na predlog ministra odloči vlada.

50. člen

(akti za izvrševanje javnih pooblastil)

(1) Splošni akti, s katerimi zbornica ureja zadeve, ki so s tem zakonom določene kot javno pooblastilo, se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije in na spletni strani zbornice.

(2) Predsednik zbornice mora predloge splošnih aktov iz prejšnjega odstavka pred objavo predložiti v mnenje ministru.

(3) Minister lahko izvrševanje splošnega akta, za katerega meni, da je nezakonit, obvesti o tem vlado in ji predlaga zadržanje objave splošnega akta.

51. člen

(prenehanje javnega pooblastila in izpolnitev posebnih pogojev pred stečajem ali likvidacijo)

(1) Javna pooblastila, ki jih imata zbornici po določbah tega zakona, prenehajo, če:

- zbornica ne izpolnjuje več predpisanih pogojev,
- dela v nasprotju s predpisi ali

- krši pogodbo, ki jo v zvezi z medsebojnimi razmerji sklenejo ministrstvo in zbornici.
- (2) Prenehanje javnih pooblastil ugotovi minister z odločbo.
- (3) V primeru likvidacije ali stečaja zbornice, se stečajni ali likvidacijski postopek, ne glede na predpise, ki urejajo prenehanje pravnih oseb, ne more zaključiti prej, preden se na način in pod pogoji, določenimi s statutom zbornice, Republiki Sloveniji ne vrnejo evidence in druga gradiva, ki jih je zbornica uporabljala pri izvajanju javnih pooblastil po določbah tega zakona.
- (4) V primeru prenehanja delovanja zbornice zagotavlja opravljanje nalog, ki jih ta zakon določa kot javna pooblastila zbornice, ministrstvo.

Sedmo poglavje: NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČB ZAKONA

52. člen **(pristojnost za nadzor)**

Za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona je pristojna gradbena inšpekcija, v delu, ki se nanaša na prekrške pooblaščenih inženirjev geodetske stroke in gospodarskih subjektov, ki opravljajo geodetske storitve, pa geodetska inšpekcija.

Osmo poglavje: KAZENSKÉ DOLOČBE

53. člen **(prekrški)**

- (1) Z globo od 200 do 250.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če se pravna oseba po predpisu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v razponu od 400 do 500.000 eurov:
 - če pri izvajanju poklicnih nalog po tem zakonu uporablja poklicni naziv pooblaščenih arhitekt, pooblaščenih krajinski arhitekt, pooblaščenih inženir ali pooblaščenih prostorski načrtovalec pa za to ne izpolnjuje predpisanih pogojev (7. člen),
 - če opravlja dejavnost, ki spada v opis poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev za opravljanje dejavnosti (14. člen),
 - če uporablja naziv arhitekturni, krajinsko arhitekturni, geodetski ali inženirski biro in ne izpolnjuje predpisanih pogojev (16. člen).
- (2) Z globo od 200 do 150.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (3) Z globo od 40 eurov do 10.000 eurov se za prekršek iz drugega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.
- (4) Z globo od 200 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek iz drugega odstavka tega člena posameznik.

54. člen **(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)**

Za prekrške po tem zakonu se v hitrem postopku lahko izreče globa v znesku, ki je višja od najnižje globe, določene po tem zakonu.

Deveto poglavje: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

55. člen **(pridobljene pravice po ZGO-1)**

(1) Pridobljene pravice, ki so bila podeljene pred uveljavitvijo tega zakona, se še naprej uporabljajo v obsegu, kot je bil določen ob podelitvi pooblastila, v skladu z določbami Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13 in 19/15, v nadaljnjem besedilu: ZGO-1), pod naslednjimi pogoji:

– posameznik, ki ima ob uveljavitvi tega zakona pridobljeno vsaj pooblastilo za odgovorno projektiranje po ZGO-1, zbornica ob uveljavitvi tega zakona vpiše v imenik pooblaščenih arhitektov in inženirjev in mu podeli poklicni naziv po tem zakonu, s tiste stroke za katero je posameznik opravil strokovni izpit, če predloži dokazilo o načinu opravljanja poklicnih nalog iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona in dokazilo o sklenjenem zavarovanju odgovornosti za škodo v skladu z določbami tega zakona. V primeru, da posameznik ne predloži dokazil v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona, mu zbornica po uradni dolžnosti izda odločbo o mirovanju naziva,

– posameznik, ki ima ob uveljavitvi tega zakona pridobljeno pooblastilo za odgovornega nadzornika ali lahko samo na podlagi določil ZGO-1 nastopa kot odgovorni nadzornik ali odgovorni nadzornik posameznih del, mora podati vlogo za vpis v imenik pooblaščenih inženirjev z omejenim pooblastilom in sicer za nadzornega inženirja za tisto stroko, s področja katere imajo opravljen strokovni izpit po ZGO-1 in za objekte iste stopnje zahtevnosti kot po ZGO-1, pri čemer mora predložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev in dokazila iz 7. člena tega zakona.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena ti posamezniki ne smejo uporabljati poklicnega naziva pooblaščen inženir.

(3) V primeru, da posamezniki ne vložijo vloge za vpis v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona v skladu s tem členom, izgubijo že pridobljene pravice.

56. člen **(pridobljene pravice po ZGeoD-1 in ZEN)**

(1) Šteje se, da posameznik, ki je z dnem uveljavitve tega zakona vpisan v imenik pooblaščenih inženirjev in v imenik geodetov v skladu z določbami Zakona o geodetski dejavnosti – ZGeoD-1 (Uradni list RS, št. 77/10) in ima opravljen izpit iz geodetske stroke in strokovni izpit za izvajanje geodetskih storitev po dosedanjih predpisih, izpolnjuje pogoje za pooblaščenega inženirja geodezije po tem zakonu.

(2) Posameznik, ki ob uveljavitvi tega zakona izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, IZS vpiše v imenik pooblaščenih inženirjev in mu podeli poklicni naziv »pooblaščen inženir s področja geodezije«. Posameznik mora najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona IZS predložiti dokazilo o načinu opravljanja poklicnih nalog iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona in dokazilo o sklenjenem zavarovanju odgovornosti za škodo iz 15. člena tega zakona. Če v tem roku dokazil ne predloži, mu IZS po uradni dolžnosti izda odločbo o mirovanju poklicnega naziva.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena posameznik, ki je z dnem uveljavitve tega zakona vpisan samo v imenik pooblaščenih inženirjev, ne sme potrjevati elaboratov geodetskih storitev iz sedmega odstavka 6. člena Zakona o evidentiranju nepremičnin (Uradni list RS, št. 47/06, 65/07 – odl. US in 79/12 – odl. US, v nadaljnjem besedilu: ZEN), dokler ne opravi strokovnega izpita v skladu z določbami 10. člena tega zakona.

(4) Posameznike iz prejšnjega odstavka IZS vpiše v imenik pooblaščenih inženirjev in jim podeli naziv »pooblaščen inženir s področja geodezije brez pooblastila za potrjevanje elaboratov geodetskih storitev iz sedmega odstavka 6. člena ZEN«. Posameznik mora najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona IZS predložiti dokazilo o načinu opravljanja poklicnih nalog iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona in dokazilo o sklenjenem zavarovanju odgovornosti za

škodo iz 15. člena tega zakona. Če v tem roku dokazil ne predloži, mu IZS po uradni dolžnosti izda odločbo o mirovanju poklicnega naziva.

(5) Posamezniku iz tretjega odstavka tega člena, ki morajo opraviti strokovni izpit v skladu z določbami 10. člena tega zakona, se prizna ustreznost del strokovnega izpita, ki je vsebinsko enak opravljenemu strokovnemu izpitu za imenovanje v naziv ali drugemu strokovnemu izpitu. O priznanju dela izpita odloči IZS z odločbo.

57. člen **(dokončanje postopkov)**

Vsi postopki, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljujejo po dosedanjih predpisih.

58. člen **(priznavanje pridobljenih praktičnih izkušenj, izobrazbe in strokovnih izpitov v prehodnem obdobju)**

(1) Pridobljene praktične izkušnje do uveljavitve tega zakona se priznajo kot pridobljene praktične izkušnje po tem zakonu.

(2) Posameznik, ki je pred uveljavitvijo tega zakona opravil strokovni izpit iz odgovornega projektiranja ali geodetske stroke in izvajanja geodetskih storitev, pridobi poklicni naziv in se vpiše v imenik zbornice v roku petih let po uveljavitvi tega zakona.

(3) Šteje se, da posameznik, ki ima najmanj visoko strokovno izobrazbo po študijskih programih pred 1.1.1994 iz geodetske smeri ali s področja inženirskih znanosti zlasti s področja gradbeništva, strojništva, elektrotehnične stroke, tehnoloških strok, rudarstva, geotehnologije, geologije, geodezije, prometnega inženirstva, izpolnjuje samo pogoje glede predpisane izobrazbe, določene v 8. členu tega zakona za pristop k strokovnemu izpitu v skladu z 10. členom, ne izpolnjuje pa pogoja pridobljenih praktičnih izkušenj iz 9. člena tega zakona, izpolnjujejo pogoj predpisane izobrazbe še pet let po uveljavitvi tega zakona.

(4) Ne glede na določbo 8. člena tega zakona se šteje, da diplomanti študijskega programa, ki je po dosedanjih predpisih ustrezal za pridobitev pooblastila A in KA po ZGO-1 in je bil začel najkasneje v letu 2017, izpolnjuje pogoj glede ustrezne izobrazbe za pridobitev poklicnega naziva pooblaščen prostorski načrtovalec po tem zakonu.

59. člen **(priznavanje diplom in javnih listin in druge posebnosti)**

(1) Za namen uveljavljanja pravic iz tega zakona se diplome in javne listine o opravljenih strokovnih izpitih, pridobljene na območju SFRJ do 25. junija 1991, štejejo za enakovredne diplomam in javnim listinam o opravljenih strokovnih izpitih, pridobljenih v Republiki Sloveniji.

(2) Potrdila o strokovnih izpitih, opravljenih po dosedanjih predpisih, veljajo v obsegu, za katerega so bila dana.

60. člen **(uskladitev pogojev za opravljanje dejavnosti)**

Gospodarski subjekt, ki na dan uveljavitve tega zakona opravlja dejavnost po tem zakonu in izpolnjuje pogoje iz ZGO-1 in ZGeoD-1, lahko opravlja dejavnost pod temi pogoji še največ eno leto po uveljavitvi tega zakona.

61. člen **(izdajanje žigov)**

(1) Do 1. januarja 2021 zbornica pooblaščenemu arhitektu in inženirju ob vpisu poklicnega naziva v imenik po uradni dolžnosti izda tudi žig.

(2) Žig vsebuje ime, priimek, znanstveni in strokovni naslov ter identifikacijsko številko pooblaščenega arhitekta in inženirja. Poleg tega lahko žig vsebuje častne znanstvene in poklicne nazive ter podatke o gospodarskem subjektu (identifikacijsko številko in sedež), če izpolnjuje pogoje iz 16. člena tega zakona.

(3) Pooblaščen arhitekt in inženir mora poskrbeti, da žig ne pride v roke nepooblaščenih oseb. O izgubi žiga je treba nemudoma obvestiti zbornico, ki ga je dolžna preklicati v Uradnem listu RS.

(4) V primeru izbrisa poklicnega naziva mora izbrisan posameznik najpozneje v osmih dneh po pravnomočnosti odločbe o izbrisu zbornici vrniti žig, v primeru mirovanja pa ga mora deponirati pri zbornici.

62. člen **(nadaljevanje dela in** **uskladitev aktov zbornic)**

(1) ZAPS in IZS, ustanovljeni na podlagi ZGO-1, nadaljujeta z delom kot zbornici po tem zakonu.

(2) Akti zbornic se morajo uskladiti s tem zakonom v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

63. člen **(obveznost izdaje izvršilnih predpisov)**

Izvršilni predpisi zbornic, katerih sprejem je določen v tem zakonu, morajo biti sprejeti najkasneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

64. člen **(podaljšanje veljavnosti sedanjih izvršilnih predpisov)**

(1) Pravilnik o pogojih, ki jih mora za izvajanje javnih pooblastil izpolnjevati poklicna zbornica (Uradni list RS, št. 59/03) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi prvega odstavka 49. člena tega zakona.

(2) Pravilnik o priznavanju poklicne kvalifikacije odgovorni projektant za področje arhitekture državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije (Uradni list RS, št. 63/08, 83/13 in 1/16) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi drugega odstavka 23. člena tega zakona.

65. člen **(prenehanje veljavnosti izvršilnih predpisov)**

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati, uporabljajo pa se do sprejema novih izvršilnih predpisov:

– Pravilnik o strokovnih izpitih s področja opravljanja inženirskih storitev (Uradni list RS, št. 124/03, 56/05 in 78/11)

– Pravilnik o programu in načinu opravljanja izpita iz geodetske stroke (Uradni list RS, št. 10/11)

in

– Pravilnik o obliki in vsebini ter o načinu vodenja imenika Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije in Inženirske zbornice Slovenije (Uradni list RS, št. 123/03, 56/05 in 108/09 – ZGO-1C).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati:

– Pravilnik o programu in načinu opravljanja strokovnega izpita za izvajanje geodetskih storitev (Uradni list RS št. 11/11, 23/11),

– Pravilnik o vsebini in obliki geodetske izkaznice ter postopku izdaje geodetske izkaznice (Uradni list št. 14/11) in

– Pravilnik o pogojih in postopkih za točkovanje, spremljanje, potrjevanje in evidentiranje obveznega strokovnega izobraževanja geodetov (Uradni list RS št. 10/11).

66. člen
(prenehanje veljavnosti in prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati:

1. V Zakonu o geodetski dejavnosti (Uradni list RS, št. 77/10):
 - v prvem odstavku 1. člena besedilo »in določa pogoje za opravljanje te dejavnosti« in drugi odstavek tega člena,
 - naslov drugega poglavja »II. Pogoji za opravljanje geodetske dejavnosti« in 3. do 16. člen,
 - naslov tretjega poglavja »III. Pogoji za opravljanje geodetske dejavnosti za tuje ponudnike« in 17. do 24. člen,
 - naslov petega poglavja »V. Združevanje geodetov« in 26. člen,
 - 40. do 46. člen.
2. V Zakonu o evidentiranju nepremičnin (Uradni list RS, št. 47/06, 65/07 – odl. US in 79/12 – odl. US) drugi in sedmi odstavek 6. člena in
3. V Zakonu o državnem geodetskem referenčnem sistemu (Uradni list RS, št. 25/14) prvi odstavek 17. člena.

67. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati 1. januarja 2018.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu (področje uporabe)

V prvem členu se opredeljuje področje uporabe zakona in sicer so v tem členu naštetni vsi regulirani poklici, ki jih ureja zakon, zakon ureja tudi regulacijo dejavnosti in področje delovanja zbornic.

K 2. členu (prenos direktive)

Predmet implementacije je storitvena direktiva, ki se nanaša na ponudnike storitev in opravljanje njihovih čezmejnih storitev. Predlog zakona upošteva vse zahteve direktive in je z njo v celoti usklajen.

K 3. členu (zaščita poklicnega naziva)

Uzakonja se zaščita poklicnega naziva, kar je novost in je primerljivo z zakonodajno prakso drugih evropskih držav. Za zaščito in regulacijo je predvidenih pet poklicnih nazivov in sicer pooblaščen arhitekt, pooblaščen krajinski arhitekt, pooblaščen prostorski načrtovalec in pooblaščen inženir. Pooblaščen inženirji se sicer po opisu poklicnih nalog delijo še podrobneje, vendar je zanje predviden enoten naziv pooblaščen inženir, pri čemer bo pripis njihovega strokovnega področja vpisan kot podatek v imeniku. Pravico do opravljanja poklica skladno z direktivo o poklicnih kvalifikacijah ima tudi oseba s priznano poklicno kvalifikacijo, kar je skladno z direktivo oziroma zakonom, ki ureja postopek poklicne kvalifikacije, ki to direktivo implementira. Poklicni nazivi se lahko izrazijo tudi s kraticami, ki so opisane v zakonu.

K 4. členu (poklicne naloge pooblaščenih arhitektov in inženirjev)

Predmet tega člena je podrobnejši opis poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev različnih strok, ki omogoči ugotovitev pristojnim organov, kdo je upravičen do opravljanja posameznih poklicnih nalog. Naloge se ponekod deloma tudi prekrivajo (npr. področje dela pooblaščenih arhitektov in krajinskih arhitektov, področje dela arhitektov in prostorskih načrtovalcev). Zadnji odstavek pa pooblaščenim arhitektom in inženirjem vseh poklicnih smeri omogoča, da poleg nalog, opisanih pri posamezni stroku, v okviru svoje stroke tudi vsi svetujejo, pomagajo in zastopajo naročnika, izvajajo projekte, jih nadzorujejo in upravljajo.

K 5. členu (način opravljanja poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev)

Dopustnost načinov opravljanja nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev je novost, ki jo poznajo tudi tuji pravni redi, in sicer gre za to, da je zakon jasneje omejil opravljanje poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev na pravne oblike, ki omogočajo neodvisnost, integriteto in s tem posredno večjo odgovornost pooblaščenih arhitektov in inženirjev pri opravljanju njihovih nalog.

Med drugim zakon omogoča individualno opravljanje poklicnih nalog, kar pomeni opravljanje poklicnih nalog v obliki samostojnega opravljanja arhitekturne ali inženirske dejavnosti (s.p., samostojni kulturni delavec ali samozaposleni v kulturi, kadar je ta sam pooblaščen arhitekt ali inženir). Podobno rešitev poznajo tudi drugi zakoni, kot na primer Zakon o odvetništvu, ki izrecno določa, da odvetnik lahko opravlja svoj poklic individualno, torej zgolj kot pravni subjekt, vpisan v poslovni register, ali v odvetniški družbi, vpisani v sodni register ter da lahko odvetnik opravlja svoj poklic tudi na podlagi delovnega razmerja pri odvetniku ali v odvetniški družbi. To pomeni v primeru pooblaščenega arhitekta in inženirja obliko opravljanja poklicnih nalog v obliki samostojnega podjetnika posameznika ali samostojnega kulturnega delavca ali katerakoli druga oblika individualnega opravljanja dejavnosti, ki bi bila predvidena z zakonom.

Predmetna določba pa ne uzakonja svobodne izbire načina opravljanja dela. Glede izbire načina opravljanja dela namreč veljajo splošni predpisi, ki urejajo razmerja, v katerih lahko fizične osebe opravljajo delo oziroma samostojno dejavnost (Zakon o delovnih razmerjih in

Zakon o gospodarskih družbah). Izbira načina opravljanja dela torej ni svobodna, temveč je odvisna od narave razmerja med osebo, ki opravlja delo oziroma storitev in naročnikom dela oziroma storitve. Če fizična oseba opravlja delo po navodilih in nadzorom osebe, ki jo je najela za delo, v prostorih in z opremo in sredstvi te osebe, ter navzven nastopa v imenu in za račun te osebe je narava takšnega razmerja odvisno razmerje, kar pomeni, da se mora ob taki naravi razmerja delo opravljati v delovnem razmerju. V primeru lastništva v družbi ta pravila veljajo tudi v primeru, ko naloge pooblaščenega arhitekta in inženirja opravlja lastnik družbe.

S predlogom zakona se omogoča opravljanje poklicnih nalog pooblaščenega arhitekta in inženirja tudi v okviru javne uprave, v imenu in za račun organa, v katerem je takšen pooblaščen arhitekt in inženir zaposlen. Skladno z Zakonom o javnih uslužbencih je namreč javni uslužbenec posameznik, ki sklone delovno razmerje v javnem sektorju, tega pa sestavljajo:

- državni organi in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti;
- javne agencije, javni skladi, javni zavodi in javni gospodarski zavodi;
- druge osebe javnega prava, če so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti.

Na podlagi te določbe je torej omogočeno, da bodo lahko javni uslužbenci z aktivno licenco za projektirali ali izvajali nadzor za potrebe zgoraj navedenih organov, v katerih so zaposleni in da v teh primerih najmanjše zunanjih strokovnjakov ne bo nujno potrebno. Tak primer je na primer vodenje izdelave prostorskih aktov, ki bi ga skladno s predlogom zakona, lahko izvajali tudi občinski urbanisti z aktivno licenco pooblaščenega prostorskega načrtovalca.

Besedilo četrte alineje ima pri obliki opravljanja poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev kot javnih uslužbencev predvideno izjemo za pooblaščen inženirje s področja geodezije in se tako nanaša na javne uslužbence, ki opravljajo naloge državne geodetske službe, torej tako na javne uslužbence Geodetske uprave RS kot na javne uslužbence Geodetskega inštituta Slovenije, kadar le-ta izvaja naloge državne geodetske službe ali naloge po drugih predpisih kot javno pooblastilo ali kot javno službo. ZGeoD-1 namreč določa, da Geodetska uprava RS opravlja naloge državne geodetske službe. Državna geodetska služba je del geodetske dejavnosti, ki se opravlja v javnem interesu. Kaj so naloge državne geodetske službe in konkretne pristojnosti Geodetske uprave RS, določajo materialni predpisi. ZEN določa, da lahko Geodetska uprava RS sama izdelava vse elaborate geodetskih storitev po ZEN (razen elaboratov komasacij), ZDGRS določa, da lahko sama izvaja »geodetsko izmero« po ZDGRS. Oseba, ki je javni uslužbenec, opravlja naloge državne geodetske službe tako, da dela v imenu in za račun Geodetske uprave RS, za opravljanje tega dela pa mora izpolnjevati pogoje za zaposlitev v državni upravi. Ko v okviru svojega delovnega mesta opravlja naloge, ki se nanašajo na »poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja geodezije« iz 4. člena ZAID, zanje ni potrebno izpolnjevanja pogojev za poklicni naziv »pooblaščen inženir geodezije« po ZAID, saj bi taka ureditev pomenila določanje novih, dodatnih zahtev za delo v državni upravi. ZGeoD-1 določa tudi, da razvojne in strokovno-tehnične naloge državne geodetske službe izvaja Geodetski inštitut Slovenije kot javno pooblastilo ali kot javno službo.

Podobna izjema je pri obliki opravljanja nalog na način zaposlitve pri organizaciji, ki jo ustanovi država ali občina in je to posledica prepovedi iz tretjega odstavka 34. člena ZEN: subjekt, katerega lastnica/solastnica oziroma ustanoviteljica/soustanoviteljica je občina (npr. ustanoviteljica komunalnega podjetja), ne more oziroma ne sme izvajati geodetskih storitev za nepremičnine v lasti občine ustanoviteljice, čeprav ta subjekt izpolnjuje vse predpisane pogoje za geodetsko podjetje po ZGeoD-1 - po novem pogoje glede pravice do uporabe poklicnega naziva iz 7. člena ZAID na način iz 5. člena ZAID oziroma pogoje iz 14. člena ZAID. Prepovedi iz 34. člena ZEN zagotavljajo neodvisnost in nepristranskost dela, saj bi subjekt izvajal

geodetske storitve za »svojega« lastnika, za nepremičnine v lasti svojega ustanovitelja (sam za sebe). Prepoved je v drugih predpisih je zagotovljena z inštitutom »izločitev (uradne) osebe.

Zakon tudi dodatno izpostavlja neodvisnost pooblaščenih arhitektov in inženirjev in predpisuje, da morajo opravljati svoje storitve stalno in trajno, kar bo podrobneje konkretizirano v statutih poklicnih zbornic. Gre za neodvisnost poklica, podobno kot je to določeno pri odvetniški dejavnosti v Zakonu o odvetništvu in ki zagotavlja spoštovanje pravil stroke in etike ter zavezo javnemu interesu na področju prostora in graditve, ne glede na zahteve investitorja oziroma naročnika, delodajalca ali kakršnekoli druge vplive kot so poslovne povezave z dobavitelji, izvajalcem in podobno. V tem primeru torej ne gre za opredelitev narave razmerja, v katerem se lahko delo opravlja. Pojma »neodvisno« se zato ne sme razumeti kot neodvisno opravljanje dejavnosti po Zakonu o dohodnini - ZDoh-2 ali Zakonu o gospodarskih družbah - ZGD-1. Pooblaščeni arhitekti in inženirji lahko namreč naloge opravljajo tudi v delovnem razmerju, kar pomeni, da svoje delo opravljajo v odvisnem razmerju do delodajalca – v smislu Zakona o delovnih razmerjih - ZDR-1 in ZDoh-2, pri čemer status neodvisnosti in inštrumenti, s katerimi zakon to zagotavlja (obvezno članstvo v zbornicah, pogoji za pridobitev licenc, stalno strokovno usposabljanje, disciplinski nadzor, strokovni nadzor in podobno) zagotavljajo, da pooblaščeni arhitekt in inženir svoje delo opravlja neodvisno, torej z zavezo javnemu interesu.

V izogib zlorabam in posojanju žigov, ki je bil v preteklosti pogost pojav, je določena obveznost osebne prisotnosti pri opravljanju storitev. Celoten člen je torej namenjen krepitvi neodvisnosti in odgovornosti pooblaščenih arhitektov in pooblaščenih inženirjev, uvajanju pravil za izogibanje zlorabam pooblastil in posojanju nazivov ter žigov in s tem posredno k večji kvaliteti opravljanja njihovih storitev. Naloge, ki jih izvajajo pooblaščeni inženirji, se praviloma izvajajo projektno z večjim številom sodelujočih v projektni skupini in terenski ekipi.

K 6. členu (stalno poklicno usposabljanje)

Stalno poklicno usposabljanje omenja že Direktiva o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki ga sicer ne uzakonja kot obveznega, temveč državam članicam prepušča način njegovega udejanjanja. Zbornici že sedaj izvajata stalno strokovno usposabljanje, vendar to ni obvezno. S predlogom zakona se ta obveznost krepi, saj je predvideno sistematično usposabljanje, ki bo na podoben način, kot je to že urejeno pri Inženirski zbornici Slovenije, regulirano s posebnim zborničnim pravilnikom o stalnem strokovnem usposabljanju, za katerega kršitev bo predvidena tudi disciplinska odgovornost, kar bosta zbornici nadzirali tudi v okviru strokovnega nadzora in rednih preverjanju izpolnjevanja pogojev glede obveznosti stalnega strokovnega izpopolnjevanja. Stalno strokovno izpopolnjevanje je namreč zaradi skokovitega napredka tehnologij in metod dela na področju prostora in graditve zelo pomembno, zato imajo podobne inštrumente za uveljavljanje te obveznosti uzakonjene tudi v drugih primerljivih evropskih državah.

K 7. členu (pravica do uporabe poklicnega naziva)

Člen določa pogoje za pravico do uporabe in vpisa poklicnega naziva v imenik zbornice in sicer mora posameznik dokazati, da ima pridobljeno predpisano izobrazbo in predpisane praktične izkušnje. Dokazati mora tudi, da ima urejeno zavarovanje odgovornosti skladno z določbami 15. člena in sicer bodisi kot zaposleni v gospodarskem subjektu bodisi kot nosilec dejavnosti v primeru individualnega opravljanja poklicnih nalog oziroma storitev. Pridobitev poklicnega naziva je pogojena tudi z nekaznovanostjo.

Na novo je torej določeno preverjanje povezave med posameznikom in gospodarskim subjektom, v imenu katerega opravlja poklicne naloge, kar je bilo pred letom 2003 še prisotno, saj so morale projekte poleg odgovornega projektanta podpisovati tudi projektivne družbe. Po ukinitvi te prakse je prihajalo do velikih anomalij, razmaha posojanja žigov in licenc, s tem pa do nižanja odgovornosti, nižanja kvalitete in stihije v prostoru, kar naj bi nova regulacija pomagala omejiti.

K 8. členu (ustreznost izobrazbe)

Zakon v tem členu najprej v prvem odstavku zgolj opisno pove, kaj pomeni ustrezna izobrazba za pridobitev posameznega poklicnega naziva. Uvajajo se platforme kompetenc, ki morajo biti pridobljene v okviru posameznega študija, pri čemer platforme predpišejo zbornice, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostorske in gradbene zadeve.

K 9. členu (praktične izkušnje)

Zakon podrobno razdela ustreznost praktičnih izkušenj, ki so pogoj za pridobitev poklicnega naziva in po novem omogoča pridobitev naziva že po dveh letih pridobljenih praktičnih izkušenj. Po novem se za pridobitev naziva pooblaščen prostorski načrtovalec in glede na to, da bo skladno s tem zakonom možno opravljanje nalog pooblaščenega prostorskega načrtovalca tudi znotraj in v imenu občine ali države, priznavajo tudi izkušnje, pridobljene na občini in v državni upravi, vendar samo polovično in do največ enega od dveh predpisanih let praktičnih izkušenj.

Po novem je predpisano pridobivanje izkušenj pod mentorstvom, s čimer bo zagotovljena večja stopnja verjetnosti, da so te izkušnje kvalitetne, usmerjane in ustrezne za pristop k izpitu ter pridobitev licence. V praksi se je namreč pogosto izkazalo, da te izkušnje niso ustrezne in da kandidat ni usposobljen, kar vsekakor ni bil namen predpisovanja praktičnih izkušenj. Zakon tako določa pogoje, ki jih mora imeti mentor, ne predpisuje pa nobenih posebnih administrativnih ovir v zvezi z izbiro mentorja, razen obveznosti navedbe in potrditve s strani mentorja, da se ugotovi, ali so bili pogoji za opravljanje izpita izpolnjeni. Obseg zahtevanih praktičnih izkušenj se znižuje s treh let na dve leti, pri čemer ni več nobene diferenciacije med vrsto zahtevnosti objektov in gradenj. Čeprav kandidat za naziv še ni polnopravni član zbornice, tudi njega pri opravljanju storitev zavezuje spoštovanje kodeksa.

K 10. členu (strokovni izpit)

Novost v zvezi s strokovnimi izpiti je glede na prerazporeditev reguliranih poklicev in preoblikovanje strukture zakona, tudi ukinitve osnovnih in dopolnilnih izpitov, saj bodo izpiti glede na enotnost reguliranih poklicev (več funkcij je združenih v en poklic in ne obratno) prav tako enotni, kar bo vplivalo tudi na samo vsebino izpitov. V zakon so prenesene najpomembnejše določbe iz veljavnega Pravilnika o strokovnih izpiti (ki se razveljavlja), namreč tiste, ki vplivajo na pravice in obveznosti kandidatov, preostale vsebine, ki so bolj tehnične narave pa se prenašajo v pravilnike zbornic, ki ju bosta zbornici sprejeli ob soglasju ministra, pristojnega za prostorske in gradbene zadeve. Omogočeno je priznavanje dela strokovnega izpita, če je kandidat določena znanja pridobil že drugje. Velika sprememba je tudi v zvezi z načinom opravljanja strokovnega izpita, saj je strokovni izpit le še usten, pisen pa le takrat, kadar kandidat ne more predložiti nobenih referenčnih del.

K 11. členu (imenik zbornice)

Podobno kot pri strokovnih izpiti, se tudi v zvezi z vodenjem imenika, ključne določbe, ki se nanašajo na pravice in obveznosti posameznikov, prenašajo v zakon, podrobnosti pa se bodo opredelile v splošnem aktu zbornice. Po novem se na željo vpisanega posameznika v imeniku vodijo tudi podatki o referencah. S tem se želi vzpostaviti register evidenc, ki bi za posameznike pomenil veliko pravno varnost, saj se je v preteklosti, ob propadu številnih podjetij pokazalo, da so imeli člani zbornic pogosto težave z dokazovanjem teh referenc pri potegovanju za posle na javnih razpisih.

K 12. členu (javnost podatkov)

Člen ureja javnost podatkov, pri čemer je dodana možnost objave podatkov iz disciplinskega sankcioniranja.

K 13. členu (izbris, odvzem in mirovanje poklicnega naziva)

V tem členu so določeni pogoji za odvzem, izbris in mirovanje naziva, kar vse velja tudi za tuje pooblaščené arhitekta in inženirje. V primeru odvzema in izbrisa naziva se lahko posameznik ponovno vpiše v imenik šele, ko so razlogi za izbris prenehali. V smislu odprave administrativnih ovir je določeno, da se ob ponovnem vpisovanju v imenik uporabijo podatki, ki so že vpisani v imenik in jih ni treba dokazovati ponovno.

K 14. členu (opravljanje arhitekturne in dejavnosti)

Gre za minimalne pogoje za opravljanje inženirske in arhitekturne dejavnosti, ki se lahko nadgradijo v skladu s 16. členom, z opcijsko zaščito naziva firme.

Člen torej predvideva pogoje za opravljanje arhitekturne oz. inženirske dejavnosti na treh ravneh: z ustrežno registracijo, kot način obveznega zavarovanja odgovornosti, z zaposlitvijo vsaj enega pooblaščenega arhitekta oz. inženirja in z odsotnostjo stečajnega postopka.

Predpisane omejitve svobodne gospodarske pobude so utemeljene z javnim interesom. Arhitekturno in inženirsko ustvarjanje je intelektualna dejavnost, za katero je značilno delovanje v javnem interesu, a hkrati tudi varovanje interesov naročnikov in bodočih uporabnikov. Javni interes te dejavnosti se razkriva kot ustvarjanje in skrb za kulturo bivanjske krajine, hkrati pa javni interes zadeva tudi odgovornost za varnost gradnje in uporabnikov stavb.

Arhitekturna in inženirska dejavnost velja že stoletja za enega od reguliranih poklicev, za katere se v državah z razvito arhitekturno in inženirsko kulturo uporablja izraz »svobodni, oz. samostojni poklici«. Splošne značilnosti in zahteve opravljanja dejavnosti svobodnih poklicev so:

- opravljanje dejavnosti, ki posega v javni interes z vidika urejene krajine in varnosti bivanja, zaupanje potrošnika v usposobljenost izvajalca storitev na področju arhitekturnih in gradbenih dejavnosti
 - samostojno izvajanje storitev in jasno določena osebna odgovornost za izvedbo,
 - strokovna in ekonomska neodvisnost nosilcev dejavnosti pri izvajanju nalog,
 - asimetrija obvladovanja informacij med naročnikom in izvajalcem storitev
- neprofitna usmerjena dejavnost, ki je prvenstveno namenjena zadovoljevanju javnih potreb.

Evropsko sodišče je leta 1999 razsodilo, da so svobodni poklici izrazito intelektualni, da je zanje potrebna visoka raven kvalifikacije (usposobljenosti) in da so praviloma jasno in strogo regulirani. Za doseganje ciljev strokovnega dela je potrebna neodvisnost strokovnjaka, zato je pri izvajanju dejavnosti ključna osebna odgovornost. Storitve svobodnih poklicev imajo velik vpliv na družbo, zato jim je privzgojena visoka stopnja skrbi in odgovornosti za javni interes. Njihove veščine, kot sta ustvarjalnost in prilagodljivost, so po navadi težko merljive in primerljive, toda njihov prispevek k oblikovanju na znanju temelječe družbe je v EU nesopren in posebej opredeljen.

Regulacija poklica predpostavlja določanje pogojev za pridobitev strokovnega naziva oziroma pooblastila (npr. pooblaščen arhitekt, pooblaščen inženir, pooblaščen krajinski arhitekt, pooblaščen prostorski načrtovalec). Regulacija poklica pomeni določeno certificiranje za opravljanje določenih nalog znotraj različnih aktivnosti (npr. v procesu projektiranja in gradnje), nadzor delovanja in periodično potrjevanje kvalifikacije.

Regulacija dejavnosti pomeni opredelitev pogojev za poslovne subjekte, ki opravljajo določeno dejavnost (npr. prevladujoči vpliv pooblaščenih strokovnjakov prek predpisanega

minimalnega deleža lastništva poslovnih subjektov, zavarovanje poklicne odgovornosti, določitev minimalne zaposlenosti ustreznih pooblaščenih strokovnjakov ipd.). Regulacija dejavnosti zagotavlja obligacijsko in strokovno odgovornost ter jamstva, ki jo prinaša certifikat o pooblaščenem poslovnem subjektu. Regulacija dejavnosti in sistem certificiranja zahtevajo neodvisnost in personalizacijo (certifikat kot osebna akreditacija).

Regulacija je ključna za obstoj in avtonomen razvoj arhitekturne stroke. Uveljavljena je v 13 državah članicah EU, od katerih je v devetih zahtevana popolna neodvisnost arhitektov. Določitev lastniškega deleža (»shareholding requirement«) je za Evropsko komisijo sprejemljiv regulacijski ukrep. Evropsko sodišče je v judikatu v zadevi C-531/06 (lastništvo lekarn) v točki 59 presodilo, da je lahko določitev lastniškega deleža utemeljen in sorazmeren regulacijski ukrep za zagotovitev zaščite potrošnika in javnega interesa. Druge možne alternativne rešitve, kot so zavarovanja poklicne odgovornosti, so dokazano manj učinkovite. Če je pooblaščen strokovna oseba v poslovnem subjektu le v vlogi zaposlenega ali podizvajalca, država nima ustreznega vzvoda, da bi zagotovila ustrezno strokovnost, odgovornost in zastopanje javnih in ne prevladujočih zasebnih interesov. Pogosto se zaposleni težje uprejo dobičkonosnim vzbodbom delodajalca ali pa interesom zasebnega naročnika, ki je nasproten javnemu interesu. V takšni podrejeni vlogi zaposleni brez certifikata ali lastniške odgovornosti ne bodo mogli ravnati strokovno neodvisno in v skladu z etiko stroke.

Regulacija poklica oz. dejavnosti pomeni tudi odgovornost do potrošnika in njegovo zaščito. Ko naročnik vstopa v pogodbeni odnos s ponudnikom strokovne storitve, pričakuje od poslovnega subjekta poleg izpolnitve pogodbenih obveznosti tudi skladnost s predpisi, ustrezno strokovnost, kakovost in odgovornost, vključno z jamstvi za morebitno škodo zaradi nestrokovnega ravnanja. V današnjem sistemu je odgovornost razpršena, naročnik pogosto sploh ne pride v stik s strokovnjakom, tveganja pa so zanj v tem primeru nesorazmerno visoka. Če želimo, da bo naročnik znižal tveganja, mora sodelovati s certificiranim strokovnjakom na osebni ravni. Naročniku v sedanjem sistemu arhitekturnih in gradbenih storitev nista zagotovljeni zanesljiva strokovna storitev ter učinkovita možnost uveljavitve odgovornosti in jamstev za opravljeno storitev.

(Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o ocenjevanju nacionalnih predpisov o dostopu do poklicev, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52013DC0676>.)

Regulacija poklica omogoča torej tako upoštevanje zasebnega kot javnega interesa pri izvajanju nalog. Prav tako s certificiranimi nosilci arhitekturnih in gradbenih storitev povečujemo odgovornost do bodočih uporabnikov, ki niso nujno vedno naročniki. Podobo javnega prostora pogosto oblikujejo izvajalci z neustreznimi kompetencami za opravljanje reguliranega poklica in zato tudi ne morejo zagotoviti kakovostnih storitev in tudi ne morejo izpolnjevati drugih kriterijev nadzorovane dejavnosti. Ker ni ustreznih regulacij in transparentne tržne konkurence med usposobljenimi in neusposobljenimi izvajalci, v Sloveniji dosegamo nižjo raven storitev. Širše posledice poznamo in je nanje strokovna javnost že večkrat opozorila. To so nezadovoljivi rezultati urejanja prostora in gradnje, nizka kakovost grajenega okolja, neracionalno vodene investicije ter nezadovoljstvo potrošnikov in uporabnikov zaradi neizpolnjenih pričakovanj. Zato je v razvitih gospodarstvih EU z visoko dodano vrednostjo to področje trga storitev reguliran, poklici so certificirani in odgovornost pa je osebna (strokovna, lastniška, aktuarska...).

Naročnikom in uporabnikom storitev je potrebno zagotoviti verodostojno in transparentno informacijo o ponudbi storitev oziroma partnerja, ki je sposoben usklajevati zasebne interese posameznika z javnim interesom. Regulacija dejavnosti arhitekturne in inženirske dejavnosti

pomeni zakonsko predvidene mehanizme za zaščito javnega interesa in varstva potrošnikov. To omogoča doseganje boljših rezultatov v procesih urejanja prostora in gradnje ter višjo kakovost grajenega okolja. Poklicna regulacija in certificiran sistem bo izločal neusposobljene izvajalce brez ustreznih kompetenc, zagotavljal večjo odgovornost stroke, ki s tem dobiva večjo veljavo, širše pristojnosti in bolj kakovostno delovanje tudi v javnem sektorju. Etično strokovno ravnanje, neodvisnost in izogibanje konfliktu interesov so načela, ki zadevajo tako posamezne arhitekta in inženirje kot tudi poslovne subjekte.

Regulacija in sistem certificiranja poklicne dejavnosti arhitektov in inženirjev prekomerno ne omejuje svobodne poslovne pobude in poslovne avtonomije zasebnih družb na tem področju. Dejansko jim takšna sistemska rešitev zgolj nalaga, da prek strokovnih pooblastil prevzamejo formalnopravno odgovornost za njihovo strokovno ravnanje. To jim omogoča lažji vstop na trg in izboljšuje njihove konkurenčne sposobnosti. Sistemska rešitev regulacije in certificiranja poklicne dejavnosti je torej spodbuda in ne ovira svobodne tržne dejavnosti. Regulacija je načeloma temelj vsakega trga, tako z vidika zaščite lastninskih pravic, določanja pogojev organiziranja in upravljanja, kot tudi same zaščite konkurence. Sistem regulacije in certificiranja v ničemer ne omejuje zasebne pobude in podjetniških pristopov, saj ne prepoveduje konkurence temveč jo zgolj regulira in ščiti pred nelojalno konkurenco neregistriranih poklicev in dejavnosti.

Regulacija dejavnosti na predviden način zagotavlja tudi zaščito pooblaščenih arhitektov in inženirjev, saj bodo dejavnost lahko opravljali v urejenem okolju, strokovno in odgovorno, kar je v interesu vseh deležnikov, družbe, naročnikov (investitorjev) in uporabnikov. Prav tako takšna oblika ureditve poslovnih in delovnih razmerij omejuje prekarnost na trgu arhitekturnih in inženirskih zaposlitev. Prekarnost ad hoc zaposlitev, neurejenost delovnih pogojev in plačil je še posebej problematična pri mladih arhitektih. To je danes eden izmed največjih problemov ne zgolj z vidika zaposlovanja in razvoja temveč predvsem ohranjanja njihovega intelektualnega kapitala v Sloveniji. Odhodi mladih arhitektov in inženirjev v tujino je samo druga stran neurejenosti domačega okolja in razvojnih možnosti, ki jih ponuja. Sistem regulacije in certificiranja omogoča stabilizacijo trga dela in zaščito poklica, s tem pa tudi razvojnih možnosti stroke in njenih nosilcev.

K 15. členu (zavarovanje odgovornosti za škodo)

Člen ureja zahteve glede obveznega zavarovanja odgovornosti za škodo in s tem konkretizira eno izmed zahtev za opravljanje arhitekturne in inženirske dejavnosti, ki so določene v prejšnjem členu.

Prvi odstavek člena uvodoma poda možne načine zavarovanja predpisane odgovornosti za škodo. Tekom razprave so se pojavile dileme, ali je obvezno zavarovanje potrebno zakonsko urediti, ali pa to pomeni le birokratsko oviro ali morda oteževanje prostega nastopanja na trgu. Obe zbornici (IZS in ZAPS) sta v zvezi s tem opravili anketo, v kateri je večina odgovorov pokazala strinjanje z obveznim zavarovanjem odgovornosti, zato se obveznost zavarovanja odgovornosti ohranja.

Tekom razprave pa se je ugotovilo, da člani zbornic poleg splošnega zavarovanja za vsa ravnanja v okviru njihove dejavnosti, ki se obnavlja letno, potrebujejo tudi možnost posebnega zavarovanja, pri katerem se zavaruje le posamezen posel ter da je takšna tudi praksa pri zavarovanju odgovornosti zlasti nekaterih velikih družb, predvsem pri zavarovalnicah v tujini. Predvsem je to potrebno pri članih zbornic, ki sodelujejo pri velikih projektih, ki lahko trajajo več let. Takšno alternativno zavarovanje je tako treba dopustiti, kljub temu, da bo zelo redko uporabljeno.

Predlog obveznega zavarovanja odgovornosti vsebuje dovolj fleksibilnosti, hkrati pa tudi postavlja ključne elemente zavarovanja. Predvsem pa je pomembno, da se tudi slovenske zavarovalnice zavedajo, da morajo pripraviti produkte, ki bodo zajemali najbolj pogoste napake, opustitve oziroma škode iz naslova opravljanja dejavnosti gospodarskega subjekta, predvsem pa, da se stroški zavarovanja zaradi pretiranih zahtev ne smejo povečati, razen zaradi dviga praga obveznega zavarovanja.

Zavarovana mora biti odgovornost za malomarno ravnanje, ki je lahko v storitvi ali opustitvi, pooblaščenega arhitekta ali inženirja pri opravljanju njegove dejavnosti, torej dejavnost, zaradi katere ima pridobljen status pri eni ali drugi zbornici. To ravnanje pa mora povzročiti škodo, kar pomeni, da mora obstajati med njegovim ravnanjem in škodo ustrezna vzročna zveza skladno s teorijo obligacijskega prava. V skladu s predlaganim drugim odstavkom škoda vključuje tako neposredno fizično škodo in tudi tako imenovane mehke oblike škode, torej stroške, ki nastanejo z odpravo določene pomanjkljivosti ali napake, pa ta ni povzročila neposredne fizične poškodbe. Prav ta oblika škode je v praksi najpogostejša, do sedaj pa ni bila del obveznega zavarovanja, temveč je bila na voljo ob dodatnem plačilu.

Iz pojasnjenega pa tudi izhaja, da zavarovanje ne bi krilo t.i. refleksne škode, torej škode, ki kot posledica napake nastane na drugih dobrinah, npr. uničene prikolice pod porušeno streho, ali poškodba kolena zaradi padca na mokrih tleh, na katerih niso bile predvidene ustrezno grobe ploščice. Ta škoda je velikokrat krita na podlagi drugih zavarovanj, zato do udeležencev pri gradnji le redko pride. Pri čemer pa je treba poudariti, da se škoda, ki nastane na drugih dobrinah, obravnava po pravilu splošne odškodninske odgovornosti.

V praksi se predvsem pri gradnjah lahko pojavijo napake v projektu ali napake pri izvedbi, ki ne povzročijo nobene fizične škode, po drugi strani pa tudi ne pomenijo takšne pomanjkljivosti, zaradi katere bi bila odprava napake nujno potrebna. Gre torej za primere, ki niso urejeni v predlaganem drugem odstavku. Kljub temu pa lahko tudi pri takšnih napakah nastane zahtev, ki lahko pomeni finančno nevarnost za arhitekta ali inženirja. Ta primer je urejen v 639. in 640. členu OZ in pomeni znižanje plačila za opravljeno delo. Takšno znižanje plačila se sicer določi v odstotku celotne vrednosti posla, a je tudi ta znesek lahko zelo visok, če je vrednost posla visoka, kar pri gradnjah običajno je. Ker so takšne nevarnosti pri gradnjah povsem realne, jih je treba ustrezno zavarovati. Slednje je zato urejeno v tretjem odstavku.

Predlagana ureditev v četrtem odstavku, ki ureja časovno dimenzijo obveznosti kritja škode (kritje škode za posle, izvedene v času veljavnosti zavarovalne police ali škodnih zahtevkov, sproženih v času zavarovalne police), je posledica pogostega položaja, ki se zgodi pri gradnji, in sicer je to okoliščina v zvezi z jamčevanjem za stvarne napake. Večina škod, ki se pojavi v povezavi z udeleženci pri gradnji, je namreč povezana z nastankom stvarne napake na stvari (gradnji). Obstoj stvarne napake pa terja postopanje v skladu s pravili o jamčevanju za stvarne napake. Ta pravila v skladu z ustaljeno sodno prakso in pravno teorijo izključujejo splošno odškodninsko odgovornost, kar pomeni, da se s takšno obliko škode udeleženci pri gradnji skoraj nikoli ne srečajo. Pri tem pa je treba pojasniti, da je odgovornost za stvarne napake posebna oblika poslovne odškodninske odgovornosti. Večina nevarnosti v zvezi z delom arhitektov in inženirjev je namreč povezanih z obstojem stvarnih napak in s tem povezanimi jamčevalnimi zahtevki za stvarne napake, pri čemer je treba upoštevati tudi stroga pravila obligacijskega prava, ki se povezujejo z jamčevalnimi zahtevki. Ti zahtevki izključujejo splošna pravila o odškodninski odgovornosti, kar pomeni, da se ne uporablja pravilo o npr. 3-letnem zastaralnem roku za uveljavljanje škode. V tem primeru se uporablja strogo pravilo o takojšnjem grajanju očitnih stvarnih napak. Če naročnik tega ne naredi, je izgubil pravico do jamčevalnega zahtevka. Nadalje je treba uporabiti tudi stroge roke za grajanje skritih napak ter končno enoletni prekluzivni rok za sodno uveljavljanje zahtevka. V tem delu so tako pravila v zvezi z

odgovornostjo za stvarne napake bistveno strožja od splošne odškodninske odgovornosti. A je po drugi strani ta odgovornost vezana na daljše časovno obdobje. Tako arhitekt in inženir odgovarjata za vse skrite napake še 2 leti po predaji objekta, nadalje pa 10 let po predaji objekta za solidnost gradnje. Če se v tem obdobju pojavi skrita napaka in če oškodovani pravočasno graja napako in sodno uveljavlja odpravo, potem lahko takšna odgovornost za arhitekta in inženirja predstavlja ogromno finančno breme. Odgovornost za stvarne napake ima tako nekoliko drugačno miselnost kot splošna odškodninska odgovornost. Pri odgovornosti za stvarne napake se izhaja iz stališča, da mora biti gradnja tako solidno zgrajena, da udeleženci gradnje odgovarjajo še 10 let po izročitvi. A v primeru, če se napaka dejansko pokaže, pravila zahtevajo od oškodovanca, da nemudoma in učinkovito poskrbi za grajanje takšnih napak, sicer izgubi pravice iz tega naslova. Arhitekti in inženirji tako potrebujejo zavarovanje, ki bo dejansko imelo smiselni učinek. Takšno zavarovanje pa ne more biti povezano z zavarovanji po splošnih pravilih o odškodninski odgovornosti, saj te ne upoštevajo obveznega 10 letnega jamstva za solidnost gradnje. Predlagani člen tako izrecno določa, da zavarovalnica krije morebitno škodo, tudi za škodo, ki je posledica napak, storjenih v času veljavnosti zavarovalne police ali za škodne zahtevne, sprožene v času veljavnosti zavarovalne police.

Kot rečeno pa to ne pomeni, da je odgovornost arhitekta ali inženirja v določenem časovnem obdobju brez kakršnihkoli omejitev. Odgovornost je podana, če so pravilno grajene napake s strani oškodovanca, poleg tega pa mora biti podana takšna napaka, ki dejansko pomeni napako v solidnosti gradnje, kar pa v praksi pomeni področje statičnosti, streha in fasada ter podobni pomembni elementi, ostalih oblik morebitne škode zavarovanje ne krije.

V zvezi s predlogom glede višine minimalne zavarovalne vsote tekom razprave ni bilo posebnih pripomb, da je treba obstoječi znesek zvišati. Zato je predviden minimalni znesek višine zavarovalne vsote 50.000,00 EUR. Na novo urejeno zavarovanje bi za razliko od zavarovanja po ZGO-1 krilo večji obseg škodnih nevarnosti ali primerov. Zaradi ohranitve razumne višine zavarovalne premije so zbornice predlagale, da se najnižja zavarovalna vsota ohrani na približno sedanji ravni, da se zviša na 50.000,00 EUR.

Zakon izrecno dopušča tudi možnost kolektivnega zavarovanja preko zbornic, ki bi omogočalo predvsem manjšim arhitektom in inženirjem cenovno ugodnejše zavarovanje.

K 16. členu (zaščita naziva)

Gre za nadgradnjo osnovnih pogojev za opravljanje inženirske in arhitekturne dejavnosti, s katerim se daje možnost oblikovanja posebne skupine posameznikov v gospodarski subjekt (biro), ki izpolnjuje dodatne pogoje, ki so opcijski in so vezani na pogoje, ki zagotavljajo neodvisnost gospodarskega subjekta (lastništvo, nepovezanost). Uporaba zaščitenega naziva je omogočena tudi posamezniku, ki samostojno opravlja arhitekturno ali inženirsko dejavnost in je sam pooblaščen arhitekt ali inženir (npr. s.p., samostojni kulturni delavec ali samozaposlen v kulturi). Pojem nepovezanosti pomeni, da ne gre za povezano osebo v smislu 527. člena ZGD-1.

K 17. členu (kodeks dobrih poslovnih običajev v inženirski in arhitekturni dejavnosti in skrbnost ravnanja) in k 18. členu (načelo neodvisnosti)

Gre za tri dodatne vsebine:

- s kodeksom dobrih poslovnih običajev se lahko razvije mehko pravo, ki dopolnjuje zakonske pogoje poslovanja na trgu, specifične tej dejavnosti. Hkrati pa lahko zagotavlja tudi dodatno pravno oporo morebitnim sodnim sporom;
- skrbnost ravnanja;
- načelo neodvisnosti, predstavlja specifičen element inženirske in arhitekturne dejavnosti, ki je v posamezne konkretnem investicijskem procesu potreben, kadar to naročnik zahteva. Ključno

je, da se načelo neodvisnosti izkazuje vedno v razmerju do investitorja, in gre predvsem za pogodbeno ali statusno nepovezanost z dobavitelji in izvajalci.

K 18. členu (načelo neodvisnosti)

V predmetnem členu je opredeljena neodvisnost gospodarskega subjekta, pri čemer se ta neodvisnost nanaša na odnos do investitorja, kjer je gospodarski subjekt dolžan ravnati etično, nekoruptivno ter strokovno neodvisno v skladu z pogodbenimi in drugimi zavezami, ki jih je predhodno sklenil z investitorjem ali jih je dolžan spoštovati po tem zakonu ali drugih predpisih.

K 19. členu (pogoji za ponudnike storitev s sedežem zunaj Republike Slovenije)

V predmetnem členu je urejen status tujih ponudnikov (poslovnih subjektov), ki opravljajo storitve pooblaščenih arhitektov in inženirjev v Republiki Sloveniji in nimajo sedeža v Republiki Sloveniji, temveč te storitve opravljajo čezmejno. Zaradi implementacije direktive o storitvah na notranjem trgu je v tem členu urejen predvsem status tujih ponudnikov, ki imajo sedež v državah članicah EU, Evropskem gospodarskem prostoru in v Švici ali za ponudnike s sedežem v državi, s katero je sklenjen mednarodni sporazum (zakon te države imenuje države pogodbenice) in sicer tako, da zanje ne veljajo pravila glede oblik opravljanja dejavnosti, kot so določene v 5. členu zakona, temveč zadošča, da izpolnjujejo pogoje za zakonito opravljanje dejavnosti v državi pogodbenici. V skladu s sodno prakso Evropskega sodišča to pravilo velja tudi za hčerinske družbe, ustanovljene v Sloveniji, torej za družbe, ki storitev ne opravljajo čezmejno.

To pravilo pa ne velja za ponudnike, ki imajo sedež v drugih državah, ki niso države pogodbenice, saj s temi ni sklenjen noben sporazum glede avtomatičnega priznavanja pogojev opravljanja dejavnosti, ki veljajo v državi ustanovitve, zato pri teh ponudnikih velja pravilo, da se jih dopusti možnost opravljanja storitev le, če je izpolnjen pogoj vzajemnosti. Urejen je tudi način ugotavljanja vzajemnosti in sicer se ugotavlja glede na možnosti in pogoje opravljanja storitev, ki veljajo za slovenske ponudnike storitev v državi ustanovitve tujega ponudnika.

Ne glede na olajšave predvsem pri tujih ponudnikih s sedežem v državah pogodbenicah je zaradi varstva zdravja in življenja ljudi (dejavnosti oziroma storitve na področju graditve in urejanja prostora imajo namreč na to neposredne implikacije), je uzakonjena obveznost, da ima tuj ponudnik (iz države pogodbenice ali iz tretje države) vedno zagotovljeno zavarovanje odgovornosti skladno s 15. členom tega zakona, pri čemer že omenjeni člen omogoča, da se zavarovanje odgovornosti uredi tudi v tujini, vendar mora biti enakovredno zavarovanju, ki je predpisano v 15. členu (obseg kritja, višina zavarovalne vsote, čas kritja zavarovanja). Za te ponudnike velja milejše pravilo, to je, da imajo zagotovljeno sodelovanje posameznika, ki ima pridobljen poklicni naziv po tem zakonu. V primeru, da tuji ponudnik zagotovi sodelovanje posameznika, ki je tuj državljan in ni vpisan v imenik pooblaščenih arhitektov in inženirjev, pridejo v poštev določbe v nadaljevanju tega poglavja glede priznavanja poklicnih kvalifikacij.

K 20. členu (pristojnost za priznavanje poklicnih kvalifikacij)

Predlog zakona predvideva, da sta za priznavanje poklicnih kvalifikacij osebam, ki poklicnega naziva nimajo pridobljenega v Republiki Sloveniji, pristojni zbornici, vsaka za regulirane poklice oziroma poklicne nazive, ki se vpisujejo v njen imenik. Ta pristojnost se izvaja kot javno pooblastilo.

K 21. členu (trajno opravljanje reguliranega poklica)

Ta člen se nanaša samo na države pogodbenice in se tesno navezuje na Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki je horizontalni predpis, s katerim je prenesena Direktiva o priznavanju poklicnih kvalifikacij in ki je v pristojnosti Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. V skladu z Direktivo o priznavanju poklicnih kvalifikacij zakon ločuje med pogoji za priznanje poklicne kvalifikacije v primeru trajnega opravljanja poklica in v primeru začasnega ali

občasnega opravljanja reguliranih poklicev. V predmetnem členu so urejeni pogoji priznavanja poklicnih kvalifikacij v primeru trajnega opravljanja poklica, ki so bistveno strožji kot v primeru občasnega opravljanja storitev, kar izhaja že iz same direktive. Direktiva in ZPPK namreč omogočata kandidatu, da izbere med dopolnilnim ukrepom strokovnega izpita ali pridobivanja dodatnih delovnih izkušenj. Ker je v predlogu zakona že za slovenske državljane omogočeno prilagajanje vsebin strokovnega izpita manjkajočim vsebinam glede na kompetenčne platforme, pridobivanje izkušenj pa je predvideno pod mentorstvom, je način izvedbe teh dopolnilnih ukrepov navezan na ustrezne vsebine zakona in predpise zbornic, ki podrobneje urejajo način opravljanja strokovnih izpitov in pridobivanja praktičnih izkušenj. S tem členom je naslovljeno izključno priznavanje poklicnih kvalifikacij po splošnem sistemu priznavanja, medtem ko je po novem avtomatično priznavanje kvalifikacij, ki je po direktivi zaradi enotne evropske platforme omogočeno samo za arhitekta, urejeno v ločenih členih v nadaljevanju poglavja.

K 22. členu (začasno ali občasno opravljanje reguliranih poklicev)

Člen se nanaša na priznavanje kvalifikacij v primeru občasnega opravljanja storitev (brez sedež v RS). Tudi v tem členu je smiselno povzeta ureditev iz ZGO-1, kar zlasti pomeni, da se v skladu z možnostjo, ki jo daje direktiva o poklicnih kvalifikacijah oziroma zakon, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij, zaradi zavarovanja zdravja in življenja ljudi, ohranja obveznost prijave pred prvim začetkom opravljanja poklica in možnost preverjanja trajanja opravljanja storitve, če ta iz občasne preide v trajno obliko. Za občasno opravljanje namreč velja nekaj olajšav kot je pro forma vpis v imenik, neobveznost članstva in podobno.

K 23. členu (priznavanje poklicne kvalifikacije arhitektom)

Člen ureja podlago za avtomatično priznavanje poklicne kvalifikacije arhitektom, v skladu z Direktivo o priznavanju poklicnih kvalifikacij. Ta je že prenesena z veljavnim Pravilnikom o priznavanju poklicne kvalifikacije odgovorni projektant za področje arhitekture državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije (Uradni list RS, št. 63/08, 83/13 in 1/16), ki ji je v prehodnih določbah zakona podaljšana veljavnost.

K 24. členu (priznavanje poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v tretjih državah)

Na povsem enak način, kot je to urejeno v ZGO-1, se ureja tudi področje priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom tretjih držav, ki za razliko od držav pogodbenic, za katere veljajo drugi členi v tem poglavju, zaradi odsotnosti mednarodnega sporazuma, vključuje tudi ugotavljanje vzajemnosti.

K 25. členu (ustanovitev in cilji ustanovitve zbornic)

Člen opredeljuje namen ustanovitve zbornic, med drugim je pri tem najpomembnejši javni interes na področji graditve objektov in urejanja prostora, obenem pa zlasti skrb za stroko, ki jo zastopata, za njen razvoj, vključno z varstvom njenih interesov ter skrb za kvaliteto stroke, ki se izvaja skozi nadzor nad izpolnjevanjem njihovih poklicnih dolžnost. Zbornici kot nosilki javnega interesa zato številne naloge, ki so podrobneje opredeljene v nadaljevanju zakona, opravljata kot javno pooblastilo.

K 26. členu (pravni položaj in odgovornost)

Zakon opredeljuje pravni položaj zbornic in sicer določa, da sta pravni osebi javnega prava in da je njuno delovanje povsem neprofitno, kar se v zakonu neposredno uresničuje z opredelitvijo zbornic kot nosilk javnega interesa, natančno opredelitvijo njunih nalog, z vzpostavitev nadzora nad njima in natančnimi določbami glede razpolaganja z njunimi prihodki, ki se morajo uporabljati le za uresničevanja namenov ustanovitve zbornic.

K 27. členu (pristojnosti zbornic)

S tem členom so podobno kot v ZGO-1 natančno naštetе naloge zbornic, katerih način izvajanja je podrobno razdelan na več mestih v zakonu. Nekatere naloge so opredeljene tudi kot naloge, ki se izvajajo v okviru javnih pooblastil. Naloge in pristojnosti zbornic se širijo in se zato krepi njihova vloga pri varovanju javnega interesa. Zelo pomembna naloga, ki vzbuja veliko pričakovanj glede izboljšanja pripada disciplinskih zadev zoper kršitelje predpisov in pravil stroke, je strokovni nadzor zbornic. Prav tako je nova naloga možnost urejanja kolektivnega zavarovanja pooblaščenih arhitektov in inženirjev preko zbornic, kar bi lahko omogočilo nižje stroške zavarovanja njenim članom. Člen ureja tudi pristojnost zbornic za pridobivanje osebnih podatkov iz javnih evidenc, za potrebe vodenja postopkov javnih pooblastil, disciplinskih postopkov in za izvajanje strokovnega nadzora zbornic.

K 28. členu (člani)

Enako kot v ZGO-1 je tudi v predlogu zakona še naprej predvideno obvezno članstvo v zbornicah, in sicer z vpisom poklicnega naziva v imenik zbornice. V ZAPS se tako včlanjujejo posamezniki, ki pridobijo naziv pooblaščen arhitekt, pooblaščen krajinski arhitekt in pooblaščen prostorski načrtovalec, v IZS pa posamezniki z vpisanim nazivom pooblaščen inženir različnih strok, kot so opredeljeni v 3. členu tega zakona.

K 29. členu (dolžnosti članov)

Dolžnosti članov zbornice so v tem členu opredeljene zelo splošno, podrobneje pa se bodo določile v predpisih zbornice. Člen kot najpomembnejše dolžnosti izpostavlja spoštovanje sklepov organov zbornice, vključno z disciplinskimi organi, s čimer se vzpostavlja pomembna vloga zbornice kot skrbnice javnega interesa. S splošno obveznostjo članstva, da plačuje predpisane dajatve in prispevke zbornici, se zbornici omogoča njeno delovanje, saj se v celoti financira sama, pri čemer je pomembno poudariti, da sta zbornici za razliko od številnih drugih poklicnih zbornic niti delno ne financira iz proračuna države. Temeljno načelo podpiranja zbornic s strani članov pri izvajanju njihovih nalog poudarja reprezentativnost zbornic in nakazuje na morebitno aktivacijo njihovih članov pri izvajanju nalog ali pa vključevanje preko temu namenjenih institutov (volitve, skupščina in podobno) in na drug način na način, ki zagotavlja enotnost zbornice in njenega članstva, reprezentativnost zbornice in s tem tudi visoko stopnjo ozaveščenosti njenih članov, da so pri skrbi za javni interes, ki je zaupana zbornicama, posredno odgovorni vsi člani zbornice.

K 30. členu (organi zbornice)

Določbe urejajo delovanje skupščine, vključno z določbami glede nepoklicnega opravljanja funkcije članov organov zbornice, kar zagotavlja reprezentativnost stroke, saj to pomeni, da imajo vsi člani zbornice pridobljen poklicni naziv.

K 31. členu (skupščina zbornice)

Člen opredeljuje naloge skupščine zbornice. Novost je določba, ki se nanaša na delovanje skupščine in sicer je predviden daljši mandat skupščine, in sicer se ta podaljša z dveh na štiri leta, kar bo omogočilo zbornicama večjo kontinuiteto in s tem učinkovitejše opravljanje njenih nalog.

K 32. členu (upravni odbor)

Tudi pri opredelitvi nalog upravnega odbora ni bistvenih sprememb, razen dodane naloge skrbi za izvajanje javnih pooblastil.

K 33. členu (predsednik zbornice)

Člen, ki ureja pravice in dolžnosti predsednika zbornice ostaja glede na ZGO-1 vsebinsko nespremenjen.

K 34. členu (disciplinski organi)

V zvezi z disciplinskimi organi je predvidena ukinitve dvostopenjskega odločanja v disciplinskih zadevah, kar bo omogočilo učinkovitejše postopke odločanja v disciplinskih zadevah. Tako sta predvidena le še dva deležnika disciplinskih postopkov, to je disciplinsko sodišče in disciplinski tožilec. Pravno varstvo zoper odločitve disciplinskega sodišča bo omogočeno s tem, da bo zoper odločitev disciplinskega sodišča možno neposredno vložiti tožbo na Upravno sodišče RS.

K 35. členu (skupno koordinacijsko telo)

Skupno koordinacijsko telo je namenjeno zlasti urejanju zadev, ki se nanašajo na obe poklicni zbornici oziroma pri izvajanju nalog, ki se glede na pristojnosti obeh zbornic prepletajo, obenem pa so med nalogami koordinacijskega telesa tudi zadeve, ki terjajo skupno nastopanje obeh zbornic v povezavi z drugimi zbornicami. Podrobnejša ureditev in vprašanja, ki jih sam zakon ne ureja, so prepuščena statutoma obeh zbornic, pri čemer je smiselno, da te določbe urejajo koordinirano in v medsebojnem sodelovanju.

K 36. členu (vsebina statuta)

S statutom se konkretizirajo in podrobneje določajo vsa vprašanja, ki so potrebna za delovanje zbornic in ki v zakonu niso drugače ali posebej urejena, poleg tega je v posameznih členih mestoma še odkazano na podrobnejše urejanje v statutu.

K 37. členu (sprejem statuta)

Člen ureja način sprejema statuta, predpisuje obveznost njegove objave v Uradnem listu RS ter obveznost pridobitve soglasja ministrstva pred njegovo objavo.

K 38. členu (način financiranja delovanja poklicne zbornice)

Način financiranja zbornic se dopolnjuje s tremi viri in sicer je izrecno poudarjeno financiranje in plačil v zvezi s priznavanjem poklicnih kvalifikacij. Dodana je možnost financiranja iz plačil iz naslova stalnega strokovnega usposabljanja, ki je po novem uzakonjena kot obveznost pooblaščenih arhitektov in inženirjev z možnostjo disciplinskega sankcioniranja. Zaradi uzakonjene možnosti, da zbornici nastopata v vlogi mediatorja in arbitra v sporih, je dodan tudi vir financiranja iz tega naslova.

K 39. členu (določanje višine članarine)

Določbe glede določanja višine članarine, ki je največji vir prihodkov zbornic, se spreminjajo, saj je praksa pri izvajanju veljavne ureditve s tem v zvezi pokazala številne anomalije in pravne vrzeli. S predlogom nove ureditve določanja višine članarine je po novem opredeljena osnova za določitev članarine in sicer je ta vezana na povprečno bruto plačo v Republiki Sloveniji, določen pa je tudi maksimum določitve članarine, to je 3 % povprečne bruto plače. Podrobneje bosta višino članarine in znižane članarine določili zbornici v svojih internih aktih. Višino članarine bo določala skupščina zbornice, podobno kot je to urejeno tudi v drugih poklicnih zbornicah

K 40. členu (določanje višine drugih virov financiranja)

Predlog člena ureja načine določanja višine drugih virov financiranja zbornice, razen nadomestil za priznavanje poklicnih kvalifikacij, za kar se lahko zaračunavajo takse v skladu z Zakonom o upravnih taksah, in sicer se višina teh virov določa glede na materialne in druge stroške, ki jih ima zbornica v zvezi z opravljanjem teh nalog, naloge, ki jih zbornica izvaja izven javnih pooblastil, pa se zaračunavajo po tržnih načelih.

K 41. členu (obveznost namenske uporabe sredstev, dobljenih iz članarin in drugih virov financiranja)

Vsi viri financiranja se lahko namenijo samo za izvajanje nalog, zaradi katerih je bila zbornica ustanovljena, s čimer se zagotavlja neprofitni značaj zbornic.

K 42. členu (nadzor nad porabo sredstev, dobljenih iz članarin in drugih virov financiranja)

S tem členom je vzpostavljena pravna podlaga za nadzor nad porabo sredstev, ki jih zbornica pridobi iz vseh možnih virov financiranja. Po novem je predlagano, da se nadzor lahko vrši preko skupščine ali samostojne revizijske družbe, če to zahteva minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve ali katerakoli matična sekcija zbornice.

K 43. členu (disciplinska odgovornost pooblaščenih arhitektov in inženirjev)

Področje disciplinskih kršitev je po novem v predlogu zakona podrobneje in izčrpeje urejeno. V tem členu je vzpostavljena splošno načelo glede vestnosti opravljanja poklica in odgovornosti za kršitve dolžnosti pri njegovem opravljanju in okvirno določeno, v kakšnem primeru nastane disciplinska kršitev (ravnanje, ki škodi stanovskemu ugledu, kršitev poklicnih dolžnosti, strokovne napake). Po novem disciplinsko odgovarja tudi kandidat, ki se usposablja za pridobitev poklicnega naziva. S tem je omogočeno, da je tudi kandidat pri usposabljanju za naziv zavezan k spoštovanju enakih pravil, saj lahko tudi s svojimi dejanji prispeva k krniti ugleda stroke. Ključni dokument, v katerem bodo podrobno določene kršitve in sankcije zanje, bo kodeks, sam disciplinski postopek pa bo podrobneje urejen v disciplinskem pravilniku. Zakon tudi izrecno omogoča vodenje disciplinskega postopka kljub temu, da je isto dejanje predmet pregona pred državnimi organi, zakonsko pa je urejeno tudi zastaranje pregona oziroma sankcioniranja.

K 44. členu (kodeks)

Kot je bilo omenjeno že v prejšnjem členu, bo kodeks osnovni dokument, v katerem bodo podrobneje določene disciplinske kršitve in sankcije zanje.

K 45. členu (disciplinske sankcije)

Predlog v tem členu uokvirja možne disciplinske sankcije, ki bodo podrobneje razdelane in povezane s posameznimi kršitvami in sicer jih razvršča od najmilejše do najhujše. Najhujša sankcija je trajni odvzem poklicnega naziva, brez možnosti ponovne pridobitve, ki bi morala biti v kodeksu predpisana zgolj za izjemno hude kršitve. Predlog člena omogoča širok nabor možnih sankcij. Uzakonjeno je načelo sorazmernosti pri izrekanju sankcij, kar je vedno predmet tehtanja v posameznem disciplinskem postopku.

K 46. členu (disciplinski postopek)

V členu so razdelane najosnovnejše kavelte disciplinskega postopka. Postopek sledi utečeni praksi disciplinskih organov, ob že poprej omenjeni bistveni spremembi, to je ukinitvi dvostopenjskega odločanja, z določenimi izboljšavami in procesnimi kavitelami, ki zagotavljajo večjo učinkovitost postopka, obenem pa varstvo pravic obdolženca v postopku. Zaradi pogostih zlorab v praksi, je dopuščena možnost, da se disciplinski postopek kljub morebitnemu izpisu posameznika iz imenika na lastno zahtevo in s tem odpovedi članstva zbornice, disciplinski postopek nadaljuje takoj po ponovnem vpisu posameznika v imenik, pri čemer zastaralni roki v času izbriisa ne tečejo.

K 47. členu (disciplinski pravilnik)

Delovanje disciplinskih organov in podrobnejša izvedba disciplinskega postopka bo določena v disciplinskem pravilniku, ki ga sprejme skupščina.

K 48. členu (strokovno nadzorstvo zbornic nad delom pooblaščenih arhitektov in inženirjev)

Glede na dosedanje izkušnje je namreč število prejetih prijav zoper pooblašcene arhitekta in inženirje zelo majhno, kar kaže na nizko aktivnost organov, investitorjev, strank in drugih deležnikov v procesu graditve na morebitne kršitve v smislu vlaganja prijav. Zato se uzakonja pravna podlaga za strokovni nadzor zbornic, ki bo omogočila sistematični nadzor dela pooblaščenih arhitektov in inženirjev in s tem sprožanje bodisi inšpekcijskih bodisi disciplinskih postopkov zaradi morebiti ugotovljenih kršitev, s tem pa posredno tudi zagotavljanje večje

kvalitete opravljanja poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev. Nadzor se bo financiral iz prihodkov iz naslova članarine, obseg nadzorov pa bo zbornica določila z letnim programom dela glede na zbrane prihodke. Nadzor bo reden, izreden in obnovitveni (po opravljenem rednem ali izrednem nadzoru) in ga bo opravljala posebna komisija.

K 49. členu (nadzor pristojnega ministrstva nad izvajanjem javnih pooblastil)

V členu je nadzorstvo nad delovanjem same zbornice, in sicer v delu, ki se nanaša na izvajanje javnih pooblastil. Za izvajanje nadzorstva je predvidena posebna komisija, ki ji predlog zakona omogoča pravno podlago za delovanje in ukrepanje, pri čemer je vzpostavljen tako nadzor v zvezi z izdajanjem posamičnih aktov in materialnih dejanj zbornice kakor tudi v zvezi z izdajanjem predpisov zbornice.

K 50. členu (akti za izvrševanje javnih pooblastil)

Predlog zakona predpisuje obvezno pridobitev mnenja ministra pred objavo splošnih aktov, s katerimi se urejajo javna pooblastila, omogoča njihovo zadržanje v primeru nezakonitosti in predpisuje način njihove objave.

K 51. členu (prenehanje javnega pooblastila in izpolnitev posebnih pogojev pred stečajem ali likvidacijo)

Člen ureja vprašanja v zvezi z morebitnim prenehanjem javnih pooblastil zbornic v primeru kršitev zakona ali pogodbe, ki jo skleneta zbornici z ministrstvom ter vprašanja, ki se tičejo morebitnega likvidacijskega ali stečajnega postopka, zlasti glede predaje evidenc in vseh gradiv, ki se nanašajo na vodenje javnih pooblastil ter v zvezi z nadaljevanjem opravljanja nalog na ministrstvu.

K 52. členu (pristojnost za nadzor)

Za nadzor nad pogoji za opravljanje dejavnosti, ki sodijo v okvir poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev, je predvidena pristojnost gradbene inšpekcije, v delu, ki se nanaša na prekrške pooblaščenih inženirjev geodetske stroke in gospodarskih subjektov, ki opravljajo geodetske storitve, pa geodetska inšpekcija. Zaradi razveljavitve določbe ZGeoD-1, ki določa pristojnost geodetskega inšpektorja za nadzor glede izpolnjevanja pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti v skladu z ZGeoD-1 za geodetsko podjetje, odgovornega geodeta in geodeta ter tuje ponudnike, in zaradi razveljavitve kazenskih določb ZGeoD-1, ki določajo prekrške po ZGeoD-1 in globe zanje, se – ker je ta vsebina »prenesena« v ZAID – določajo pristojnosti geodetske inšpekcije po ZAID: geodetska inšpekcija je pristojna za nadzor nad izvajanjem določb ZAID v delu, ki se nanaša na prekrške pooblaščenih inženirjev geodetske stroke in gospodarskih subjektov, ki opravljajo geodetske storitve.

K 53. členu (prekrški)

Predvideni so prekrški, ki jih izreka tržna inšpekcija v povezavi z opravljanjem dejavnosti, vezanih na kršenje določb glede pogojev za opravljanje dejavnosti, in sicer je kot prekršek predvidena uporaba naziva brez izpolnitve pogojev, določenih v navedenih členih zakona.

K 54. členu (višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. S predlagano določbo v hitrem prekrškovnem postopku se določa pooblastilo iz tretjega odstavka 52. člena ZP-1, ki prekrškovnemu organu omogoča izrekanje globe tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom za posamezen prekršek. V tem primeru bo prekrškovni organ moral o prekršku odločiti s pisno odločbo (56. člen ZP-1) in v njej obrazložiti razloge za izrek globe, ki je višja od najnižje predpisane za obravnavani prekršek.

K 55. in 56. členu (pridobljene pravice po ZGO-1 in pridobljene pravice po ZGeoD-1 in ZEN)

S 55. členom se ureja uporaba pooblastil v okviru pridobljenih pravic posameznikom, ki so izpolnjevali pogoje za opravljanje nalog po Zakonu o graditvi objektov (ZGO-1)

S 56. tem členom se ureja tudi uporaba pooblastil v okviru pridobljenih pravic posameznikom, ki so izpolnjevali pogoje za opravljanje nalog po Zakonu o geodetski dejavnosti (ZGeoD-1) in Zakonu o evidentiranju nepremičnin (ZEN):

- posameznik, ki ima ob uveljavitvi ZAID pridobljeni pooblastili odgovorni geodet in geodet po ZGeoD-1 (odgovorni geodet z geodetsko izkaznico), lahko opravlja vse naloge pooblaščenega inženirja geodezije po ZAID (prvi odstavek)
- posameznik, ki ima ob uveljavitvi ZAID pridobljeno le pooblastilo odgovorni geodet po ZGeoD-1 (odgovorni geodet brez geodetske izkaznice), lahko opravlja vse naloge pooblaščenega inženirja geodezije, razen nalog iz drugega odstavka 6. člena ZGeoD-1 oziroma ne sme potrjevati elaboratov za geodetskih storitev iz sedmega odstavka 6. člena ZEN, ki določa: »(7) Postopke za izdelavo elaborata ureditve meje, nove izmere, izravnave meje, komasacije in parcelacije ter označitev mej v naravi lahko izvaja samo oseba, ki ji je bila izdana geodetska izkaznica v skladu z zakonom, ki ureja geodetsko dejavnost (geodet).« (tretji odstavek)

Ureditev ustreza načelu, da se pooblastila, ki so bila podeljena pred uveljavitvijo ZAID, še naprej uporabljajo v obsegu, kot je bil določen ob podelitvi pooblastila.

Posamezniki iz prvega odstavka tega člena, ki jih IZS vpiše v imenik pooblaščenih inženirjev in jim podeli poklicni naziv »pooblaščen inženir s področja geodezije«, morajo najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi ZAID predložiti dokazilo o načinu opravljanja poklicnih nalog iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona in dokazilo o sklenjenem zavarovanju odgovornosti za škodo iz 15. člena tega zakona (dokazila o izpolnjevanju pogojev po ZAID). Če jih v predpisanem roku ne bodo predložili, jim bo IZS po uradni dolžnosti dodelila mirovanje poklicnega naziva. Mirovanje bo povzročilo pravne posledice, ki jih določa 13. člen ZAID - med mirovanjem poklicnega naziva pooblaščenih arhitektov in inženirjev nimajo pravice opravljati ali ponujati poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov ali inženirjev.

Po ZGeoD-1 so imeli pooblastila odgovornega geodeta tudi odgovorni geodeti brez geodetske izkaznice – ti so lahko opravljali vse naloge odgovornega geodeta, razen nalog iz 2. odst. 6. člena ZGeoD-1 oziroma potrjevanje elaboratov za geodetske storitve iz 7. odst. 6. člena ZEN. Za izvedbo prevedbe te ureditve se v četrtem odstavku določa začasen poklicni naziv »pooblaščen inženir s področja geodezije brez pooblastila za izvajanje geodetskih storitev«, ki traja, dokler posamezniki (dosedanji odgovorni geodeti brez geodetske izkaznice) ne opravijo strokovnega izpita v skladu z določbami 10. člena ZAID. Tudi ti posamezniki morajo – enako kot posamezniki iz prvega odstavka tega člena - najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi ZAID predložiti IZS dokazila o izpolnjevanju pogojev po ZAID. Zanje veljajo enake pravne posledice, če dokazil pravočasno ne predložijo.

Za posameznika, ki ima ob uveljavitvi ZAID pridobljeno samo pooblastilo geodet po ZGeoD-1, bo po uveljavitvi ZAID veljala naslednja ureditev:

- a) tisti, ki imajo ustrezno izobrazbo za pooblaščenega inženirja geodezije, lahko opravijo izpit za pooblaščenega inženirja geodezije po ZAID,
- b) tisti, ki nimajo zadostne izobrazbe za pooblaščenega inženirja geodezije, lahko opravljajo naloge v skladu s pogoji po tem zakonu oziroma z ureditvijo drugega stavka drugega odstavka 5. člena ZAID (ki jim daje kompetence).

Enaka ureditev kot velja za posameznika, ki ima ob uveljavitvi ZAID pridobljeno samo pooblastilo geodet po ZGeoD-1, velja tudi za geodetskega strokovnjaka po Zakonu o državnem geodetskem referenčnem sistemu (Uradni list RS, št. 25/14). Ker ureditev ne »spregleda« ustreznosti izobrazbe, ustavno ni sporna.

K 57. členu (dokončanje postopkov)

Zaradi bistvenih sprememb v postopkih, ki so predvideni v predlogu zakona, se vsi postopki, začeti pred uveljavitvijo nadaljujejo po ZGO-1.

K 58. členu (priznavanje pridobljenih praktičnih izkušenj, izobrazbe in strokovnih izpitov v prehodnem obdobju)

Predlog omogoča ohranitev pridobljenih pravic v zvezi s pridobivanjem delovnih izkušenj in opravljanjem strokovnih izpitov in sicer omogoča priznanje že pridobljenih delovnih izkušenj, tudi če niso pridobljene na način, in pod pogoji, kot to določa predlog zakona (mentorstvo). Prav tako so zagotovljene pridobljene pravice oseb, ki so že opravile strokovni izpit pred uveljavitvijo zakona, da se na podlagi tako opravljenega strokovnega izpita vpišejo v imenik in pridobijo poklicni naziv po novem zakonu ter varuje pričakovane pravice posameznikov, ki po novem zakonu ne bi izpolnjevali pogojev za pristop k strokovnemu izpitu. Ureditev napotuje odgovorne geodete z geodetsko izkaznico, da se v roku 5 let po sprejemu ZAID vpišejo v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS (ker še niso), če želijo pridobiti poklicni naziv pooblaščen inženir geodezije po ZAID. Če tega ne bodo pravočasno storili, bodo morali izpolnjevati vse pogoje za pooblaščenega inženirja geodezije po ZAID. Smiselno enako velja za ureditev za geodete z visoko strokovno izobrazbo geodetske smeri (ki je po 8. členu ZAID ustrezna izobrazba za pooblaščenega inženirja geodezije), kadar za pristop k strokovnemu izpitu v skladu z 10. členom izpolnjujejo samo pogoje glede predpisane izobrazbe, določene v 8. členu ZAID, ne izpolnjujejo pa pogoja pridobljenih praktičnih izkušenj iz 9. člena ZAID. Visoka strokovna izobrazba geodetske smeri velja za ustrezno izobrazbo za pristop k strokovnemu izpitu po ZAID (če ga morajo narediti) samo 5 let po uveljavitvi ZAID.

K 59. členu (priznavanje diplom in javnih listin in druge posebnosti)

S tem členom je urejena zagotovitev enakovrednosti diplom in javnih listin, pridobljenih na območju SFRJ pred osamosvojitvijo Slovenije, pri čemer se omenjene listine priznajo.

K 60. členu (uskladitev pogojev za opravljanje dejavnosti)

Člen omogoča, da gospodarski subjekti, ki na dan uveljavitve tega zakona opravljajo dejavnost po tem zakonu in izpolnjujejo pogoje iz ZGO-1 in ZGeoD-1, lahko opravljajo dejavnost pod temi pogoji še največ eno leto po uveljavitvi tega zakona. S tem vsi gospodarski subjekti, vključno z geodetskimi podjetji, ki so že vpisana v imenik geodetskih podjetij pri IZS in so na podlagi Zakona o geodetski dejavnosti že izpolnjevala predpisane pravice, ohranijo pridobljene pravice v celoti.

K 61. členu (izdajanje žigov)

Ker bo po vzpostavitvi prostorskega informacijskega sistema vlaganje vseh vlog, ki so predpisane z gradbenim zakonom, elektronsko, fizični žigi pooblaščenih arhitektov in inženirjev ne bodo več potrebni. Zakon pa kljub temu omogoča pridobitev žiga tudi po vzpostavitvi PIS, na željo pooblaščenega arhitekta in inženirja. Urejeno je tudi prehodno obdobje do vzpostavitve PIS, in sicer tako za izdajo žiga kakor tudi za njegovo vračilo in obveznosti v zvezi z njegovo hrambo.

K 62. členu (nadaljevanje dela in uskladitev aktov zbornic)

Z dnem uveljavitve tega zakona ZAPS in IZS nadaljujeta delo kot zbornici po tem zakonu. Zaradi številnih sprememb zakonodaje je podobno kot ob sprejemu ZGO-1 predvideno prehodno obdobje za uskladitev aktov zbornice

K 63. členu (obveznost izdaje izvršilnih predpisov)

Ker je s predlogom zakona predvidena izdaja izvršilnih predpisov, ki jih izdajata zbornici, je določen tudi rok za njihov sprejem.

K 64. členu (podaljšanje veljavnosti sedanjih izvršilnih predpisov)

Ker določbe zakona ne vplivajo na vsebino tega pravilnika, še vedno pa je potreben za izvajanje zakona, se veljavnost pravilnika ohrani.

K 65. členu (prenehanje veljavnosti izvršilnih predpisov)

Z uveljavitvijo zakona je predvideno prenehanje veljavnosti večine podzakonskih aktov, sprejetih na podlagi ZGO-1, razen pravilnika iz prejšnjega člena, katerega veljavnost se ohranja. Podrobnejša ureditev vsebine strokovnih izpitov in podrobnejše ureditve postopka je prepuščena regulaciji zbornic, način vodenja imenika pa je v celoti prevzet in v zadostni meri reguliran v samem zakonu. Pravilnik o priznavanju poklicne kvalifikacije odgovorni projektant za področje arhitekture se prav tako razveljavlja zaradi popolnega prevzema te materije v zakon. Po uveljavitvi ZAID se izpiti, sedaj določeni v ZGeoD-1, ne bodo več opravljali (saj ne bo več reguliranih poklicev po ZGeoD-1, ampak bo samo en reguliran poklic po ZAID, in sicer pooblaščen inženir geodezije po ZAID), zato podzakonski predpisi, ki so določali izvedbo teh izpitov, niso več potrebni.

K 66. členu (prenehanje veljavnosti in prenehanje uporabe)

Z uveljavitvijo novega zakona bo prenehal veljati ZGO-1, istočasno pa tudi vsi v tem členu naštetih geodetski predpisi oziroma njihovi deli, ker se njihova vsebina v celoti povzema v ta zakon.

K 67. členu (začetek veljavnosti)

V tem členu je urejen ustrezno dolg vacatio legis zakona in sicer je v izogib morebitnim zapletom zaradi razlike med uveljavitvijo in začetkom uporabe zakona ter zaradi potrebe po dolgem obdobju seznanjanja z zakonom in ustreznega časa za pripravo vseh potrebnih izvršilnih predpisov oziroma uskladitve aktov zbornic, določen datum uveljavitve zakona 1.1.2018.